ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1383

30.6.1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП
КОБНИ ПОЗИВ

Ripley

Веровали или не!

ЏО ПЕНЕР

ПОЗНАТИ АМЕРИЧКИ РАДИО-КОМИЧАР ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА, ВИШЕ ЈЕ НЕГО УДВОСТРУЧИО СВОЈЕ ПРИХОДЕ КАДА ЈЕ ПОЧЕО ДА У СВЕ ОНО ШТО ГОВОРИ УБАЦУЈЕ РЕЧЕНИЦУ:

ОШ' КУПИШ ЈЕДНУ ПАТКУ ?!

ТОМАС ГАСКИНС

ЖИВИ У СУНЧАНОЈ ФЛОРИДИ ОД ПРОДАЈЕ МОТОРНИХ **ВОЗИЛА ЗА СНЕГ.** ГАСКИНС ЈЕ ОТКРИО ДА СЕ ТА ВОЗИЛА ОДЛИЧНО КРЕЋУ ПО МОЧВАРАМА КОЈИМА ФЛОРИДА ОБИЛУЈЕ.

ЕСКИМИ

СЕ ШТИТЕ ОД ХЛАДНОЋЕ ОДЕЋОМ КОЈА ЈЕ **ТЕШКА СВЕГА ПЕТ КИЛОГРАМА.** ТЕЖИНА ЗИМСКЕ ОДЕЋЕ ВЕЋИНЕ ЕВРОПЉАНА И АМЕРИКАНАЦА ИЗНОСИ И ПО **15** КИЛОГРАМА.

РАЏАВАР

ИЗ ГАРАПУРА, У ИНДИЈИ, БИЛА ЈЕ УДАТА ЈЕДАН ДАН – И УДОВИЦА 70 ГОДИНА.

НА НАДГРОБНОМ СПОМЕНИКУ

МАРКА ШАРПА, ДРВОДЕЉЕ, САХРАЊЕНОГ У ЛУСУ, У ЕНГЛЕСКОЈ, **УКЛЕСАНЕ СУ СВЕ ДРВОДЕЉСКЕ АЛАТКЕ.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● на висини од 2400 метара у масиву Мон Блана, једна група научника пронашла је трагове који су припадали праисторијским гмизавцима. Животиње потичу из геолошке периоде триас, а њихова дужина износила је два и три метра.

● стручњаци су израчунали да сваки човек говори у просеку један час на дан. У току живота то износи две и по године. Када би се све оно што човек у животу изговори забележило, добило би се хиљаду томова са по четири стотине страница. Многи мисле да жене говоре више од мушкараца. Међутим, статистичари тврде да мушкарац и жена у току дана изговоре подједнак број речи.

● велики Бетовен до краја живота није успео да савлада све четири рачунске радње. Множење и дељење остали су за њега тајна. Тако би он да би, на пример, помножио 12 са 60, написао број 12 шездесет пута један испод другог и онда их сабирао.

● кокосова палма са Сејшелских острва рађа највеће плодове на свету. Један њен орах може да има обим од једног метра, пречник од 50 до 60 сантиметара и да буде тежак 25 килограма.

● један шпански историчар из 17. века забележио је да су освајачи Новог света потапали своје огртаче у сок неког дрвета да би постали непромочиви. Било је то каучуково дрво.

● Џорџ и Џорџина, пар белоглавих орлова из Зоолошког врта у Колумбусу, у америчкој савезној држави Охајо, постали су родитељи. Последњи случај доласка на свет једног белоглавог орла у заробљеништву забележен је почетком овог века.

● монета која је била у употреби 1910. године на острву Кокос, у Индијском океану, била је искована на плочици од слонове кости.

● некада су домороци са Нових Хебрида за време ритуалних игара били огрнути тканином сачињеном од фине, еластичне паучине.

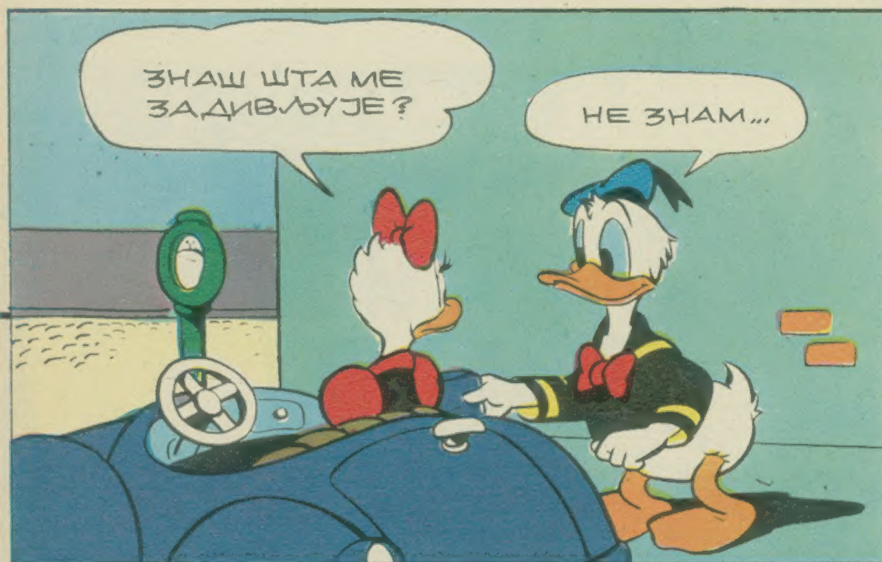
● жаба не пије воду већ је упија кроз кожу.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

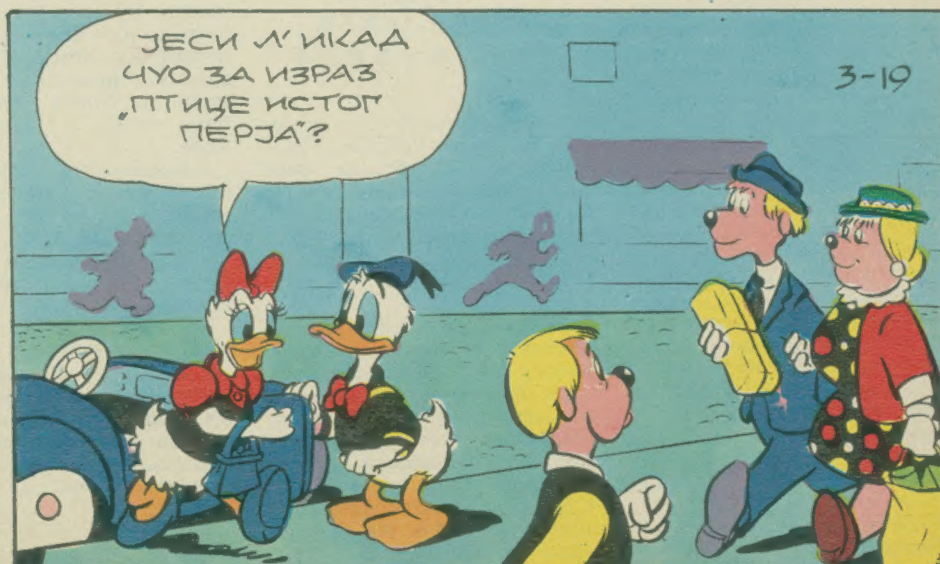

ИМА ЛИ НЕ

Експлозија бомбе разара стуб десно од мене. Друга бомба, са дугачком дрвеном дршком, пада на пола метра од мог узглавља...

Ишли смо кроз јелову и борову шуму. Био је тако густ мрак да се ни прст пред оком није видео, па се колона често прекидала. Онда се неко од бораца сетио да другу испред себе треба залепити на леђима нешто бело, али ни то није много помогло. Падали смо, клизали се, бауљали да бисмо поново ушли у колону. На циљ, према коме смо кренули са Јаворја, стигли смо у само свитање 20. августа 1944. године.

Четврти батаљон VII омладинске бригаде развио се у стрелце и чекао наређење за напад. Испред нас је било брдо високо стотинак метара, доста стрмо, обрасло жбуњем. Наши напади понављани су неколико пута. Око подне издато је наређење да се батаљон врати на полазни положај.

Уморни, неиспавани и гладни, тромо смо се кретали кроз густу шуму.

Око седамнаест часова стигли смо на Јаворје. Изишли смо на пропланак на којем се шћућурило неколико колиба направљених од буковог прућа и грања. Ту се сместила Трећа чета, а штаб батаљона био је на другој страни уског поља, километар-два западно.

Упутио сам се у штаб, али ми Новак Матијашевић, помоћник комесара батаљона, рече да га сачекам, јер ће се он задржати у Трећој чети.

— Пусти коња нека пасе, а ти се смести у једној од колиба и мало одспавај, а ја ћу те пробудити кад завршим посао у чети.

На ивици шуме беше колиба у облику купе. Личи на овећу купу кукурузовине. Врата нема. Видим једно слободно место десно од улаза. Има и суве папрати. Испред улаза нађох један овећи камен. Унесох га унутра да ми послужи као узглавље. Наслоних главу на камен и склопих очи. Напољу, мој зеленко пасе сочну траву. То је најгласнији звук који чујем. Лагано тонем у сан...

У МИШОЛОВЦИ

Експлозија бомбе разара стуб десно од мене. Друга бомба, са дугачком дрвеном дршком, пада на пола метра од мог узглавља. Видим је, и инстинктивно заклањам главу за камен. Срећом, није експлодирала. Још не знам да ли сањам неки ружан сан. Опипавам чело, потпуно је мокро...

Рафал се, као крупни град, просипа по сувом лишћу колибе. Бомбе, у кратким размацима, падају испред улаза. Нека удари у стрми кров па се откотрља и експлодира. Љути барутни дим штипа за нос и очи. Један борац устаде и јурну напоље. Паде без речи ничице, на метар од улаза. За њим покуша да истрчи и девојка у јарко црвеном џемперу. Рафал је пресече пре но што је закорачила из колибе. Она седе и наслони се на довратак који је бомба расекла. Махинално испружих руку да бих је склонио са улаза. Не успевам ни да је помакнем. А знам, ако је не склоним бомбе ће је разнети... Шарац је ту негде, на двадесетак метара, постављен тако да нико не може да изиђе. Престане да штекће само кад мења реденик. У тело несрећне девојке заривају се стотине метака, а она се још миче.

Одједном, чујем женски глас иза леђа:

— Има ли неко бомбу?

Тек тада сетих се да имам енглеску бомбу окачену о опасач. Откачим је, трзајем руке извучем осигурач и тек онда почех да размишљам шта с њом да урадим.

Кроз рупу коју су бомбе направиле на зиду колибе поред моје главе угледах три Немца како се, погнути, приближавају колиби. Једном блеште еполете на раменима. Раздаљина између нас је око пет метара. Замахнух кроз отвор врата и бомба излете. Немци се бацише на земљу. Одмах затим одјекну експлозија...

Само тренутак после тога непријатељ осу паклену ватру на нашу колибу. Неко јаукну: „Рањен сам!" Јаукну и једна девојка, за њом друга. Рафали насрћу у таласима.

Девојка у црвеном џемперу још је жива. Зева као да хоће нешто да каже, али нема гласа.

Не пружамо отпор. Немамо чиме. Прве бомбе које су бачене на нас погодиле су оружје десетине сложено испред улаза у колибу. Само један борац и ја имамо пушке. Немци су видели да више не пружамо отпор. Мало затишје... Чекамо... Шта?

НА ЛИЦИМА НЕМА СТРАХА

С обе стране улаза стоје два Немца са упереним машинкама. Изгубљени смо. Излазимо из колибе. Гурнуше нас низ падину...

Један немачки подофицир нареди нам, на нашем језику, да седнемо. Ми то и учинисмо...

Спусти се вече. Немци наложише велику ватру насред пољане. Своје шаторе наместише на неколико метара од нас, у круг. Наредише нам да седнемо ближе ватри, ваљда да бисмо били боље осветљени. Стража са репетираним машинкама стоји на корак-два од нас.

Има нас осморо: три девојке и пет мушкараца. Из виђења познајем само Олгу Радоњић и Илију Миличковића.

Све три девојке су тешко рањене: Олга у десну ногу, испод самог кука. И друге две рањене су у ноге. Рањен је и Василије Перовић. Метак му је прошао кроз бутину, али кост није била повређена. Илија Миличковић имао је рану на челу од парчета бомбе, али није била тешка. Моја рана, такође.

Санитетског материјала нисмо имали. Поцепали смо кошуље да бисмо превили рањенике. Ја превијам Олгу која безгласно плаче. Сузе јој се без престанка сливају низ лице.

— Немојте да нас превијате. Ионако ће нас стрељати, боље је да умремо од излива крви. Не знам да ли ћу моћи да издржим да гледам цеви кад нас буду стрељали... — каже.

Немам речи за тешење. Ћутим.

Почела је да се примиче зора. Желео сам да никад не сване. Сигурно ће нас у зору стрељати!

Девојке леже и болно јече. Ничим не можемо муке да им олакшамо. Планинска хладноћа увлачи нам се у кости.

Ватра се са зором гаси. И док свиће, мислим: да ли ћемо издржати да мирно гледамо у цеви кад нас буду извели на стрељање. То је једина мисао која ме је заокупљала у том тренутку.

На лицима другова не види се страх.

ЈЕДНОМ СЕ МРЕ!

Из шатора излазе немачки војници. Чаврљају нешто. Неки раде фискултуру да се угреју. Трчкарају около. Однекуд доносе воду и умивају се. Тај пљусак воде је најстравичнији звук који сам икада чуо. Буквално цркавамо од жеђи.

— Воде, воде! — очајнички шапће Олга.

— Е, па, дошло је време — рече Илија. **Једном се мре, па треба умрети храбро!**

На те речи Олга се трже. Покуша да се исправи, али не може сама. Помогосмо јој и она некако седе. С напором окрену лице према мени и упита полугласно:

— Јесам ли много ружна?

— Прљава јеси, али ниси ружна — одговорих јој.

— Ех, да ми је да се умијем и очешљам. Не бих волела да умрем прљава и ружна.

Отцепих парче рукава, наквасих га некако сувом пљувачком и покушах да обришем с Олгиног лица осушену крв и прљавштину. Сузе јој се сливају и то ми помаже да бар колико-толико умијем. На косу рашчешљану руком наместих јој титовку.

Неко рече:

— Е сад смо спремни. Опростимо се пре него што нас стрељају. Кад то урадимо, треба да извикујемо пароле. Нека виде Швабе да се Титова војска не боји!

Уто нам стражари наредише да кренемо. Мука је с девојкама. Ране су се охладиле и сваки, па и најмањи покрет наноси им неиздржив бол. Помажемо им да устану. Придржавамо их. Једва се крећу.

КО БОМБУ?

Изиђосмо на пропланак на којем се одиграла јучерашња драма. Наши погинули другови разасути свуда по брежуљку. Девојка у црвеном џемперу и даље је ослоњена на довратак, очију широм отворених.

Дођосмо на неку пољану иза брега. Видимо носила. На њима је немачки официр. Ноге су му до кукова у завојима.

— **Носићете нашег рањеника!** — нареди нам немачки подофицир.

У чуду се згледасмо. Не знамо шта ово би. Ми се спремили за стрељање, а они нам дају да носимо рањеника!

ПОСЛЕДЊА ПОШТА

Ишли смо дуго без одмора. Терет је претежак за нас гладне, жедне и уморне. Машинке нам, све време, упрте у леђа. Тврда ручка носила урезује се у раме.

Дошли смо до неког катуништа. И ту нам наредише да спустимо рањеника. Тек тада приметисмо да нема девојака. Прошло је више од пола сата док се оне у даљини не појавише. Видимо, немачки официри се скупљају и нешто договарају...

Прва је стигла Олга. Поштапала се једним дрветом, корачајући стопу по стопу. Лице јој је било једна болна гримаса. Чинило ми се да је у бунилу. Покуша да седне, али јој њен стражар не дозволи. Поведе је неколико корака даље, ка једној гомили камења. Стави јој цев револвера на потиљак и опали... Она ничице паде. Војник се и не осврну. Рутински стави револвер у футролу и изгуби се у гомили војника.

Олга! Спремала се за јуначку смрт, да неустрашиво погледа непријатеља у лице, а нису јој то дозволили. Убили су је мучки, с леђа.

Целу сцену посматрале су и друге две девојке које су у међувремену стигле. Саме су кренуле ка својој, сад већ мртвој другарици. Напред иде она црномањаста, која није, чини ми се, ни реч једну до сада изговорила. Стражар корача за њом сасвим мирно. Кад стигоше до Олге, он опали. И она паде без јаука. На два-три корака иза ње једва се креће трећа девојка. Она нас је јутрос храбрила. Примиче се још корак својим другарицама, а онда се окрену према нама и рече:

— **Држите се храбро, другови!**

Затим стаде мирно изнад својих другарица, као да им одаје последњу пошту. Онда се осврну и узвикну:

— **Живела Комунистичка партија Југославије!**

Крај реченице прекиде пуцањ у потиљак. Девојка паде напред, раширених руку, као да је хтела земљу да загрли.

Одмах затим наредише покрет.

Ето, тако остависмо своје храбре другарице да загрљене леже на старом катуништу, негде на планини Сињајевини, у лето 1944. године.

Радоња Вукославовић

Радоња Вукославовић је заједно с преживелим друговима провео неко време у затвору у Косовској Митровици, а после бомбардовања града, пребачен је у Трепчу. Одатле је, помоћу пропуснице коју му је набавила партијска организација рудника, успео да изиђе и прикључи се Ибарском партизанском одреду. Данас живи у Новом Саду где ради као управник Библиотеке на Филозофском факултету.

ОВА ГРНЧАРИЈА НАПРАВЉЕНА ЈЕ ПРЕ ВИШЕ ОД 700 ГОДИНА. КВАЛИТЕТ И ЛЕПОТА ГОВОРЕ О ВЕШТИНИ ЊЕНИХ ТВОРАЦА.

АРХЕОЛОШКЕ ИСКОПИНЕ НА ПЛАТОУ МЕСА ВЕРДЕ У КОЛОРАДУ ОТКРИЛЕ СУ СВЕТУ ГРАДИТЕЉСКУ ВЕШТИНУ ДАВНО ИШЧЕЗЛОГ НАРОДА

ИШЧЕЗЛЕ КУЛТУРЕ

ЗАГОНЕТНИ НАРОД

ШТА ЈЕ НАТЕРАЛО АНАСАЗИ ИНДИЈАНЦЕ ДА НАПУСТЕ СВОЈЕ ДОМОВЕ И ОДУ НЕЗНАНО КУД? НЕПРИЈАТЕЉИ, БОЛЕШТИНЕ ИЛИ НЕШТО ТРЕЋЕ...

Две стотине година пре Колумбовог историјског путовања 1492. године на планинском платоу Меса Верде у Колораду постојао је народ који, за разлику од осталих индијанских племена, није зависио само од лова.

Бројни остаци сведоче да су ти људи знали за земљорадњу и гајење живине, да су, уместо шатора, подизали сталне насеобине и изграђивали грнчарију изузетног квалитета и лепоте, ткали и бавили се корпарством.

Али, у доба када су Европљани почели масовно да насељавају нови континент, ова цивилизована заједница је ишчезла.

Археолози су их, користећи се језиком Навахо Индијанаца, назвали Анасази, што значи „древни народ". Они су то и били. Њихов начин живота почео је да се развија још пре 2000 година. Зашто је, у тренутку када је био на врхунцу, тај народ ишчезао, питање је на које нико са сигурношћу не може да одговори.

Био је то вешт народ који је чак и у полупустињском подручју које је насељавао успевао да себи обезбеди довољну количину воде. Са околних падина доводили су је мајсторски изграђеном мрежом канала.

Подједнако вешто градили су и своја насеља. Неке од грађевина налазиле су се на површини земље, али су их Анасази Индијанци градили и под њом. Биле су то дубоке јаме прекривене гредама на које је набачено блато. Карактеристично за њихову архитектуру је и „кива", такође подземна грађевина округлог облика чији је пречник могао да достигне ширину од 25 метара. Ова необична подземна здања служила су за масовна окупљања, највероватније за верске церемоније.

Тајне које окружују Анасази Индијанце су бројне. Зашто су, на пример, одједном престали да подижу домове на отвореном и да их све масовније граде у пећинама на високим литицама?

Вратоломно усађене у литице ове грађевине и данас задивљују својом необичношћу и говоре о једном изузетном неимарском умећу. Свака зграда, иако је била грађена као повезана целина, представља, у ствари, једно село или чак град у малом. Број одаја кретао се од двадесетак до стотину. Грађене су тако да пружају не само заштиту од временских непогода већ и склониште — што наводи на помисао да је њиховим становницима претила опасност од непријатељски расположених околних племена.

Да ли је страх од непријатеља једини разлог што су Анасази Индијанци потражили склониште у стенама, тешко је рећи.

Коначно, шта их је око 1300. године, натерало да напусте своје вешто грађене насеобине и устаљени начин живота који се, по развијености, не може поредити ни са једним другим северноамеричким индијанским племеном?

Историја нуди неколико објашњења, али је најприхватљивије оно које каже да их је на то натерала природна катастрофа — период суше који је трајао неколико година.

Мисли се и да их је на то могла нагнати и појава непријатељских племена или недостатак дрвета које им је било неопходно за грађење кућа и огрев, па чак и епидемија неке болести.

Ма шта било право објашњење, на крају ипак остаје још једно питање: куда су отишли? Правог одговора, као на многа друга питања у вези са њима, ни овога пута нема.

Па ипак, све до наших дана, у начину живота и култури многих индијанских племена која насељавају подручја јужно од некадашње постојбине овог загонетног народа, задржале су се црте Анасази културе. **М. И.**

ГРАД ОД БЛАТА

Када наступи период врућина, сви се труде да пронађу заклон од сунца, а тада и главна улица Каноа опусти.

На северу Нигерије, на месту где престаје пустиња и почиње непрегледно пространство саване, на месту где сем песка и ниског растиња у недоглед нема ничег другог, човек је искористио материјал који му је природа у изобиљу подарила и пре више од хиљаду година подигао град и дао му име — Кано.

Кано, који је свој првобитни изглед сачувао до данашњих дана, опасан је зидом, а када прођете кроз било коју од четири капије које су распоређене према странама света, схватићете зашто је Кано један од најзанимљивијих градова. Зграде, улице, клупе... све је начињено од блата.

Архитектура овог интересантног града доста подсећа на медитеранску. Претпоставља се да су је пренели каравани, јер Кано је вековима био раскрсница караванских путева, главна веза источне обале Африке и Медитерана, највећи трговачки центар у пустињском делу афричког континента. Овде су се формирали каравани који су из срца Африке стизали натоварени слоновачом, а врло често и живим теретом — робљем.

Осим што је архитектура оригинална, она у великој мери привлачи пажњу јер се одликује функционалним решењима која одговарају начину живота овдашњих људи.

Град насељавају припадници племена Хаусе, које се сматра за најмногољудније племе Африке. Да је то тачно говори и податак да њиховим језиком говори преко осамдесет милиона људи. Постоје и плоче за учење овог језика који има доста сличности са староегипатским.

Становништво Каноа бави се искључиво ратарством и узгајањем кикирикија и још увек живи у родовској заједници.

Кано нема бурну историју. Није био паљен, ни рушен, јер овде се никада нису водили ратови. Највећи непријатељ града, све до пре десетак година, били су лепра и ласа грозница, болести које су вековима десетковале становништво.

Крај старог, данас је подигнут „Нови Кано", модеран град и један од највећих индустријских и трговачких центара Нигерије. Колико је Кано и данас важна раскрсница путева у Африци сведочи и податак да ће кроз њега да прође Транс-афричка магистрала која треба да повеже западну са источном обалом Африке и друга која ће преко Сахаре, спојити Алжир са Лагосом (Транс-сахарска магистрала). Стари Кано ће, тако, постати јединствени музеј на свету — начињен од блата.

Текст: **Д. Гршић**
Снимци: **Љ. Костић**

Најшаролликији део града је трг око којег се одвија читав живот овог града од блата

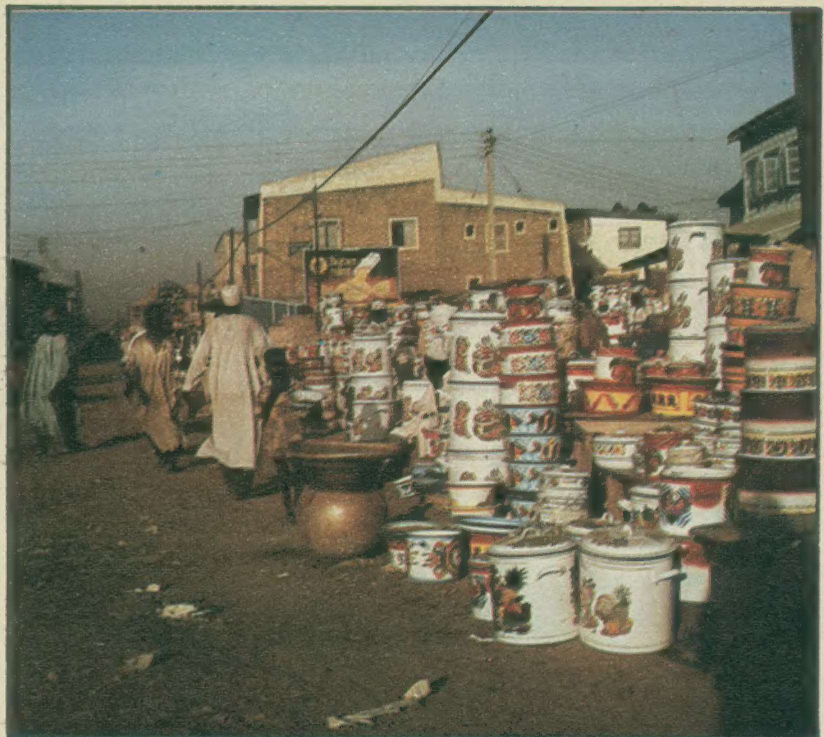

Кано је опасан високим зидом, са четири капије које су распоређене према странама света.

Најлепши поглед на Кано пружа се са једног од два торња Емирове палате.

Као и пре хиљаду година, у Каноу се и данас трговина и живот одвијају на улици.

Непознати уметник је пре више векова украсио живописним рељефом фасаду ове стамбене зграде

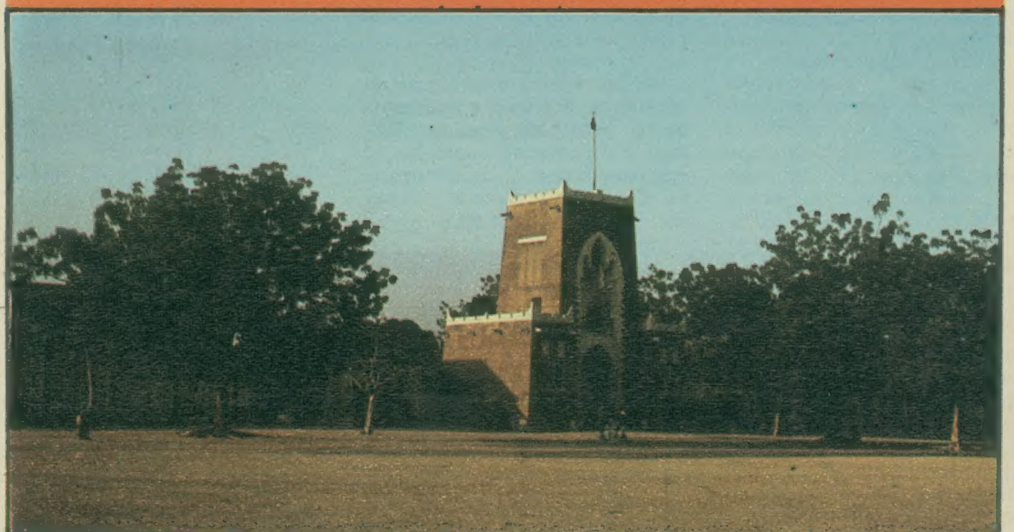

Градом доминира Емирова палата, једина грађевина која није изграђена од блата.

Пре неколико година Кано је добио и мали аеродром, а контролна зграда је, као и све друге зграде у Каноу, изграђена од блата.

У овом малом музеју у центру Каноа чувају се предмети изграђени од блата који датирају још из времена оснивања града

ДРАМА У ВАЗДУХУ

КРАХ „ДВОГЛАВОГ ОРЛА"

АНДЕРСОН И АБРУЦО ЗНАЛИ СУ ДА ЈЕ ПЕТ ЉУДИ ПЛАТИЛО ЖИВОТОМ ПОКУШАЈ ДА ПРЕЛЕТЕ АТЛАНТИК БАЛОНОМ, АЛИ ИХ ТО НИЈЕ ПОКОЛЕБАЛО.

Када је изненадан налет ветра гурнуо њихов балон надоле, Бен Абруцо и Макси Андерсон помислили су да је дошао крај — не само подухвату на који су пошли само неколико часова раније, него и њиховим животима! Балон је незадрживо срљао према океану који се узбуркао. Ако би упали у њега, тешко да би се могли спасти. Већ су били веома далеко од обале...

Кренули су тог јутра, 9. септембра прошле године, из места Маршфилда, у Масачусетсу. Намеравали су да изведу нешто необично: да прелете Атлантик у балону који су назвали „Двоглави орао". Планирали су да лете праволинијски и спусте се на француску обалу у близини Сен Малоа, тамо где се граниче Нормандија и Бретања. Четрдесет седмогодишњи хотелијер Абруцо и четрдесет четворогодишњи предузимач Андерсон нису били први којима је овако нешто пало на памет. Њихов покушај прелетања океана био би 15. по реду. Али, већ је пет људи на тај начин — изгубило живот.

„Двоглави орао" био је испуњен хелијумом. За балон је била закачена гондола, начињена у облику чамца, за случај да упадне у море. Ипак, ко би помислио да ће таква опасност припретити на самом почетку!

ИЗ ВИХОРА У ВИХОР

Абруцо је био прекаљени пилот. Међутим, формацију облака каква се наткрилила над балоном час пре него што је дунуо онај снажан ветар — никада раније није видео. Балон је почео да срља према мору као да га је нека невидљива циновска рука гурала надоле.

Њих двојица почела су грозничаво да избацују вреће са песком не би ли олакшала летелицу и повратила јој висину.

— Били смо стављени на милост и немилост времену, боље рећи невремену. Вихор нас је носио брзином од седамдесетак километара на час, према доле и у страну. Онда смо упали у густе облаке...

Али, следило је још много страшније искуство!

Ветар је „Двоглавог орла" скренуо са путање. Уместо према Француској, он је сада надлетао Канаду, дакле, био је на потпуно погрешном правцу. Ипак, Абруцо и Андерсон нису ни помишљали да одустану, утолико пре што је невреме прошло и они су колико-толико успели да поврате висину. Не задуго!

Већ следећег дана опет су упали у вихор. Сада је под њима било канадско копно и опет је изгледало да је само питање тренутка када ће их ветар коначно бацити на њега. Врхови четинара, поцрнели због облачног времена, злослутно су вребали само тридесетак метара испод гондоле. Требало је опет избацивати вреће са песком. Срећом, било их је још довољно! Готово је невероватно да су Абруцо и Андерсон олакшали летелицу за неколико стотина килограма, а постигли су само неколико сантиметара висине... Изгледало је да је све узалудно.

Тада је почела и ледена киша. Олуја је хиљаде оштрих, ледених „иглица" наносила на балон који је, чинило се, једва одолевао. Опет се под „Двоглавим орлом" отворило море, са таласима високим готово као кућа.

ШТА ЈЕ СА ПОЗИВОМ

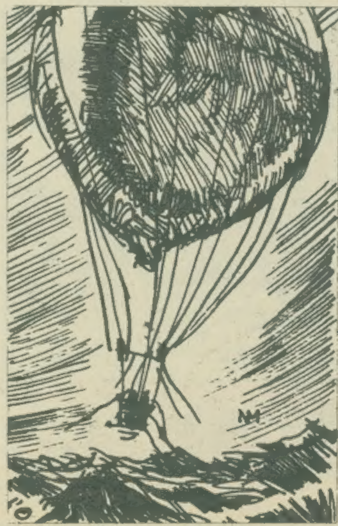
Сада су се налазили на делу Атлантског океана који раздваја Канаду од Гренланда. Обојица су закључила да не преостаје друго него да упуте позив за помоћ. Подухват је пропао и требало је, уместо тријумфалног слетања у Француску, да се надају како ће се можда ипак — извући живи из олује!

Абруцо је узео радио-отпремник и изговорио:

— Мораћемо да слетимо на океан. За сада смо добро, али ускоро ће понестати хелијума...

Њихов позив ухватила је америчка ваздухопловна и морнаричка база у Кефлавику на Исланду, али и један рибарски брод који се налазио у истој луци. Из базе је кренуо патролни чамац, а узлетео је и војни хеликоптер који је требало да прихвати Абруца и Андерсона чим посада чамца буде утврдила место на које су упали у море. Рибарски брод је такође кренуо у помоћ, независно од војске. Двојица у балону тада још нису знала да ли је њихов позив неко уопште ухватио.

Пролазили су сати у непрекидној борби са вихором који је „Двоглавог орла" час бацао тамо-амо, час вртео укруг, час, опет, вукао наниже, према таласима.

Тада је време почело да се стишава. Ослабио је ветар, а таласи су постајали све мањи. Балон је летео веома ниско, готово изнад мора. Међутим, опасност да у њега упадне била је мања. Тада су већ веома исцрпљени Абруцо и Андерсон угледали онај рибарски брод: успео је да их пронађе! Посада је већ држала ужад припремљену да их прихвати. И сада је уследило највеће изненађење: Абруцо и Андерсон су одбили да напусте балон!

НЕ ЖЕЛЕ СПАС!

Чим се ветар мало примирио, обојица су дошла на исту мисао. Пошто нису успели да стигну у Француску, слетеће на Исланд — и то је подвиг! Било је остало још тако мало до „леденог копна", не више од петнаестак километара, па кад су се досад борили са олујом, морем и балоном, издржаће још то мало.

Међутим, балон није издржао. Спуштао се све ниже и ниже. Када се исландско тле већ сасвим лепо видело — бућнуо је у мирно море. На непуних десет километара од циља! Андерсона и Абруца прихватио је онај хеликоптер. Ипак су остварили нешто што никоме пре њих није пошло за руком: лет балоном од 4720 километара, најдужи у историји...

М. К.

DIK BROWNE

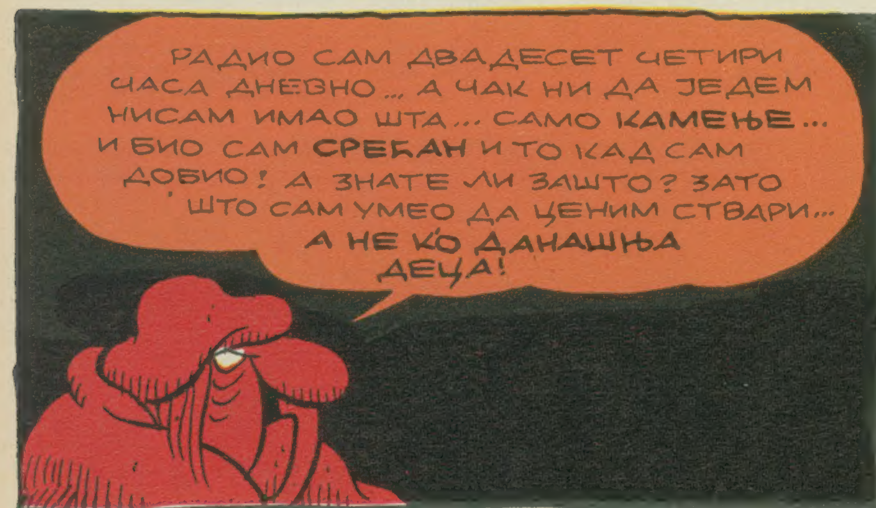
ХОГАР СТРАШНИ

Милош Милутиновић 1954. године

ОГОРЧЕЊЕ ДОНОСИ ПОГОДАК

УПАМТИТЕ ТОГ ПЛАВОКОСОГ МЛАДИЋА. БИЋЕ ЈЕДНОГ ДАНА ВЕЛИКИ ФУДБАЛЕР — ПИСАО ЈЕ НАЈЦЕЊЕНИЈИ ФРАНЦУСКИ СТРУЧЊАК И НОВИНАР ГАБРИЈЕЛ АНО О МИЛОШУ МИЛУТИНОВИЋУ ЈОШ 1951.

Кажу да Југославија никада није имала јачу репрезентацију од такозваног олимпијског тима. То је селекција која је играла од 1952. до 1954. Минуле су године, али су и данас стотине хиљада љубитеља фудбала у стању одмах да наведу тих једанаест златних имена. Списак изгледа овако:

Беара — Станковић, Црнковић — Чајковски, Хорват, Бошков — Огњанов, Митић, Вукас, Бобек, Зебец.

Сјајне игре никада нису заборављене, мада треба признати да олимпијски тим ипак није остварио све што је могао.

Много доцније Милош Милутиновић, који је накнадно ускочио у ову екипу и заменио Тихомира Огњанова, рећи ће у једном искреном разговору:

— Тек сада, после толико година, знам шта нам је недостајало. Увек смо више мислили на игру, него на резултат.

ПОВЕРЕЊЕ У МЛАДИЋА

Тај тим се прославио на Олимпијским играма у Хелсинкију 1952. Освојио је сребрну медаљу, а претходно је одиграо две величанствене утакмице против Совјетског Савеза. Овај историјски тренутак у финском граду Тамперeу и та два меча, која су завршена резултатима 5:5 и 3:1, ушли су у све антологије најбурнијих фудбалских догађаја. Био је то исечак светске фудбалске историје који блиста све до данашњег дана.

Било је врло тешко ускочити у олимпијску екипу и требало је да се појави један Милош Милутиновић па да тадашњи селектор Александар Тирнанић пристане на измене.

Бледуњави младић, вижљасте фигуре и сетног израза, стигао је као сасвим непознато име из Бора. Постао је омладински репрезентативац још 1951, скренуо је пажњу на себе на омладинском првенству Европе у Ници и Кану и француски новинари су га издвојили од осталих.

„Упамтите тог плавокосог младића. Биће једног дана велики фудбалер."

Тако је писао у то време најцењенији француски фудбалски стручњак и новинар Габријел Ано.

Милош Милутиновић је стекао поверење Александра Тирнанића и овај га је повео на Светско првенство у Швајцарску 1954. Дотадашњи незаменљиви репрезентативац на месту десног крила Тихомир Огњанов остао је у његовој сенци. Обојица су кренула на пут за Швајцарску, али је Милош имао предност. И заиста, на Светском првенству Огњанов ће бити само резерва.

Сетан израз му се никада није изменио. То светско првенство у Швајцарској било је почетак неуобичајеног и блиставог пута једног играча, кога смо доцније назвали — тужни витез.

ЗЛАТНИ ГОЛ ТУЖНОГ ВИТЕЗА

За то је било више разлога. Милош Милутиновић, рођен 1933, одиграо је за Југославију укупно 34 утакмице. Учествовао је на два светска првенства (Швајцарска 1954. и Шведска 1958), али је много пута закорачио на стазу трња.

На Светском првенству у Швајцарској Југославија је имала двадесет једног играча, али су на делу били само олимпијци заједно са Милутиновићем, од кога је, на пример, десни бек Бранко Станковић био старији пуних дванаест година.

Југословени су отворили шампионат у Лозани утакмицом против Француске. Вечити ривали нашли су се још једном на супротним странама 16. јуна 1954.

Мука је настала када је требало бирати боје дресова. И Французи, као и Југословени, увек носе плаве мајице, беле гаћице и црвене чарапе. Предност су овог пута имали Французи, па су наши због тога морали да се појаве у црвеним дресовима.

Била је то једна од оних великих неправди које тако често погађају фудбалски свет. У то време у свакој групи унапред су одређени — носиоци. У овој групи у којој су играли Југословени учествовале су још репрезентација Мексика, Француске и Бразила. Носиоци групе били су Бразил и Француска, па су тако Југословени морали да се боре против Француске и Бразила, док ове две екипе нису морале играти између себе.

Неправда је била утолико већа што је Југославија у квалификацијама за претходно светско првенство (1949) елиминисала Француску.

Доцније је овакав систем одређивања носилаца група укинут, али су тада сви у југословенском табору били огорчени, нарочито онај најмлађи — Милутиновић.

Меч са Французима схваћен је као питање угледа југословенског фудбала, па су због тога сви кренули у незадржив јуриш.

— Није прошло ни пет наест минута, а ја сам погодио мрежу. Ударио сам лопту свом снагом, као да сам на њој хтео да искалим бес због неправде.

Тако почиње прича голгетера Милоша Милутиновића.

ГОЛМАН ЈЕ НЕМОЋАН

Иако су Французи били одређени за носиоце групе, они су, у ствари, стрепели од тог дуела. Њихове амбиције су биле велике, али нико од њих није био сигуран да ће успети.

— Мени су доделили дрес са бројем седам. Играо сам као десно крило, мада сам, у ствари, увек био прави центарфор. Уз мене су били Рајко Митић, Стјепан Бобек и Златко Чајковски. У средишту напада играо је Бернард Вукас. Све сами фудбалски мајстори.

Као селектор, Александар Тирнанић је полагао велике наде у Милутиновића. О томе он данас говори:

— Олимпијски тим је имао све. Недостајао му је само прави стрелац. Сматрао сам да Милутиновић може да крунише многе дивне акције, јер је имао смисла да затресе противничку мрежу.

Та замисао остварена је у поменутом 15. минуту утакмице против Француске у Лозани. Био је то уједно

и први погодак на Светском првенству 1954. Све наде Француза потонуле су за тили час, иако је готово читаво гледалиште са 25 хиљада посматрача навијало за њих. Милош је постао — јунак дана.

— Сећам се да је Чајковски послужио Бобека, а овај је одмах продужио лопту до Митића. Потрчао сам напред. Рајко је то осетио и убацио ми лопту у слободан простор. Нисам имао шта да размишљам. Шутирао сам снажно и то по земљи.

Француски одбрамбени играчи нису више могли да се снађу. Милутиновић је, у ствари, са десног крила ушао у средину. Вукас се померио са свог места и оставио иза себе слободан простор. Са собом је повукао и противничког центархалфа. Тако је вешта измена места, коју су извели Југословени, изазвала пометњу у француској одбрани.

Ударац је био тачан и неумољив. Погодио је супротан угао и француски голман Ремете ништа није могао да учини.

Југославија је победила Француску са 1:0, а француска штампа је објавила велику фотографију овог поготка која се затим понавља у свим њиховим историјама фудбалских првенстава.

— После тога играли смо против Бразила 1:1, да бисмо у последњој утакмици против СР Немачке изгубили са 0:2.

Тај датум, 27. јун 1954, узима се обично и као крај славног олимпијског типа. Екипа је остала непромењена, играло се изврсно, али је лепота имала предност над резултатом. Немци су победили са 2:0 и кренули у незадржив поход до титуле светских првака.

Њихов селектор Сеп Хербергер изјавиће много доцније:

— Никад ми није било теже. Мислио сам да смо већ изгубљени пред Југословенима.

И сам Милош Милутиновић је више него искрен:

— Можда сам највећи кривац ја. Прешао сам био већ све препреке, али уместо да шутирам, хтео сам да предриблујем њиховог голмана Турека. Он је имао среће, бацио ми се у ноге, пали смо обојица.

Тако су Југословени завршили тај поход кроз Швајцарску 1954. пошто су били заустављени у четвртфиналу.

Милош Милутиновић је данас врло цењен као стручњак и има успеха у Турској, пошто је претходно изврсно радио и у Мексику.

Стојан Протић

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Избезумљене мирисом крви, две огромне беле ајкуле — убице за трен ока су раскомадале жртву. Парализан од страха, немо сам посматрао ужасну сцену, немоћан да било шта учиним. Једино чега сам у тим страшним тренуцима био свестан је да сада долази ред на нас петорицу, приљубљене уз кобилицу преврнутог чамца!

„Ето ти, сам си то тражио!", пребацивао сам себи горко се кајући што сам родитеље наговорио да летујемо баш ту, у Амтетвену, кад је и мени и њима било добро познато да се у близини обале Натала (Јужноафричка Република) често виђају ајкуле.

АЈКУЛА ЈЕ БИЛА БРЖА!

КАД ЈЕ НАГОВАРАО РОДИТЕЉЕ ДА ЛЕТУЈУ У АМТЕТВЕНУ, ГРАДУ НА ОБАЛИ НАТАЛА, РАЛФ ШТАЈНБЕК НИЈЕ СЕ НИМАЛО БРИНУО ШТО СЕ У БЛИЗИНИ ПЛАЖА ЧЕСТО ВИЂАЈУ МОРСКИ ПСИ.

Кад ме је мој школски друг Бари Роуд замолио да му помогнем да витло конопца за спасавање пренесе из кућишта на обали до невелике стене усред залива, прихватио сам без двоумљења. Мало рада неће ми бити наодмет, помислио сам, јер ми је већ било доста излежавања на сунцу.

Глас иза леђа

Тог лета имао сам само 14 година, али сам већ био висок момчић снажних мишица. Међутим, то ми није много помогло кад ме је талас, који се изненада подигао, бацио на стену до које само што смо стигли. Изгубио сам равнотежу, затетурао се уназад и — испустио тешко витло у воду! И мада залив у том делу није био дубљи од 150 сантиметара, никако нисам успевао да поново станем на ноге. Почео сам да млатарам рукама покушавајући да се некако одржим на површини.

Не знам колико сам се тако борио са таласима, кад сам одједном зачуо глас:

— Хеј, момче, покушај да допливаш до нас!

Окренуо сам се у правцу из којег је глас допирао и угледао четворицу људи који су се држали за кобилицу преврнутог чамца.

Замахујући свом снагом рукама и ногама, успео сам некако да стигнем до њих.

— Ухвати се овде — рече ми један плавокоси младић и додаде — **ја сам Елисон.**

— А ја Ралф — промуцах сав задихан од напора и схватих сву бесмисленост званичног упознавања у једном оваквом тренутку.

Тек што сам се чврсто ухватио за клизаве даске, захватио нас је огромни талас и прекрио запенушалом водом. Кад смо се неколико секунди касније поново нашли на површини, приметили смо да једног од нас више нема.

Почео сам да се осврћем, надајући се да ћу негде угледати човека који је нестао, кад ме Елисон изненада зграби за косу и снажно повуче ка себи. Погледах га запањено, питајући се шта му је...

Елисон је полудео

— Погледај иза! — викну ми уз само уво.

Окренуо сам се и истог тренутка осетио како ме обузима дрхтавица: тачно иза мојих леђа, из воде је изронила скоро шест метара дугачка ајкула!

У последњем тренутку Елисон ми је спасао живот.

Још нисам успео да се приберем кад се неких двадесетак метара даље појавила глава човека за којег сам већ помислио да се удавио.

Осетивши га, ајкула је невероватном брзином запливала према њему. За тренутак, човек је гледао разрогачених очију а онда је крикнуо тако продорно да ми се коса дигла на глави. До обале је било скоро читавих сто метара, али је он запливао ка њој. Међутим, ајкула је била бржа. Пре него што је стигао да направи неколико замаха рукама, сустигла га је и зарила оштре зубе у његово тело. Вода око њих обоји се црвено.

Одједном, појавила се још једна ајкула и почела да се отима око плена.

Не знам ко је први од нас, посматрајући овај страшан призор, почео да вришти, али сам у једном тренутку постао свестан чињенице да то чинимо сва четворица.

Да би све било још страшније, угледао сам још неколико пераја како нам се, оштро секући воду, брзо приближавају. Спазивши их, Елисон забаци главу уназад и поче да се смеје.

„Полудео је!", помислио сам.

А онда се догодило нешто што могу назвати само чудом, схватио сам да пераја која нам се приближавају не припадају ајкулама већ морској прасади!

Као чета најизвежбанијих војника, напали су ајкуле, ударајући их својим рилима у стомак тако да су се ове убрзо дале у бекство.

Следећих 10 минута морска прасад су мирно кружила око нашег чамца а онда нестала негде према пучини. Сада смо најзад могли да одахнемо и безбедно стигнемо до обале — завршио је своју причу двадесетогодишњи архитект Ралф Штајнбек, сећајући се догађаја од пре 14 година.

О. В.

КИТОВИ — ПАТУЉЦИ

Морска прасад (припадају врсти Phocaenidae) заправо су најпримитивнији китови који искључиво живе крај обала и хране се рибом. Могу бити дугачки и два метра, немају оштре већ затупљене зубе лопастог облика, а често на „њушци" имају и чекиње. Рибари тврде да су ови „прасићи" веома ратоборни.

Постоје две врсте ових животиња: са перајима (живе у северном Атлантику и Пацифику), док врста без пераја може да се види углавном у Индијском океану. Осим тога, научници тврде да постоји и једна врста ових морских животиња која живи у Карипском мору, али ниједна таква до данас није ухваћена. Једна друга врста, са малим кљуном и наборима који се протежу дуж леђа, као и са низом плоча испод коже, живи поред југоисточних обала Јужне Америке.

ГУЉЕЛМО МАРКОНИ

„С" Г

ЕКСПЕРИМЕНТ НА ТАВАНУ — Маркони је веровао у оно у шта је у то доба мало њих било спремно да поверује — Морзеова азбука може се слати кроз ваздух уместо путем телеграфских жица. Али да би ову теорију у пракси и доказао, морао је да конструише осцилатор који ће у краћим и дужим паузама пробијати електромагнетне таласе имитирајући на тај начин тачкице и цртице Морзеове азбуке. А онда је једне ноћи сав узбуђен пробудио мајку и натерао је да се попне на таван. Тамо је пред очима још буновне жене притиснуо тастер и у суседној просторији зачуло се звонце — тастер и звоно нису били повезани жицом! Била је то прва победа младог проналазача: успео је да пошаље сигнале кроз ваздух.

УЗ ПОМОЋ ЗМАЈА — Једне олујне ноћи 1752. године амерички физичар Бенџамин Франклин успео је, уз помоћ змаја, да докаже оно у шта је већ дуго веровао — ваздух је испуњен електрицитетом. Више од сто година касније Немац Херц доказао је постојање електромагнетних таласа. А 25. априла 1874. године у Болоњи је рођен човек који ће бројним експериментима и допунама ових почетних теорија допринети да човечанство дође до великог открића — радија. Младог Гуљелма Маркониja, сина једног добростојећег Италијана, интересовале су две ствари — наука и море. И онда, када је његов допринос науци већ доживео опште признање, Маркони је тврдио да је исто тако лако, и са подједнаким уживањем, могао да буде — морнар.

ТЕЛЕГРАМ ЈЕ ПРИМЉЕН — Како у родној Италији није успео да добије подршку за свој рад, 1896. године Маркони одлази у Енглеску у нади да ће тамо моћи да настави са експериментима потпомогнут неком личношћу од значаја. Помоћ је дошла од Вилијама Приса, функционера енглеске поште: он је младом Италијану омогућио да своје открић први пут демонстрира у јавности. Експеримент је окупио приличан број угледних људи, али је већина веровала да су у Лондон допутовали узалуд. Преварили су се. Маркони је са крова главне поште почео да откуцава телеграм једној станици која је, за ту прилику, била постављена око километар и по одатле. На запрепашћење присутних, телеграм, а затим још неколико порука после њега, примљен је на другом крају тачно до у реч.

ПРВИ МОРЗЕОВ ЗНАК — Већ следеће године Маркони своје поруке шаље бежичним путем преко Бристолског канала, а ускоро оснива и сопствену компанију за бежичну телеграфију. Године 1897. брижна енглеска краљица Викторија могла је да одржава сталну везу са принцом од Велса који је у то доба крстарио јахтом недалеко од острва Вајт на којем се она налазила. Године 1903, праћен двојицом асистената, Маркони креће за Њуфаундленд да би доказао још једну од својих тврдњи: да његове радио-поруке могу да преваљују и много већа пространства. Дванаестог децембра на једном брежуљку изнад луке Сент Џонс, на Њуфаундленду, Маркони је, стрпљиво седећи поред свог примитивног радио-пријемника, примио први Морзеов знак — симбол за слово „С". Та једноставна порука превалила је од места са којег је послата (Полднуа у Корнволу, у Енглеској) до места пријема — око 3200 километара. Радио је пребродио Атлантик!

ПУТУЈЕ ПРЕКО МОРА

КАКО СУ УХВАТИЛИ ЛОПОВА — Кажу да је у тренутку великог догађаја Маркони био потпуно миран, вероватно због тога што је од самог почетка веровао у успех свог експеримента. За само неколико година све већи број бродова укључује у своју опрему и радио-предајнике и пријемнике. Захваљујући овом новом чуду технике, неколико узбудљивих акција спасавања окончано је срећно тамо где раније за настрадале не би било наде. Догађај који ће тих пионирских дана радија узбудити свет одиграо се 1910. године. Поруке је слао један брод, а примала их је врло заинтересована канадска полиција. Капетану прекоокеанског брода учинило се да у једном од путника препознаје познатог убицу, др Крипена. Окорели криминалац имао је за петама енглеску полицију. Вероватно је у тренутку када се укрцао на брод поверовао да ће, када пређе Атлантик, бити сигуран. Атлантик је прешао, али га је, захваљујући радио-поруци капетана, у луци чекала полиција. Годину дана пре овог догађаја Марконију је већ припао део Нобелове награде за физику и, одлуком италијанског краља Виторија Емануела III, место у италијанском сенату. За његово име знао је цео свет.

СПАСЛА ИХ РАДИО-ПОРУКА — Априла 1912. године радио је одиграо значајну улогу у једној од најдраматичнијих поморских трагедија свих времена — несрећи „Титаника". На свом првом путовању највећи брод на свету са хиљаду чланова посаде и преко 1400 путника налетео је на ледени брег недалеко од Њуфаундлендског гребена. Иако је 1513 чланова посаде и путника изгубило живот, немали број преживелих има за своје спасење да захвали радио-поруци која је само двадесет минута после трагедије на место несреће довела помоћ. Даља истраживања довела су Марконија до проблема краткоталасног преноса. До тада је његов рад био усредсређен на продужавање радио-таласа, али је искуство показало да се они не могу преносити на велике даљине. Утврдио је да, за разлику од њих, кратки таласи могу да допру до другог краја света — до Аустралије.

ПИОНИРОВ ПЛОВЕЋИ ДОМ — Пред крај живота неуморни проналазач одлучио је да измири своје две велике љубави — науку и море. Од тога доба јахта „Електра" постаје његов пловећи дом и лабораторија. Те 1920. године проналазак енглеског физичара Амброза Флеминга омогућио је да се бежичним путем пренесе — људски глас. Радио постаје средство комуникације које повезује градове и земље. Две године после Флеминговог открића, новембра 1922. године, у Лондону је отворена прва званична радио-станица на свету.

ПЕСМА СЛАВНЕ НЕЛИ — Први јавни радио-пренос одиграо се, међутим, још јуна 1920. године. У то доба славна певачица Нели Мелба запевала је пред микрофоном Марконијеве лабораторије у Есексу. Њено певање слушала је задивљена публика у Алберт Холу у Лондону. За релативно кратко време свет је преплављен радио-станицама које су повезале најудаљеније тачке Земљине кугле. Маркони је умро 1937. године. Напоредо с њим и то на истом пољу деловао је и Никола Тесла. Серија изума које је Тесла патентирао од 1896. до 1914. године чине основу радио-технике. То, међутим, не умањује значај Марконијевог рада који је, свакако, пионирски у овој области.

Кочо Рацин
(1908—1943)

КАКО СУ ИЗДАТИ „БЕЛИ МУГРИ"

Преварена полиција

ДРЖЕЋИ РУКОПИС СТИХОВА, ПРИВАТНИ САМОБОРСКИ ШТАМПАР ДРАГУТИН ШПУЛЕР ПОДОЗРИВО ЈЕ ГЛЕДАО НЕПОЗНАТОГ ЧОВЕКА ИЗ ЗАГРЕБА КОЈИ СЕ НЕСТРПЉИВО ПРЕМЕШТАО С НОГЕ НА НОГУ.

У Самобору, барокном градићу удаљеном око двадесетак километара од Загреба, сви су ценили приватног штампара Драгутина Шпулера и држали за добричину и мудрог човека чију реч ваља чути.

Шпулер је живео скромно и волео друштво. Како су празником и недељом долазили у Самобор на излет многи Загрепчани, нимало се није изненадио двојици људи који су једног дана, почетком новембра 1939. године, ушли у штампарију. Један од њих био је нарочито лепо одевен. Опет неко од оних које занима слагање слова — помислио је штампар.

— Молим, лепо! — рекао је кратко, бришући умрљане руке о кецељу.

ЧЕТИРИ ПАКЕТА

Посетиоци су га љубазно поздравили. Лепо одевени човек представио се као Кочо Рацин, Македонац, студент у Загребу, и објаснио да би желео да штампа књигу својих стихова. Позвао се на препоруку Самоборца и угледног банкарског чиновника у Загребу Штефа Хрчића.

Шпулер је прихватио свежањ рукописа. На првој страници стајао је назив — „Бели мугри".

— Кај је то мугри?! — промрмљао је више за себе.

— Праскозорја... свитања... тако бисте ви рекли... мислим! — прихватио је брзо Рацин. **— Што се тиче слова, односно неколико карактеристичних знакова за македонски језик, за то не брините, ја ћу обавити коректуру слога. Доћи ћу... Загреб је близу. Проблем је једино — да ли имате ћирилична слова?**

Штампар је подозриво гледао непознатог посетиоца који се нестрпљиво премештао с ноге на ногу. И што га је дуже посматрао све више је био уверен да пред собом има ретко скромног и честитог младића. Зато му, мимо свих трговачких и занатлијских обичаја, није затражио капару.

О цени и року штампања брзо су се договорили. Шпулер је видео да Рацин не плива у новцу, па му је чак обећао да ће наплатити мање од вредности посла. Песник се захвалио и првим локалним возом уског колосека вратио у Загреб.

Припремање слога за књигу стихова „Бели мугри" текло је без проблема. На томе је углавном радио Шпулеров слагач Станко Вугринец. Шпулер је замислио жуте корице и црвена слова у наслову.

У наредних десетак дана Рацин је два пута долазио у Самобор и увек неупадљиво пролазио кроз градић. У штампарији се задржавао само онолико колико је било потребно да изврши коректуру. Видећи своје стихове одштампане, није крио радост. Приликом последње коректуре, штампар му је напоменуо да ће цео тираж бити готов и спакован у четири пакета у суботу, 25. новембра, и испратио га до врата речима:

— Изволʼте дођи по њих кад желите!

ПЛАН СЕ ОСТВАРУЈЕ

Враћајући се возом у Загреб, тридесет једногодишњи Рацин — чије је право име било Коста Апостолов Солев — размишљао је о минулим годинама. Био је грнчар и грађевински радник. Због револуционарних схватања, прогањан је и затваран. У Србији и Македонији полиција му је била стално за петама. Склонио се у Загреб. Нека жена у тадашњој Буцоњићевој улици држала је напредне студенте, па је и њега сместила у кухињу окренуту двориште. Непрестано је спавао у оделу, како би у случају упада полиције могао благовремено да утекне.

У робијашници у Сремској Митровици после представа које су кажњеници импровизовали, Моша Пијаде му је рекао:

— Напиши нешто и рецитуј на македонском! Нека се овде чује национални језик и тог нашег народа!

Пред очима му се појавио тај драги лик. Ех, Чича Јанко! Тако је започео „Беле мугре". Сада се пружила прилика да их штампа. Другови из партијске организације упозорили су га да је опасно то учинити у Загребу. Самобор је био погоднији. Тамо штампарија није под оком полиције, нико не загледа... Начињен је и план како да се изведе цела ствар. Договор са Шпулером био је половина обављеног посла. Остала је друга половина, она најтежа: преузимање тиража и пролазак кроз цензорску рампу.

ОДУГОВЛАЧЕЊЕ У ПОДНЕ

Иако је воз између Загреба и Самобора саобраћао неколико пута дневно, Рацин није дошао по књиге у уговорени дан ни ујутру, ни током читавог преподнева. У штампарији се појавио у пратњи неког пријатеља тек који минут после дванаест часова. Знао је да службеници среског начелства раде до тринаест часова и зато је намерно стигао баш у то време. Рачунао је да ће му добри чорек Шпулер прво дати књиге, а тек онда тражити дозволу од цензора да се књига може пустити у јавност јер није ништа сумњао.

Тако се и догодило. Рацин је преузео пакете, али је све време одуговлачио. Шпулеру се журило, јер је до краја цензоровог радног времена остало само пола часа.

Најзад, песник се опростио од штампара и његове жене и кренуо на железничку станицу. Чим је Рацин отишао, Шпулер је тутнуо у руке помоћног радника службену књигу цензуре и 12 обавезних примерака. Радник је похитао и стигао у начелство у десет до један. Дежурни чиновник већ је сређивао сто и спремао се да пође кући. Пошто му радно време још није било истекло, морао је да преузме књиге. На брзину их је стрпао у ормар и потврдио печатом и потписом у цензорској књизи да стихови „Бели мугри" не садрже ништа неповољно по државу и морал, односно да се одобрава јавна продаја књиге!

Рацин и његови пријатељи управо су на то рачунали. Полиција је била преварена. У суботу поподне и недељу цео тираж је растурен. „Бели мугри" су хитно послани у Београд, Скопље, Велес..

У понедељак, 28. новембра, у загребачкој полицији подигнута је узбуна. Са налогом за претрес Шпулерове штампарије и наређењем да се заплене сви примерци Рацинове књиге, у Самобор је банула група загребачких жандарма на челу са вишим полицијским чиновником. Шпулер је одмах све схватио, али се држао крајње невино.

— Кај је вама, господо, зар ви не знате да је власт потписала, не!

Полицајац је буљио у цензорску књигу. Видећи да је све у реду, а самим тим и да је налог за претрес беспредметан, љутито је наредио жандармима да се врате у Загреб.

За интервенцију је било касно.

М. Тодоровић

БЕЗ ЛИМУНА НЕМА СЛОБОДЕ

У КОНВЕНЦИОНАЛНОМ ПИСМУ ПОРОДИЦИ ЗАТОЧЕНИК ШАРЛ ЛИКС ЈЕ НЕВИДЉИВИМ МАСТИЛОМ, ИЗМЕЂУ РЕДОВА, ИСПИСАО ВАЖНУ ПОРУКУ. БИЛО ЈЕ МАЛО ВЕРОВАТНО ДА ЋЕ ЈЕ ЦЕНЗУРА ОТКРИТИ. АЛИ — ХОЋЕ ЛИ ТО ПОЋИ ЗА РУКОМ ОНИМА КОЈИМА ЈЕ УПУЋЕНА!

Деветог децембра 1910. године немачка војна полиција ухапсила је Шарла Ликса у тренутку кад се бродом из Констанце превезао преко Боденског језера и искрцао у Фридрихсхафену.

Капетан Шарл Ликс био је један од највештијих француских обавештајаца. Био је висок, отменог држања и симпатичног лица. Говорио је немачки, италијански и француски тако да нико није могао закључити који му је језик матерњи.

Немачки контраобавештајци су га одавно пратили. Знали су да га нарочито занимају нове фабрике код Фридрихсхафена у којима су Немци градили огромне ваздушне лађе, „цепелине" који ће у будућем рату бомбардовати Париз. Веровали су да је он већ у Фридрихсхафену успоставио везе преко којих ће добити податке о свему што је „Други биро" занимало. Ухапсили су га да то осујете, мада против Шарла Ликса нису имали никаквих опипљивих доказа.

Шест месеци Немци нису објавили његово хапшење. Узалуд су настојали да од њега извуку било какво признање. Иако им то није успело, извели су га на војни суд у Лајпцигу и помоћу два-три лажна сведока осудили, 20. јуна 1911. године, на шест година заточеништва у тврдом замку Глац у Доњој Шлезији.

КАО БАРОН ТРЕНК

Шарл Ликс је знао да је од многих заточеника из Глаца у његовој дугој историји успео да побегне само један: славни барон Тренк!

— Барон Тренк је побегао у божићној ноћи! — размишљао је и чврсто одлучио — **Кад је могао он, зашто не бих и ја? Побећи ћу најкасније до Нове године!**

Над Европом су се већ увелико ваљали мрачни облаци рата, али је још владао мир, па су шефови и стражари тврђаве Глац били мало опуштенији. Зашто и не би? Ликсова ћелија налазила се на трећем спрату камене тврђаве. Имала је два прозорчића с врло дебелим решеткама, а и ти прозори гледали су на мало двориште, окружено високим зидинама, тако да је личила на бунар. Спратови у тврђави били су међусобно раздвојени дебелим вратима с огромним катанцима. Стражари су дању и ноћу уједначеним корацима обилазили дубоке шанчеве око тврђаве. Уза све то војници-кључари су по неколико пута у току дана, али сваки пут у друго време, обилазили ћелије, да би могли изненадити заточенике у некаквим сумњивим намерама.

Не, из тамнице Глац је било немогуће побећи. Зашто онда не би тамничари били љубазни? Зашто не би Шарлу Ликсу дозволили да, с времена на време, шаље писма својој породици и да прими који пакет са сувом храном, понеком књигом, или неком другом ситницом? Наравно, писма и пакете су цензори врло савесно прегледали.

Шарл Ликс је био Француз, а познато је да су Французи гурмани. Француски шпијун је објаснио да не може да прогута ниједан залогај било чега ако није зачињен лимуновим соком. Замолио је да му се за новац с којим је био ухапшен сваког дана купују по два-три, па и више лимунова. Кад је чуо за тај захтев, командант Глаца је само слегао раменима и наредио да се том лимуноједеру, како је рекао, доносе лимунови.

У првом писму капетан Ликс је обавестио жену да је жив и здрав, да страшно чезне за њом, браћом и сестром, да с њим поступају више него добро, да му чак сваког дана доносе лимунове без којих он не може ни да замисли било какво јело. Замолио је жену да много поздрави др Грелеја, а онда је још једном поменуо лимунове и замолио жену да му пошаље нешто новца, пошто његов неће дуго трајати, како би и следећих пет и по година робијања могао да купује лимунове.

КАПЕТАН ЗАКАЗУЈЕ САСТАНАК

Цензори нису знали да Шарл Ликс није никакав обожавалац лимунова. Његова жена и његов пријатељ др Грелеј, спретан, домишљат човек и врстан хемичар, знали су да Шарл цеди лимун само на рибу и шкољке.

Кад је мадам Ликс дала писмо др Грелеју и поменула чудно трабуњање свог мужа о лимуновима, хемичар се замислио. Дуго је шетао по салону чешкајући браду. Онда је без речи зграбио писмо и готово потрчао у кухињу. Наднео је писмо над упаљени штедњак. После неколико тренутака узбуђено је узвикнуо:

— То је. Тај наш Шарл је прави ђаво! Он и лимунови? Знао сам да нешто хоће с тим лимуновима. Погледајте!

Пружио је жени писмо. Она је зачуђено буљила у сиве ретке који су се, под утицајем топлоте, појавили између редова писаних црним мастилом.

„Одмах у хотелу „Круна", у Фридрихсхафену, подигни мој пртљаг. Знаш коме га треба предати. Ако прочиташ ове редове написане невидљивим мастилом од лимунова сока, пошаљи ми „Наполеона" Фредерика Масона.

— Масонов „Наполеон"! — узвикну мадам Ликс. — **Па он ту књигу уопште не трпи!**

— Зато је и тражи! — осмехну се др Грелеј. — **Одмах ћемо му је послати!**

Кад је две недеље касније капетан Ликс добио Масонову књигу, знао је да су у Француској прочитали његову тајну поруку.

Преписка „невидљивим мастилом" се наставила. Капетан је, једно за другим, од жене добио: веш и пешкире од танког, али врло чврстог платна од којег је могао да направи конопац; у корицама једне књиге стигла је танка монтажна пила за железо; у децембру је добио календар за 1912. годину и у његовим корицама лажни пасош и карту долине Вајс.

У међувремену је од комада чврсте жице коју је извукао из кревета направио калауз. Помоћу њега је једне ноћи, чим је прошла контрола, откључао ћелију, босоног дотрчао до дебелих врата, откључао велике катанце и спустио се на други спрат. Ушуњао се у једну празну ћелију у којој прозор није гледао на слободну падину. Затим се, закључавајући за собом катанце и браве, вратио у своју ћелију.

Био је задовољан. Калауз је отварао пут, решетка на прозору ћелије на другом спрату неће одолети његовој тестери, конопац који је исплео досећи ће до земље.

Сео је и написао кући конвенционално писмо. Затим је лимуновим соком додао између редова:

„Чекајте ме 31. децембра на лионској станици!"

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА

Двадесет седмог децембра увече заточеник је, мимо обичаја, слистио сву вечеру. Чим је тамничар однео посуђе, капетан Ликс је саставио тестеру, омотао око тела конопац, извукао из сламарице пасош и мапу.

Затим је од једног јастука и једног ћебета направио фигуру налик на људско тело и покрио је другим ћебетом. Преко столице је сложио једно од одела и под њу ставио пар ципела.

Тихо и брзо је откључао ћелију и закључао је за собом, а затим се осврнуо. Ако стражар наиђе, учиниће му се да затвореник спава.

Без тешкоћа се спустио на други спрат. Три сата му је било поребно да преструже решетке на прозору. Везао је конопац за једну пречагу и, скупивши се колико је год могао, провугао се кроз узани прозор. Клизнуо је у мрачну дубину. Кад је ногама дотакао чврсто тле, прибио се уза зид. Стражар је управо застао на стази два метра ниже. Ликс се укочио као кип. Стражар дуну у смрзнуте руке и пође даље. Капетан одједном осети како га пробија студен. Чучнуо је и скочио на место где је малочас застао стражар.

Други стражар му је стазом која је ишла око читавог замка корачао у сусрет. Капетан задиже крагну на капуту и пође према њему. Кад је био на корак од стражара, рече на чистом немачком:

— Ђаволска зима ноћас, зар не?

Стражар нешто неразумљиво прогунђа и прође. Ликс пожури низ брдо према градићу Глац. Уђе у станицу и затражи карту до границе. Не до француске, толико неопрезан није био. До аустријске.

Купе у који је ушао био је празан. Бегунац то искористи да од својих дугачких галских бркова направи брчиће а'ла Клерк Гебл. Затим извуче из џепа клупче канапа и помоћу њега и тоалет папира направи грбу која му је потпуно изменила фигуру.

Граничари су само овлаш бацили поглед на његов пасош. Двадесет осмог децембра предвече био је на бечкој станици. Био је уморан, али врло хладнокрван, па је отишао у хотел да се одмори до следећег воза. Спавао је до поноћи, а онда се на станици укрцао за воз који је, преко Италије и Швајцарске, ишао за Париз.

Тридесет првог децембра 1912. године на перону лионске станице нервозно су шеткали тамо-амо мадам Ликс, капетонова два брата и сестра, др Грелеј и један официр из „Другог бироа". Стигао је последњи воз тог дана из инстранства. Међу путницима нису спазили капетана.

— Неће доћи! — жалосно је прошаптала мадам Ликс. **— Није успео!**

Један човек с грбом, са шеширом натученим на чело све до наочари, приђе јој шепајући, па се одједном усправи, скиде наочари и шешир и громко се насмеја.

— Шарл! — врисну мадам Ликс и баци му се око врата.

А. Р.

КАД ЈЕ ТО ЈОШ БИЛО ОПАСНО ЗАНИМАЊЕ

Јефтина глава лекарска

Краљев вид био је нарушен, а славни лекар није могао да му помогне. Разљућени владар наредио је да га баце у Одру...

Некада је позив лекара био врло опасан. Њихова судбина у старом Вавилонском царству, на пример, била је често и те како тужна. Јер, над њиховом главом висио је законик Хамурабија који је владао моћним царством од 1728—1686. године пре н. е.

„Ако обрађивањем тешке ране бронзаном ланцетом проузрокује смрт болесника или отварањем чира ока изазове слепило робовласника, доктору морају да се одсеку руке" — прописивао је Законик.

Истина, ако је успео да излечи пацијента, награда за успех била је издашна — 10 сребрних секела. Прилично добра плата — јер, вешт занатлија толико је зарађивао за читавих годину дана. За два секела могла је у то доба да се купи нова кућа, а за двадесет — један роб.

Није лекарима било лако ни у 8. веку у Шпанији. Тамо је њихова пракса падала под одредбе строгог Визиготског законика. Иако законик није одређивао лекарску плату, налагао је да у случају смрти болесника лекар не добије ништа.

А у случају да је смрт изазвана пуштањем крви, несрећни извршитељ, одређивао је сурови закон, предаје се у руке ожалошћеној породици и родбини да му они суде.

Смртну казну за лекарску немоћ предвиђали су и франачки краљеви који су од петог до осмог века владали Галијом.

Године 580. жену краља Гантрама, Аустракилдију, лечила су од дизентерије два лекара.

Незадовољна количином труда који су улагали да би је излечили, натерала је мужа да јој обећа да ће их, уколико она умре, погубити на њеном гробу.

Краљица је умрла, а докторима су одрубљене главе.

Нормански владар Роџер II који је у 12. веку владао Сицилијом није, истина, кажњавао смрћу, али је ипак од лекара захтевао велику преданост послу:

„Сиромашни морају да се лече бесплатно. Сваког болесника лекар мора да обилази два пута дневно и два пута у току ноћи."

Случај који се одиграо два века касније показује да је, вршећи своју дужност, лекар још стављао главу у торбу. Један познати немачки очни лекар позван је 1337. године на двор баварског краља да поправи владарев нарушени вид.

Несрећнику, на жалост, није пошло за руком да то учини. По краљевој наредби, удављен је у Одри.

М. И.

НАШ ЛУДИ, ЛУДИ СВЕТ.......

ИЗВОЗЕ СУНЦЕ У АФРИКУ

Неколико послова који су, ако ништа друго — веома чудни...

Шта ће Ескиму фрижидер или становнику Нигерије термофор? За одговор на прво питање требало би да потражите неког Ескима. Оно друго може да објасни представник лондонске компаније „Рабер индустриз" које годишње извезе 15 000 термофора у западну Африку.

— Када смо у Лагосу склапали уговор, температура је износила 35 степени. Ноћу се она спусти до деветог подеока — а то је за њих већ хладно.

То међутим и није једино предузеће чији се производи продају на тржишту за које би се у најмању руку могло рећи да је необично.

Вешти трговци из Сарија зарађују лепе паре продајући кварцне лампе. Ништа необично, да их готово брже него што се производе не купују становници Бахреина, земље чији положај у Персијском заливу, ако ништа друго, онда барем гарантује сунце, и то у довољним количинама. У питању је, ваљда, важна нијанса тена...

А шта да се каже за шпагете из Сент Албанса, у Хетфордширу, које не увози нико други него — Италијани? Или вотку из Варингтона, а не из Совјетског Савеза која се точи у неким источноевропским земљама?

Поред свих ових примера није, ваљда, ни чудно када се колач који Енглези зову „швајцарским" из једне пекаре у Олдхаму, у Ланкаширу, извози у — земљу по којој је и добио име.

Запрепашћеним швајцарским цариницима, којима при пријему прве пошиљке необичног увоза нешто није било јасно, произвођачи одговарају телеграмом:

„Глупости! Као да хамбургери (једна врста пљескавица) морају да се праве само у Хамбургу?"

М. И.

БИМ
И
БУМ

АХ!

ТЕШКО НАМА! НЕКИ ЗАЛУТАЛИ МЕТАК ПРОБУШИО НАМ БУРЕ!
ЗАБРАЊЕН ЛОВ
ЈАБУКОВАЧА

ПРИДРЖИ ДОК НАПРАВИМ ЧЕП!
СЈАЈНИ СТЕ, КАПЕТАНЕ... К'О ОНАЈ МАЛИ ХОЛАНЂАНИН КОЈИ ЈЕ ПРСТОМ СПАСАО БРАНУ!
СРЕЋА ШТО САМ НАИШАО!
ЈАБУКОВАЧА

УЗГРЕД ДА ВАМ КАЖЕМ ДА САМ ЈАБУКОВАЧУ ЗАМЕНИЛА ТОНИКОМ ОД ШУМСКОГ БИЉА!
ШТА? ЗАР ЈА ЗБОГ ЧАЈА ДА ЗАМАРАМ ПРСТ?
КО ТЕ ЈЕ ТЕРАО?
12-25

ЗНАШ ШТА, БРАТЕ?
ШТА?

МРЗИМ ТЕ ДОМАЋЕ ЛЕКОВЕ... А ТИ?
ЗАЧЕПИ САД РУПУ... ПА ДА ПУКНЕМО КЕСУ!
ЗАБРАЊЕ ЛОВ
ЈАБУКОВАЧ

САД!
ЗЗЗНТ!
ОХ! ОПЕТ НЕКИ ЗАЛУТАЛИ МЕТАК!
ОХ! НЕ!
АЊЕН ЛОВ
ЈАБУКОВАЧ

УЧИНИТЕ НЕШТО! НЕ СТОЈТЕ ТАКО!
А... ЈОК! СВАК' ТРЕБА ДА СПАСАВА СВОЈЕ! МИ ЈАБУКОВАЧУ... ВИ ТОНИК!

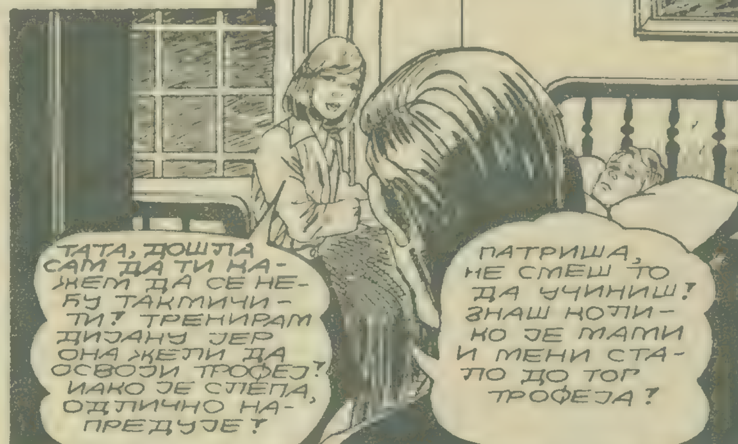

КОБНИ ПОЗИВ

ПАТРИША ХАНТ КРИВИ СЕБЕ ЗА НЕСРЕЋУ КОЈА СЕ ДОГОДИЛА ЊЕНОЈ РОЂАКИ ДИЈАНИ ЛОЈД. ЗАТО ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ЧИТАВ СВОЈ ЖИВОТ ПРОВЕДЕ КРАЈ СВОЈЕ СЛЕПЕ РОЂАКЕ. ОБЕ ДЕВОЈЧИЦЕ СУ СЕ ПРЕ НЕСРЕЋЕ ПРИПРЕМАЛЕ ЗА ВЕЛИКО ТАКМИЧЕЊЕ У ПЛИВАЊУ И ОСВАЈАЊЕ ЛОЈДОВОГ ТРОФЕЈА...
ТАТА, ГДЕ ЈЕ МАМА?
БОЛЕСНА ЈЕ, ПАТРИША!

ШТА КАЖЕ ДОКТОР?
ДОЖИВЕЛА ЈЕ ПОТРЕС, А ТИ ЗНАШ ЗАШТО!

ЗБОГ МЕНЕ! САМО ДА НИСАМ ПРИХВАТИЛА ПОЗИВ УЈКА ФРЕДИЈА! ДИЈАНА НЕ БИ БИЛА СЛЕПА И ЈА БИХ БИЛА КОД КУЋЕ!

ТАТА, ДОШЛА САМ ДА ТИ КАЖЕМ ДА СЕ НЕЋУ ТАКМИЧИТИ! ТРЕНИРАМ ДИЈАНУ ЈЕР ОНА ЖЕЛИ ДА ОСВОЈИ ТРОФЕЈ! ИАКО ЈЕ СЛЕПА, ОДЛИЧНО НАПРЕДУЈЕ!
ПАТРИША, НЕ СМЕШ ТО ДА УЧИНИШ! ЗНАШ КОЛИКО ЈЕ МАМИ И МЕНИ СТАЛО ДО ТОГ ТРОФЕЈА!

У РЕДУ, ТАТА! ТОЛИКО СТЕ ВЕЋ ПРОПАТИЛИ ЗБОГ МЕНЕ! НЕЋУ СЕ ПОВУЋИ СА ТАКМИЧЕЊА!

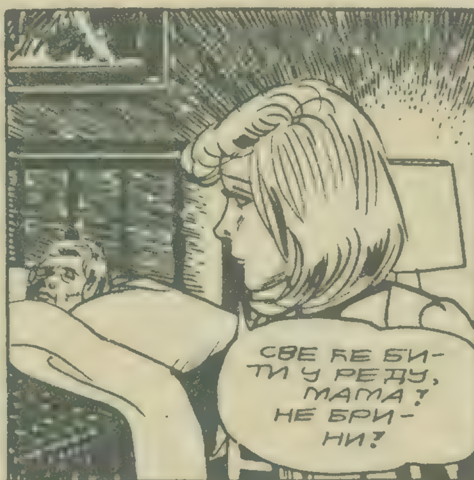

САМО, ЛОЈДОВИ МИ НЕ ДАЈУ ДА ТРЕНИРАМ У ЊИХОВОМ БАЗЕНУ! АЛИ, СНАЋИ ЋУ СЕ НЕКАКО!
ПЛИВАЋЕШ У ОНОМ ЈЕЗЕРУ?
1383/1

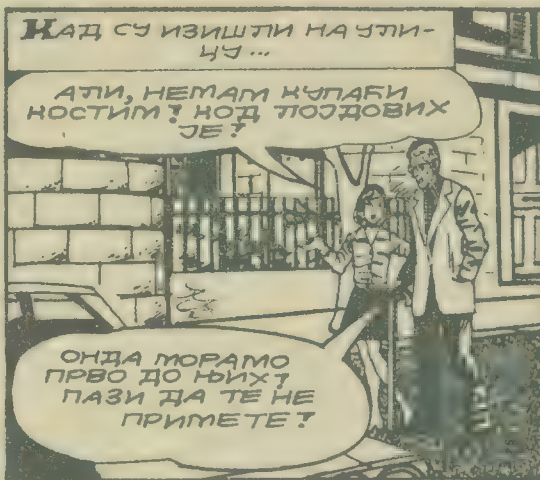

АЛИ, ОНО ПРИПАДА УЈАКУ И ЗАБРАНИО НАМ ЈЕ ДА ГА КОРИСТИМО!
ПАЗИЋЕМО ДА НАС НИКО НЕ ПРИМЕТИ!

КОБНИ ПОЗИВ

ИДЕМО ОДМАХ! ПОЗВАЋУ КОМШИНИЦУ ДА ПРИЧУВА МАМУ!

СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ, МАМА! НЕ БРИНИ!

КАД СУ ИЗИШЛИ НА УЛИЦУ...
АЛИ, НЕМАМ КУПАЋИ КОСТИМ! КОД ЛОЈДОВИХ ЈЕ!
ОНДА МОРАМО ПРВО ДО ЊИХ! ПАЗИ ДА ТЕ НЕ ПРИМЕТЕ!

УБРЗО...

ВРАЋАМ СЕ ОДМАХ, ТАТА!

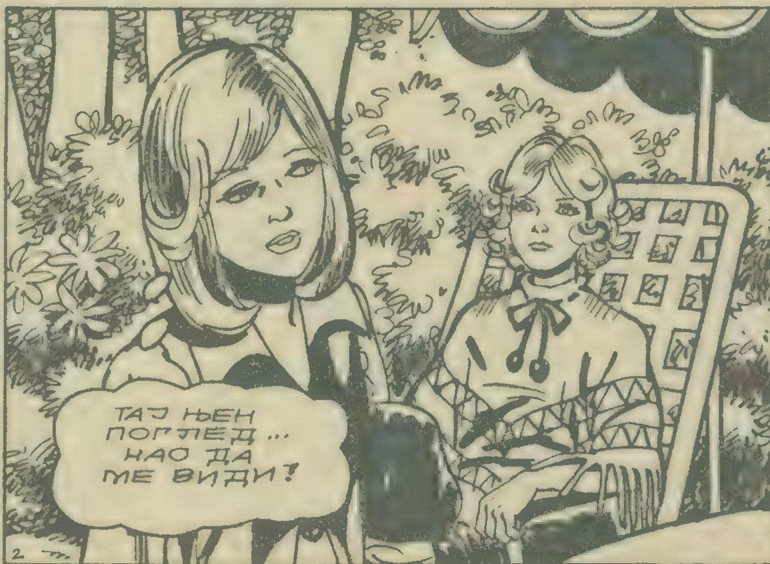

ДОК ЈЕ ПАТРИШИН ОТАЦ ЧЕКАО...
ЗАШТО ЈЕ ДИЈАНИ ТОЛИКО СТАЛО ДА ОСВОЈИ ТРОФЕЈ! ЗАИСТА ЧУДНО КАД ПОМИСЛИМ ДА ЈЕ ПРЕ ДВА ДАНА ДОЖИВЕЛА НЕСРЕЋУ!

ПАТРИША СЕ НЕОПАЖЕНО УВУКЛА У СВОЈУ СОБУ...
НИГДЕ НИКОГ!

АЛИ, КАД ЈЕ НАПУШТАЛА КУЋУ...
ДИЈАНА!

ВИДЕЛА МЕ ЈЕ!

БАШ САМ ГЛУПА! ПА, ОНА ЈЕ СЛЕПА! САМО ДА МЕ НЕ ЧУЈЕ!

ТАЈ ЊЕН ПОГЛЕД... КАО ДА МЕ ВИДИ!

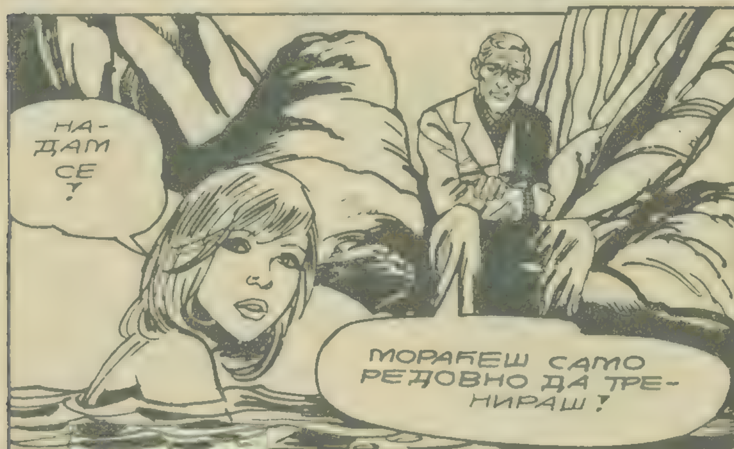

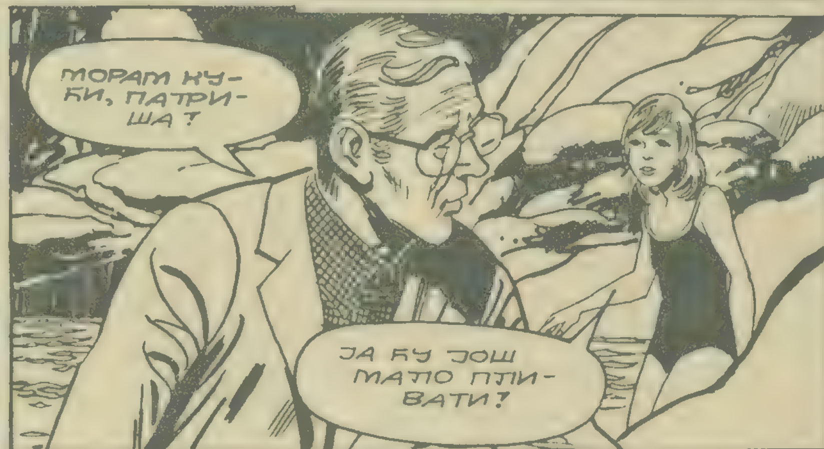
КОБНИ ПОЗИВ

МОРАЛА САМ ДА ПРОЂЕМ ПОРЕД ДИЈАНЕ!
ВАЖНО ДА ТЕ НИЈЕ ЧУЛА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ВРАЋАШ СЕ У ФОРМУ, ПАТРИША!

МИСЛИШ ЛИ ДА МОГУ ДА ОСВОЈИМ ТРОФЕЈ?
ДА! КЛАДИМ СЕ ДА У ГРАДУ НЕМА БРЖЕ ДЕВОЈЧИЦЕ ОД ТЕБЕ!

НАДАМ СЕ!
МОРАЋЕШ САМО РЕДОВНО ДА ТРЕНИРАШ!

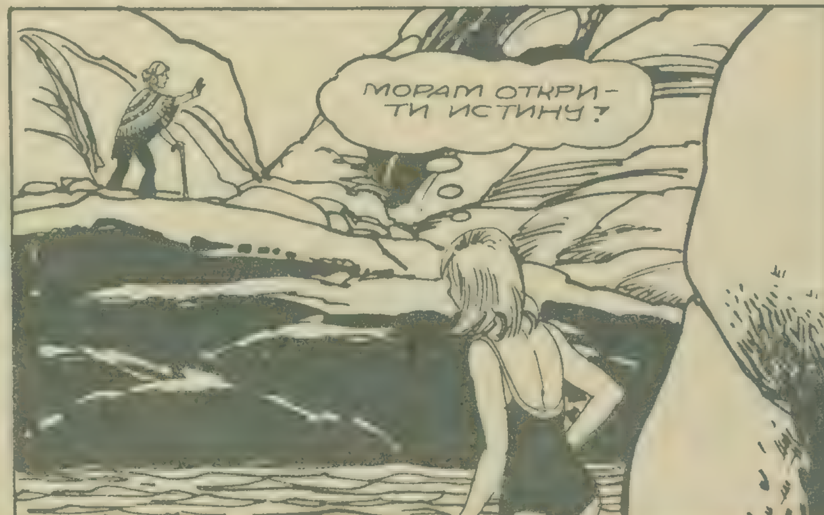

МОРАМ КУЋИ, ПАТРИША!
ЈА ЋУ ЈОШ МАЛО ПЛИВАТИ!

ЗА ТРЕНУТАК ПАТРИША ЈЕ ЗАБОРАВИЛА НА НЕСРЕЋУ...
МОРАМ ПОБЕДИТИ!

НЕМОГУЋЕ! ЧУЈЕМ ЗВОНЦЕ КОЈИМ МЕ ДИЈАНА ОБИЧНО ПОЗИВА!

ПАТРИША! ГДЕ СИ?
ДИЈАНА!

САЊАМ ЛИ? ДИЈАНА НЕ БИ МОГЛА САМА ДА ПРОНАЂЕ ПУТ ДОВДЕ!

МОРАМ ОТКРИТИ ИСТИНУ!

КОБНИ ПОЗИВ

ПАТРИША ЈЕ ЗАПАЊЕНО ГЛЕДАЛА У ПРИЛИКУ...
ПАТРИША, ДОЂИ!
АЛИ, ОНА ЈЕ СЛЕПА!

И КАКО ЈЕ ЗНАЛА ДА САМ ОВДЕ!
ДОЛАЗИМ, ДИЈАНА!

НИЈЕ МЕ ЧУЛА! ТАМО ЈЕ, ИЗА ГРМЉА!

НЕСТА-ЛА ЈЕ!

НЕ! МЕНИ СЕ САМО ПРИВИ-ЂАЈУ СТВА-РИ!

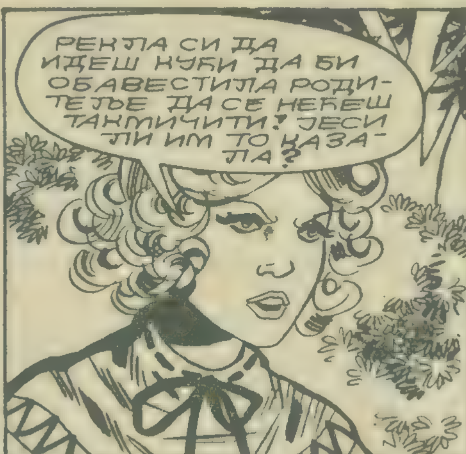

МОРАМ НАТ-РАГ КОД ПОЈ-ДОВИХ!

ЧАС КАСНИЈЕ...
ПА, ДА! ДИЈАНА ЈЕ У БАШТИ, ТАМО ГДЕ САМ ЈЕ ОС-ТАВИЛА!

КОБНИ ПОЗИВ

ДИЈАНА!
НАЈЗАД СИ СЕ ВРАТИЛА!

РЕКЛА СИ ДА ИДЕШ КУЋИ ДА БИ ОБАВЕСТИЛА РОДИТЕЉЕ ДА СЕ НЕЋЕШ ТАКМИЧИТИ! ЈЕСИ ЛИ ИМ ТО КАЗАЛА?

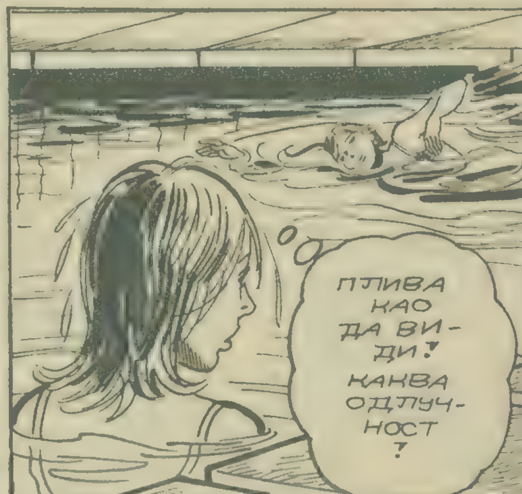

ОНА ЈЕ ПЛИВАЛА! ДРЖИ У РУЦИ ВЛАЖАН КОСТИМ!
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ! ОБЕЋАЛА СИ ДА ЋЕШ МЕНЕ ТРЕНИРАТИ ДА ОСВОЈИМ ТРОФЕЈ!
ДА... ДА...

РЕЦИ ДА НЕЋЕШ УЧЕСТВОВАТИ НА ТАКМИЧЕЊУ!
НЕ МОГУ!

ТО БИ ДОТУКЛО МОЈЕ РОДИТЕЉЕ! МАМА МИ СЕ ВЕЋ РАЗБОЛЕЛА!

ДИЈАНА УОПШТЕ НИЈЕ ИЗРАЗИЛА ЖАЉЕЊЕ ШТО ЈЕ ПАТРИШИНА МАЈКА БОЛЕСНА...
ХАЈДЕ ДА МИ ОДРЖИШ ЧАС ПЛИВАЊА!

НЕЋУ МОЋИ ЈОШ ДУГО ОВАКО ДА ИЗДРЖИМ!

ПЛИВА КАО ДА ВИДИ! КАКВА ОДЛУЧНОСТ!

ЗАШТО ЈОЈ ЈЕ ТОЛИКО СТАЛО ДО ТРОФЕЈА!

ЕНО ТАТЕ! ЗАШТО ЛИ ЈЕ ДОШАО?

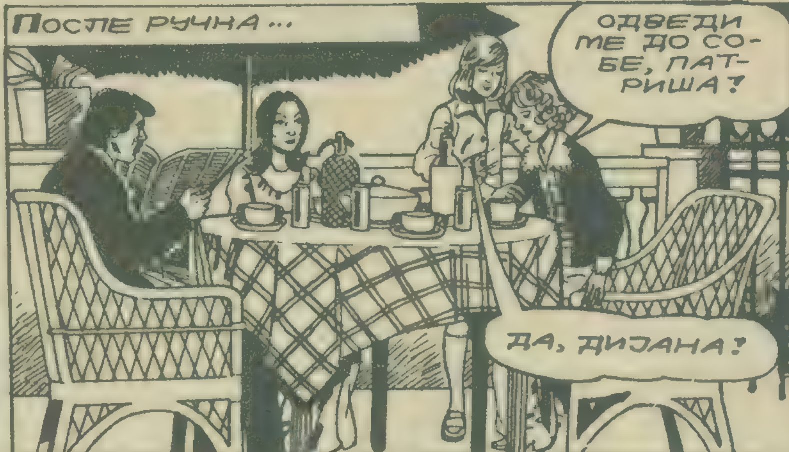
КОБНИ ПОЗИВ

МОРАМ ДА ОТРЧИМ ДО ЊЕГА!

ШТА ЈЕ ТО, ТАТА?
ПРИЈАВА КОЈУ МОРАШ ДА ПОПУНИШ ДА БИ УЧЕСТВОВАЛА У ТРЦИ!

АЛИ, НЕ МОГУ САДА! ЧЕКА МЕ ДИЈАНА!
ЈЕСИ ЛИ ТИ ЊЕН РОБ? ПОПУНИ ОВО У ТОКУ ДАНА И ОДНЕСИ!

ЈАДНИ ТАТА! КАКО ЈЕ САМО ЗАБРИНУТ ЗА МЕНЕ!

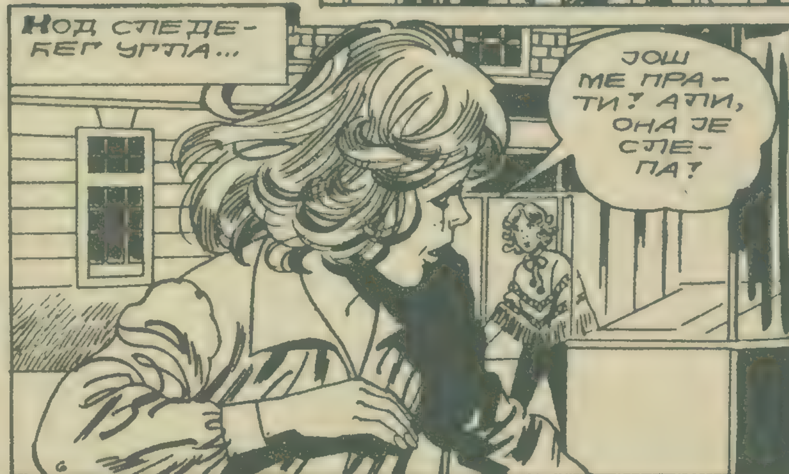

После ручка...
ОДВЕДИ МЕ ДО СОБЕ, ПАТРИША!
ДА, ДИЈАНА!

Пошто је Дијана заспала...
ТАМАН ЋУ ИМАТИ ВРЕМЕНА ДА ОДНЕСЕМ ОВУ ПРИЈАВУ!

Али, када је стигла у центар града...
КАКВО ЈЕ ТО ТУПКАЊЕ ИЗА МОЈИХ ЛЕЂА?

ДИЈАНА!

НЕМОГУЋЕ! ПРИВИЂА МИ СЕ!

Код следећег угла...
ЈОШ МЕ ПРАТИ! АЛИ, ОНА ЈЕ СЛЕПА!

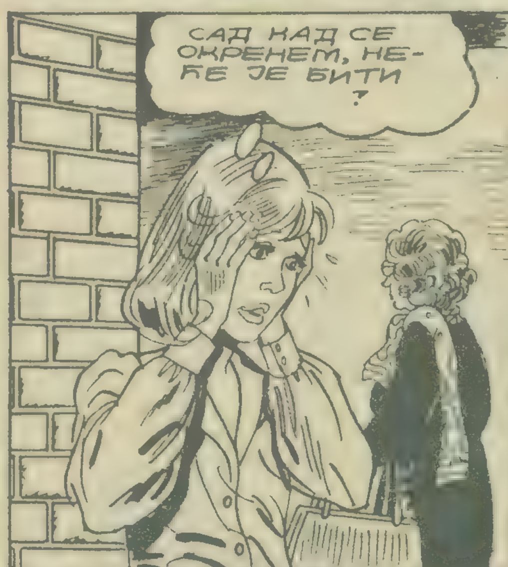
КОБНИ ПОЗИВ

ПАТРИШИ СУ ЗАИСТА ПОЧЕЛЕ ДА СЕ ДОГАЂАЈУ НЕВЕРОВАТНЕ СТВАРИ...
ОВО НЕ МОЖЕ БИТИ ДИЈАНА?

СУВИШЕ САМ ЗАОКУПЉЕНА ТАКМИЧЕЊЕМ ПА ВИДИМ СВАШТА?

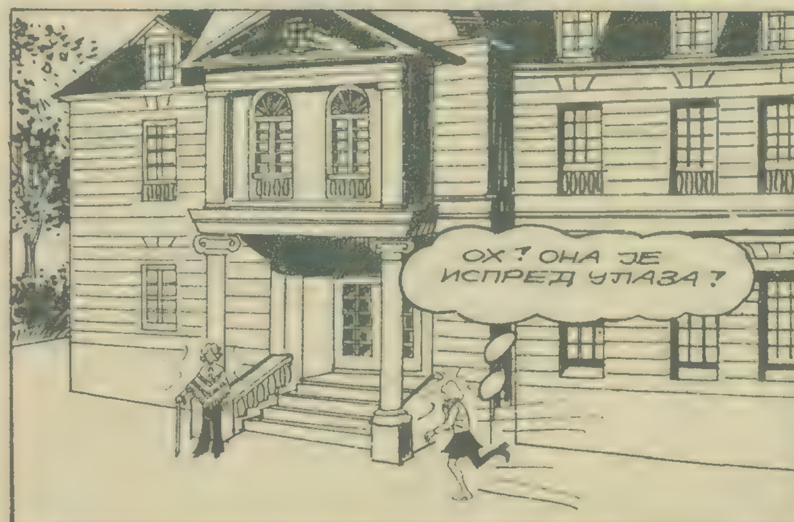
САД КАД СЕ ОКРЕНЕМ, НЕЋЕ ЈЕ БИТИ?

НЕ! ПА ОВО ЈЕ СТРАШНО?

МОРАМ ДА ПРЕДАМ ПРИЈАВУ ЗА УЧЕШЋЕ ДОК СЕ НИСАМ ПРЕДОМИСЛИЛА?

ОХ? ОНА ЈЕ ИСПРЕД УЛАЗА?

НЕ МОГУ ДА ПРОЂЕМ ПОРЕД ЊЕ? МОРАМ ДА СЕ ВРАТИМ КУЋИ?

КОБНИ ПОЗИВ

АЛИ, АКО ОВО НЕ УЧИНИМ САДА, НЕЋУ НИКАДА! РАЗОЧАРАЋУ МАМУ И ТАТУ!

ДИЈАНА, ЈЕСИ ЛИ ТО ЗАИСТА ТИ?

ОХ! ПОЛУДЕЋУ!

ПАТРИША ЈЕ СКУПИЛА СНАГУ И ПРОШЛА ПОРЕД ДИЈАНЕ ...
... ЧИЈЕ СЕ ЛИЦЕ ИСКРИВИЛО ОД МРЖЊЕ ...

МОЈА ПРИЈАВА ЗА ТАКМИЧЕЊЕ!
НЕ ТРЕБА ТАКО ДА ЖУРИТЕ! ЈЕ ЛИ ВАМ ДОБРО?

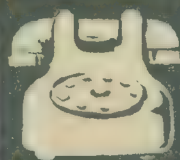

ДА... ДА!

ОТИШЛА ЈЕ! НАЗАД!

КОД ЛОЈДОВИХ...
ВРАТИЛА СИ СЕ НА ВРЕМЕ! ПРОШАО ЈЕ ЈЕДАН ЧАС И ТРЕБА ДА ПРОБУДИШ ДИЈАНУ!

ОНА ЈЕ СВЕ ОВО ВРЕМЕ СПАВАЛА!

ПАТРИША! ЈЕСИ ЛИ ТО ТИ? ДОДАЈ МИ СТВАРИ ДА СЕ ОБУЧЕМ!

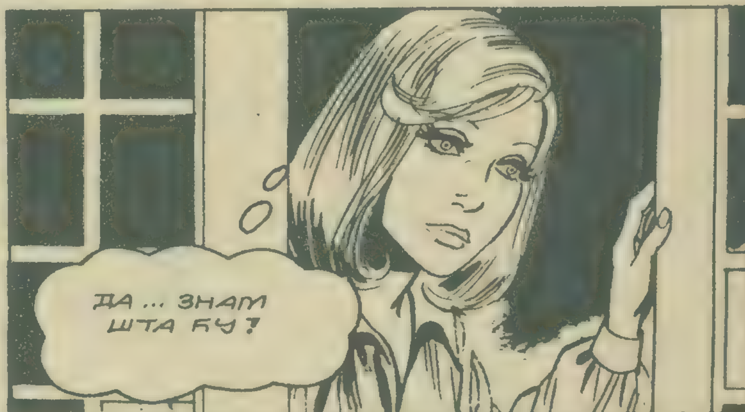
КОБНИ ПОЗИВ

ОЧЕШЉАЈ МЕ! ИАКО САМ СЛЕПА, ТРЕБА ДА ИЗГЛЕДАМ УРЕДНО!

ДИЈАНИ ЈЕ ТАКО СТАЛО ДО ТРОФЕЈА, А МАМА И ТАТА ЖЕЛЕ ДА ЈА ПОБЕДИМ! ШТА ДА РАДИМ?

ПАТРИША ЈЕ МИСЛИЛА НА СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ КОЈИ СУ ВЕРОВАЛИ ДА ЋЕ ИХ ОНА ИЗБАВИТИ ИЗ СИРОМАШТВА ...
... У КОЈЕ СУ УПАЛИ ЗБОГ ДИЈАНИНОГ ОЦА, БРАТА ПАТРИШИНЕ МАЈКЕ...

ЈА САМ МОЖДА КРИВА ШТО ЈЕ ДИЈАНА СЛЕПА, АЛИ МОЈИ РОДИТЕЉИ НЕ ТРЕБА ДА ИСПАШТАЈУ ЗБОГ ТОГА!

ДА ... ЗНАМ ШТА ЋУ!

ИМАМ НЕШТО ДА ВАМ САОПШТИМ!

И ДАЉЕ ЋУ БРИНУТИ О ДИЈАНИ, АЛИ ПОД УСЛОВОМ ДА УЧЕСТВУЈЕМ НА ТАКМИЧЕЊУ!

ХОЋУ ДА МИ ДОЗВОЛИТЕ ДА ПЛИВАМ ЈЕДАН ЧАС СВАКИ ДАН!
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ?

ОСЛЕПИЛА СИ МЕ, А САД ХОЋЕШ ДА МИ ПРЕОТМЕШ И ТРОФЕЈ!
НЕ, ДИЈАНА!

КОБНИ ПОЗИВ

ДИЈАНА ЈЕ БЕСНО НАСРНУЛА НА ПАТРИШУ ...
ОБЕЋАЛА СИ ДА ЋЕШ СВЕ ЧИНИТИ ЗА МЕНЕ!
ДА, АЛИ МОРАМ ДА МИСЛИМ И НА СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ!

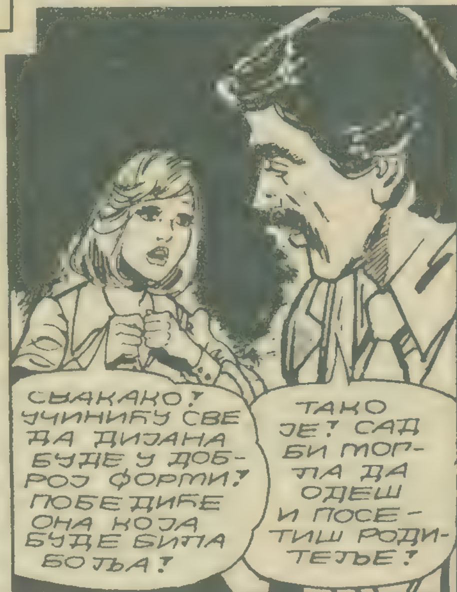
ТИ СИ ОБИЧНА ЛАЖЉИВИЦА!
ДИЈАНА, ПРЕКИНИ!

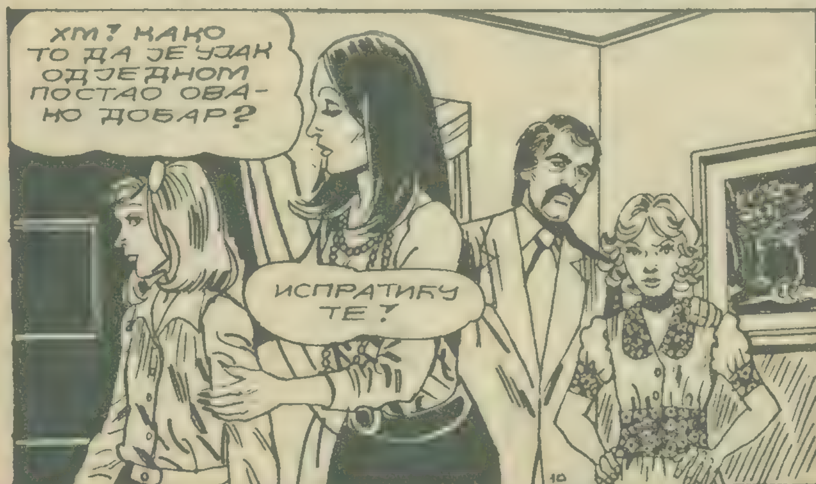
ПАТРИША ЈЕ У ПРАВУ!
ШТА?

СИГУРНО ДА МОЖЕШ ДА ТРЕНИРАШ У НАШЕМ БАЗЕНУ, АЛИ ТРЕНИРАЋЕШ И ДИЈАНУ!

СВАКАКО! УЧИНИЋУ СВЕ ДА ДИЈАНА БУДЕ У ДОБРОЈ ФОРМИ! ПОБЕДИЋЕ ОНА КОЈА БУДЕ БИЛА БОЉА!
ТАКО ЈЕ! САД БИ МОРАЛА ДА ОДЕШ И ПОСЕТИШ РОДИТЕЉЕ!

ХМ! КАКО ТО ДА ЈЕ УЈАК ОДЈЕДНОМ ПОСТАО ОВАКО ДОБАР?
ИСПРАТИЋУ ТЕ!

ПРЕ НЕГО ШТО СУ СЕ ЗАТВОРИЛА ВРАТА ЗА ЊОМ, ЧУЛА ЈЕ ДЕО РАЗГОВОРА...
МОРАО САМ! НАПУСТИЛА БИ НАС ДА НИСАМ!
ЗАШТО СИ ЈОЈ ТО ДОЗВОЛИО, ТАТА?

КОБНИ ПОЗИВ

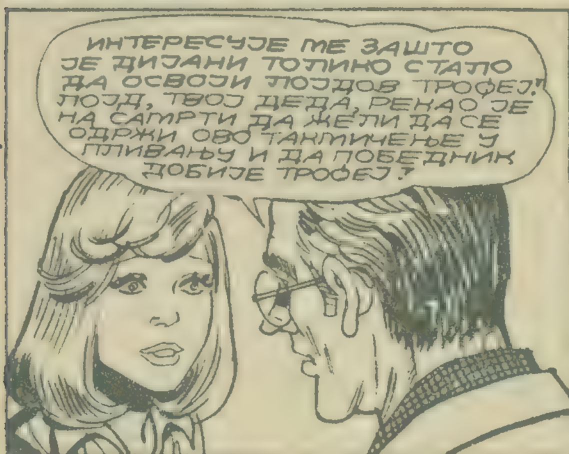

ПОБЕДИЛА САМ ИХ СВОЈОМ ОДЛУЧНОШЋУ!

„А ВИШЕ МИ СЕ НЕ ПРИВИЂАЈУ НИ ОНЕ НЕВЕРОВАТНЕ СТВАРИ..."

ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА ЈЕ УЈАК ПРЕДЛОЖИО ДА ОБИЂЕМ РОДИТЕЉЕ!

МАМА! ДАНАС ИЗГЛЕДАШ МНОГО БОЉЕ!
ДРАГО МИ ЈЕ ДА СИ ДОШЛА! КАКО СИ ТИ?

НЕ ТРЕБА ДА БРИНЕТЕ ЗА МЕНЕ! УЧЕСТВОВАЋУ НА ТАКМИЧЕЊУ И ВЕРОВАТНО ПОБЕДИТИ! НИЈЕДНА ДЕВОЈЧИЦА У ГРАДУ НИЈЕ БРЖА ОД МЕНЕ!
ЖЕЛИМ НЕШТО ДА САЗНАМ, ПАТРИША!

ИНТЕРЕСУЈЕ МЕ ЗАШТО ЈЕ ДИЈАНИ ТОЛИКО СТАЛО ДА ОСВОЈИ ЛОЈДОВ ТРОФЕЈ! ЛОЈД, ТВОЈ ДЕДА, РЕКАО ЈЕ НА САМРТИ ДА ЖЕЛИ ДА СЕ ОДРЖИ ОВО ТАКМИЧЕЊЕ У ПЛИВАЊУ И ДА ПОБЕДНИК ДОБИЈЕ ТРОФЕЈ!

МОЖДА У ТЕСТАМЕНТУ ЈОШ НЕШТО СТОЈИ! ХТЕО БИХ, УЗ ТВОЈУ ПОМОЋ, ДА ПРЕТРАЖИМ ФРЕДИЈЕВУ РАДНУ СОБУ!
НЕ, ТАТА! ЗБОГ ТОГА БИ МОГАО ДА ОДЕШ У ЗАТВОР!

У РЕДУ! АЛИ, АКО ПРИМЕТИМ НЕШТО СУМЊИВО, УЧИНИЋУ СВЕ ДА РАЗОТКРИЈЕМ УЈАКА!

МОРАЛА САМ ДА СПРЕЧИМ ТАТУ ДА СЕ УВУЧЕ У КУЋУ ЛОЈДОВИХ! САМО БИ СЕ УВАЛИО У НЕПРИЛИКУ!

СУТРАДАН, ПАТРИША ЈЕ ПРВИ ПУТ ТРЕНИРАЛА У БАЗЕНУ СВОГ УЈАКА...
ДО ВЕЛИКОГ СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ САМО ПЕТ ДАНА! НА СРЕЋУ, ЈА САМ ЈОШ У ФОРМИ!

КОБНИ ПОЗИВ

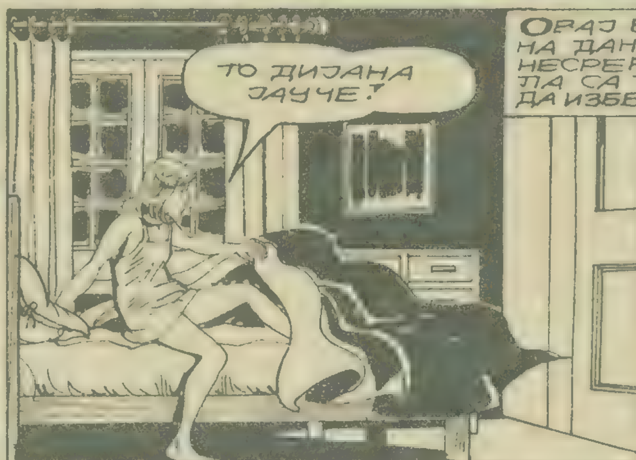
А ОНДА ЈЕ У БАЗЕН СКОЧИЛА И ДИЈАНА...
ТИ ЗАИСТА НАПРЕДУЈЕШ, ДИЈАНА! СКОРО СИ БРЗА КАО ЈА!
НАСТАВИМО С ТРЕНИНГОМ! НЕМАМ ВРЕМЕНА ЗА РАЗГОВОР!

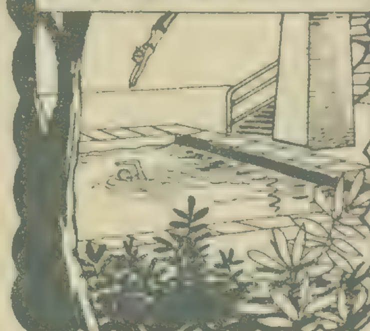
НИЈЕ НИ ЧУДО ШТО ДИЈАНА ЖЕЛИ ДА СЕ ПОВУЧЕМ С ТАКМИЧЕЊА! ПОСЛЕ МЕНЕ, ОНА ЈЕ НАЈБОЉА ПЛИВАЧИЦА У ГРАДУ!

ИЗНЕНАДА ЈУ ЈЕ ТРГАО НЕКИ ГЛАС...
ААХ!

ТО ДИЈАНА ЈАУЧЕ!

ОВАЈ ВРИСАК ПОДСЕТИО ЈУ ЈЕ НА ДАН КАДА СЕ ДОГОДИЛА НЕСРЕЋА. ДИЈАНА ЈЕ СКАКАЛА СА ТРАМБУЛИНЕ. ХТЕЛА ЈЕ ДА ИЗБЕГНЕ ПАТРИШУ И УДАРИЛА У БЕТОН...

ЗАШТО МЕ БУДИШ?
ПА, ВИКАЛА СИ!

ОСТАВИ МЕ НА МИРУ! ЗАР НЕ ВИДИШ ДА ТИ СЕ ПРИВИЂАЈУ СТВАРИ?

АЛИ... АЛИ...

НЕМОГУЋЕ! БИО ЈЕ ОНО ЊЕН ГЛАС!

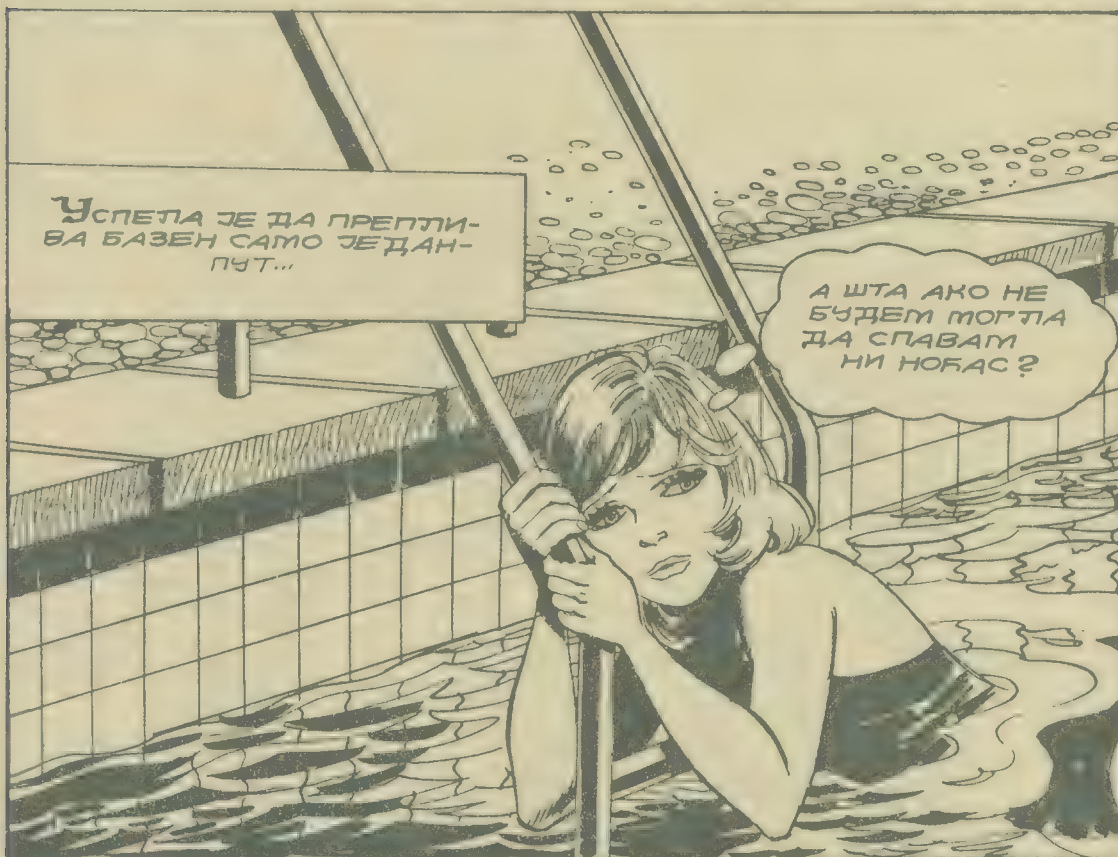
УЈУТРО...
ИЗГЛЕДАШ УМОРНА, ПАТРИША! ЈЕСИ ЛИ ДОБРО СПАВАЛА?
ПРИВИЂА ЈОЈ СЕ У СНУ, ТАТА!

ТОГА ДАНА НА ТРЕНИНГУ...
ЈЕДВА ПЛИВАМ! УМОРНА САМ! ЦЕЛЕ НОЋИ НИСАМ СПАВАЛА!

КОБНИ ПОЗИВ

Успела је да преплива базен само један-пут...
А шта ако не будем могла да спавам ни ноћас?

Нећу бити способна да се такмичим!

А када је дошао ред на Дијану да тренира...
Хајде, концентриши се! Не спавај!
Извини, Дијана!

Сама си крива што ноћу не спаваш! Све би било другачије да ме ниси ослепила!

Те ноћи...
Морам да спавам! Остало је само четири дана до трке!

Изненада...
ААХ!
Опет онај врисак!

Мораћу да се вратим кући код маме и тате!

КОБНИ ПОЗИВ

АЛИ, НЕ СМЕМ НИШТА РЕЋИ ТАТИ! ДОЋИ ЋЕ ОВАМО И БИЋЕ НЕПРИЛИКЕ!

Сутрадан увече...
ТАТА, ОНА МЕ УОПШТЕ НЕ ТРЕНИРА КАКО ТРЕБА! СТАЛНО ЈЕ ПОСПАНА!
НОЋНА МОРА, ЈЕ ЛИ? ДАЋУ ТИ ПИЛУЛЕ ЗА СПАВАЊЕ!

БИЋЕ ТИ БОЉЕ, ВИДЕЋЕШ!
ХВАТАЈ!

Али...
САД ТЕК НЕ МОГУ ДА ЗАСПИМ!

ААХ!

НЕ МОГУ ВИШЕ ОВО ДА ПОДНОСИМ! ИДЕМ КУЋИ!

Било је три ујутро када је стигла код својих...
ПАТРИША!
ТАТА!

Када је објаснила оцу шта јој се догодило...
ОН ТИ НИЈЕ ДАО ПИЛУЛУ ЗА СПАВАЊЕ, ВЕЋ НЕКО СТИМУЛАТИВНО СРЕДСТВО!

ШТА?
НАМЕРНО ЖЕЛЕ ДА ТЕ УМОРЕ ДА НЕ БИ ИМАЛА СНАГЕ ДА СЕ ТАКМИЧИШ!

АЛИ ЗАШТО?
ТО ЋУ ТЕК САЗНАТИ! ПРЕТРАЖИЋУ ФРЕДИЈЕВУ РАДНУ СОБУ!

КОБНИ ПОЗИВ

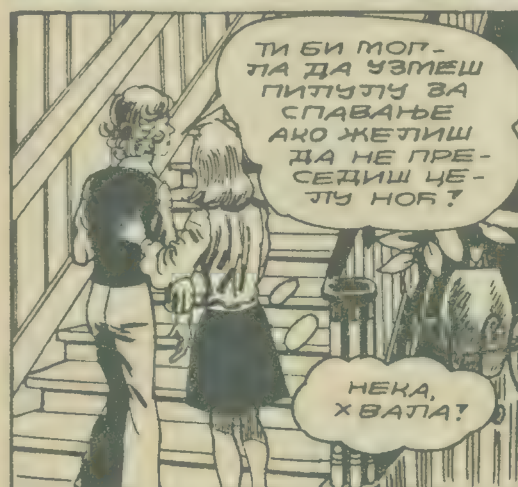

АЛИ, ТАТА, АКО ТЕ ВИДЕ, ЗАВРШИЋЕШ У ЗАТВОРУ!
ТО ЈЕ МОЈ ПРОБЛЕМ! ОВЕ НОЋИ ПОСЕТИЋУ ЛОЈДОВЕ! ТИ ЋЕШ МИ ДАТИ СИГНАЛ ДА ЈЕ ПУТ СЛОБОДАН!

А САД ИДИ И ПОКУШАЈ ДА СПАВАШ! У СЕДАМ ЋУ ТЕ ВРАТИТИ НАТРАГ! НИКО НЕЋЕ ЗНАТИ ДА СИ ИЗЛАЗИЛА!
ОХ, ТАТА, ТАКО СЕ БОЈИМ ЗА ТЕБЕ!

ЗА МЕНЕ НЕ БРИНИ! ОПОРАВИЋУ СЕ И СИГУРНО ПОБЕДИТИ!
ЗНАМ ДА ХОЋЕШ!

ПАТРИША ЈЕ СТИГЛА НА ВРЕМЕ КОД ЛОЈДОВИХ...
ДИЈАНА, МИ ВЕЧЕРАС ИЗЛАЗИМО И НЕЋЕМО СЕ ВРАТИТИ ДО ПОНОЋИ.
СМЕМО ЛИ ДА ВАС ОСТАВИМО САМЕ?
ШТО ДА НЕ?

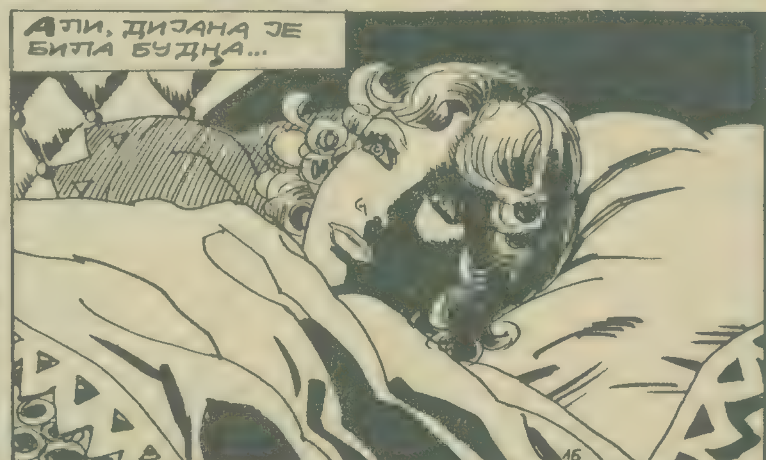

ТЕ ВЕЧЕРИ...
КАСНО ЈЕ! ТРЕБА ДА СПАВАМО!
ТИ КАО ДА ЖЕЛИШ ДА МЕ СЕ ОТРЕСЕШ! САМО, ЗАИСТА САМ УМОРНА!

ТИ БИ МОГЛА ДА УЗМЕШ ПИЛУЛУ ЗА СПАВАЊЕ АКО ЖЕЛИШ ДА НЕ ПРЕСЕДИШ ЦЕЛУ НОЋ!
НЕКА, ХВАЛА!

МОЖЕШ ДА ИДЕШ!
ТРЕБА ДА ДАМ ТАТИ СИГНАЛ ДА ЈЕ ПУТ СЛОБОДАН! ОВО ЈЕ ЈЕДИНА СОБА КОЈА ГЛЕДА НА КАПИЈУ!

ДИЈАНА И ТАКО НЕ ВИДИ ШТА РАДИМ! ДВА ПУТА ЋУ УГАСИТИ И УПАЛИТИ СВЕТЛОСТ!

ДАЛА МИ ЈЕ СИГНАЛ!
У КУЋИ СМО САМО ДИЈАНА И ЈА!

АЛИ, ДИЈАНА ЈЕ БИЛА БУДНА...

КОБНИ ПОЗИВ

ПАТРИША СЕ ТРЕСЛА ОД СТРАХА ДОК ЈЕ ЗАТВАРАЛА ВРАТА ЗА ОЦЕМ...

ИМАМО СРЕЋУ! УЈАК И УЈНА СЕ НЕЋЕ ВРАТИТИ ДО ПОНОЋИ!

ПОКАЖИ МИ БРЗО ГДЕ ЈЕ ФРЕДИЈЕВА РАДНА СОБА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ДИЈАНА ЈЕ НАПЕТО ОСЛУШКИВАЛА...

ТАТА, ОВО ЈЕ ПРОТИВЗАКОНИТО!

И ЊИХОВО НАСТОЈАЊЕ ДА ТЕ ОНЕМОГУЋЕ ДА УЧЕСТВУЈЕШ НА ТАКМИЧЕЊУ ЈЕ ПРОТИВЗАКОНИТО!

НА СПРАТУ...

ЕВО, ОВДЕ ЈЕ!

ТИ СЕ ВРАТИ У СВОЈУ СОБУ! НЕ ТРЕБА ДА БУДЕШ УМЕШАНА У ОВО!

ВРАТА НА ДИЈАНИНОЈ СОБИ СЕ ОТВАРАЈУ!

ДИЈАНА!

УХ! ЗАБОРАВИО САМ ДА ЈЕ СЛЕПА! ТАКО САМ СЕ УПЛАШИО!

КОБНИ ПОЗИВ

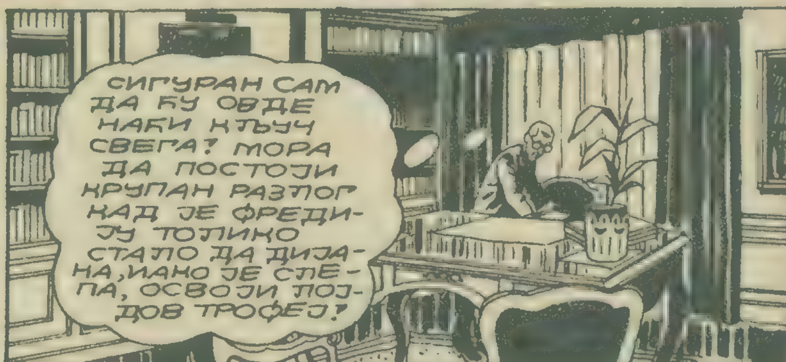

ОХ! НАПИ-
ПАЋЕ ТА-
ТУ!

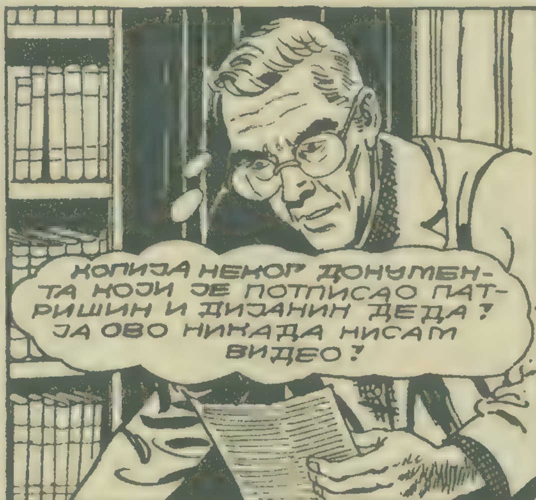

ЗА ДЛАКУ
МЕ ЈЕ ПРО-
МАШИЛА!

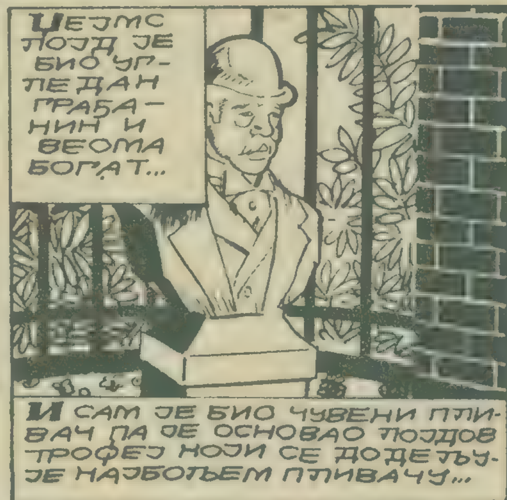

ИДИ ОДАВДЕ,
ПАТРИША!

СИГУРАН САМ
ДА ЋУ ОВДЕ
НАЋИ КЉУЧ
СВЕГА! МОРА
ДА ПОСТОЈИ
КРУПАН РАЗЛОГ
КАД ЈЕ ФРЕДИ-
ЈУ ТОЛИКО
СТАЛО ДА ДИЈА-
НА, ИАКО ЈЕ СЛЕ-
ПА, ОСВОЈИ ЛОЈ-
ДОВ ТРОФЕЈ!

ОВДЕ НЕМА
НИЧЕГ ЗАНИМ-
ЉИВОГ! ХЕЈ!
ШТА ЈЕ
ОВО?

КОПИЈА НЕКОГ ДОКУМЕН-
ТА КОЈИ ЈЕ ПОТПИСАО ПАТ-
РИШИН И ДИЈАНИН ДЕДА!
ЈА ОВО НИКАДА НИСАМ
ВИДЕО!

ЏЕЈМС
ЛОЈД ЈЕ
БИО УГ-
ЛЕДАН
ГРАЂА-
НИН И
ВЕОМА
БОГАТ...
И САМ ЈЕ БИО ЧУВЕНИ ПЛИ-
ВАЧ ПА ЈЕ ОСНОВАО ЛОЈДОВ
ТРОФЕЈ КОЈИ СЕ ДОДЕЉУ-
ЈЕ НАЈБОЉЕМ ПЛИВАЧУ...

ПАТРИШИН ОТАЦ
НИЈЕ СТИГАО ДА
ПРОЧИТА ДО-
КУМЕНТ...
УХВАТИЛИ
СМО ГА
НА ДЕ-
ЛУ!
ПОЛИЦИЈА!

ТАТА!
ТАТА!
МИСЛЕ ДА
САМ ДОШАО
ДА ОПЉАЧ-
КАМ КУЋУ,
ПАТРИША!
17

КОБНИ ПОЗИВ

КАКВА ЈЕ ТО БУКА?
ДИЈАНА, ПОЛИЦИЈА ЈЕ УХАПСИЛА МОГ ТАТУ! РЕЦИ ИМ ДА ОН НИЈЕ ПРОВАЛНИК!

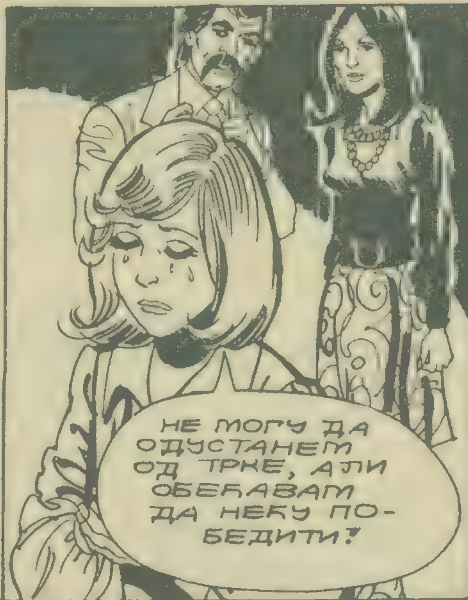

А, ТАКО! НИЈЕ ТИ ДОВОЉНО ШТО СИ МЕ ОСЛЕПИЛА, ВЕЋ СИ ПОМОГЛА СВОМ ОЦУ ДА НАС ОПЉАЧКА!
ТИ ЗНАШ ДА ТО НИЈЕ ИСТИНА!

КО ЈЕ ПОЗВАО ПОЛИЦИЈУ?

БИЛО ЈЕ ЈОШ ГОРЕ КАД СУ СЕ ВРАТИЛИ ДИЈАНИНИ РОДИТЕЉИ...
СХВАТАШ ДА ЈЕ ТВОЈ ОТАЦ У МОЈИМ РУКАМА? ЗАВРШИЋЕ У ЗАТВОРУ АКО ЈА НЕШТО НЕ УЧИНИМ!
ХОЋЕТЕ, ЗАР НЕ?

САМО ПОД ЈЕДНИМ УСЛОВОМ! ПОВУЦИ СЕ СА ТАКМИЧЕЊА!
ЗНАТЕ ДА НЕ МОГУ! ОБЕЋАЛА САМ МАМИ И ТАТИ...

ШТА ЋЕ ТВОЈИМ РОДИТЕЉИМА ЗНАЧИТИ ТРОФЕЈ АКО ТИ ОТАЦ ОСТАНЕ У ЗАТВОРУ?
ОХ! ШТА ДА РАДИМ?

НЕ МОГУ ДА ОДУСТАНЕМ ОД ТРКЕ, АЛИ ОБЕЋАВАМ ДА НЕЋУ ПОБЕДИТИ!

ДИЈАНА ЈЕ САМО ТО ЖЕЛЕЛА ДА ЧУЈЕ...
ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕШ ОДРЖАТИ РЕЧ! САД ЋУ ЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ!

МОЈИ СУ ТОЛИКО ЖЕЛЕЛИ ДА ОСВОЈИМ ТАЈ ТРОФЕЈ! ТО БИ ПОБОЉШАЛО НАШЕ МАТЕРИЈАЛНО СТАЊЕ, АЛИ САД ЈЕ СВЕ ГОТОВО!
18

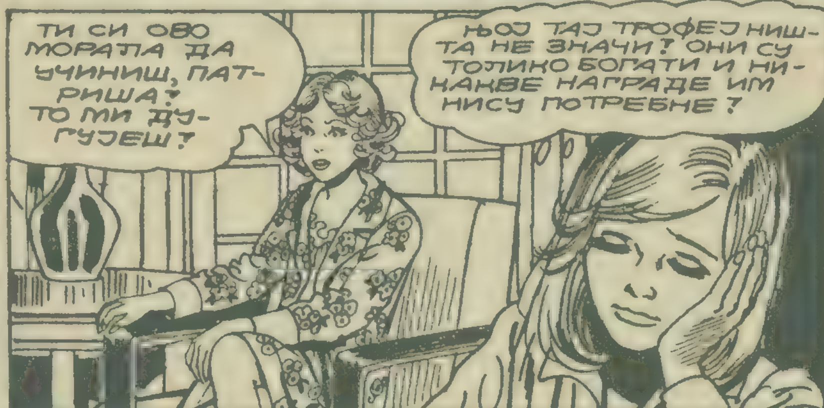

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ...
КАКО ЈЕ ПОЛИЦИЈА ЗНАЛА ДА САМ СЕ УВУКАО КОД ЛОЈДОВИХ?

КОБНИ ПОЗИВ

СВИ ПАТРИШИНИ СНОВИ РАСПРШИЛИ СУ СЕ ТЕ НОЋИ...
САМО ДА ПУСТЕ ТАТУ?

СИГУРНО ЋЕШ ПОБЕДИТИ, ДИЈАНА? ЈА САМ ТИ БИЛА ЈЕДИНИ РИВАЛ?

ТИ СИ ОВО МОРАЛА ДА УЧИНИШ, ПАТРИША? ТО МИ ДУГУЈЕШ?
ЊОЈ ТАЈ ТРОФЕЈ НИШТА НЕ ЗНАЧИ? ОНИ СУ ТОЛИКО БОГАТИ И НИКАКВЕ НАГРАДЕ ИМ НИСУ ПОТРЕБНЕ?

ЗВАО САМ ПОЛИЦИЈУ? ОСЛОБОДИЋЕ ТВОГ ОЦА?
ХВАЛА, УЈАЧЕ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ВАШ РОБАК СЕ ЈАВИО? КАЖЕ ДА НИЈЕ У ПИТАЊУ ПЉАЧКА?
ЗАШТО СТЕ ВИ УОПШТЕ ДОШЛИ КОД ПОЈДОВИХ?

АНОНИМАН ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ? ЖЕНСКИ ГЛАС НАС ЈЕ ЗВАО?
А, ТАКО?
19

ЖАО МИ ЈЕ ШТО СМО ВАС ЗАДРЖАЛИ?
САМО ДА ОТКРИЈЕМ КО ЈЕ ЗВАО? У СТВАРИ, ЈА ТО ВЕЋ ЗНАМ...

КОБНИ ПОЗИВ

Патриша је стигла својој кући пре доручка...

Ујак ме је пустио да дођем и видим како си!

Добро сам, а ти? Да ли ћеш се такмичити?

Да те Фреди није уцењивао да ће ме ослободити само ако се повучеш?

Ја... овај... пливаћу, тата!

Добро је онда!

Не могу да му кажем да ћу дозволити да ме Дијана победи!

Сада сам, више него икад, убеђен да Лојдови имају разлога што желе да Дијана освоји трофеј!

У Фредијевој радној соби пронашао сам копију докумената с потписом твог деде! Успео сам само да прочитам речи „Лојдов трофеј" али и то је довољно!

Идем да видим маму!

Изгледаш боље, мама!

То је због сутрашњег дана! Радујем се јер верујем да ћеш победити!

Надам се да ћу моћи да присуствујем такмичењу!

Јадна мама! Кад би знала шта ће се сутра догодити!

Кад је Патриша отишла...

Бићу данас одсутан од куће! Желим још нешто да откријем, Марта!

За мене не брини! Ја се сад сасвим добро осећам!

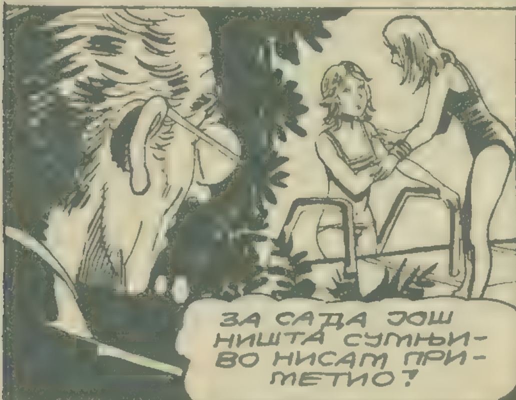
Касније тога дана Дијана је последњи пут тренирала пред сутрашње такмичење...

Невероватно! Имаш најбоље време које је неко постигао у нашем граду!

У ствари, ја сам за неколико секунди бржа!

КОБНИ ПОЗИВ

ПАТРИШИН ОТАЦ ИХ ЈЕ КРИШОМ ПОСМАТРАО...
ЗА САДА ЈОШ НИШТА СУМЊИВО НИСАМ ПРИМЕТИО?

НА ДАН ВЕЛИКОГ ТАКМИЧЕЊА...
МИСЛИЛА САМ ДА ЋУ ДАНАС БИТИ НАЈСРЕЋНИЈА НА СВЕТУ?

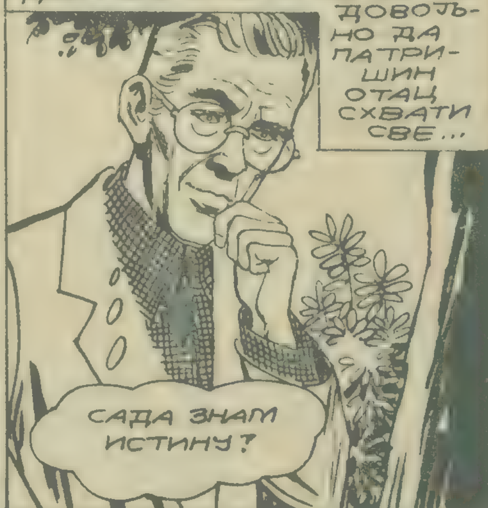

ПРВИ ПУТ ЋЕ СЛЕПА ДЕВОЈЧИЦА ПОБЕДИТИ У ПЛИВАЊУ?
ЈАДНИ МАМА И ТАТА? УЗАЛУД ЋЕ МЕ БОДРИТИ?

ПАТРИШИН ОТАЦ ИХ ЈЕ И ДАЉЕ ПРАТИО ...
ЈОШ НИШТА? МОЖДА НИСАМ НИ БИО У ПРАВУ?

АЛИ ТАДА...
НАДАМ СЕ ДА ЋЕШ ОДРЖАТИ РЕЧ? ПУСТИЋЕШ ДА ПОБЕДИМ?
ДА? ОБЕЋАЛА САМ ТО ДА БИХ СПАСЛА ТАТУ?
ПАТРИША?

ОНА ТО НЕ СМЕ ДА УЧИНИ?

СУНЦЕ ЈЕ ЈАРКО СИЈАЛО ТОГ ДАНА...
ДА? ОВО САМ ХТЕО ДА ВИДИМ?

ДИЈАНА ЈЕ НАЧИНИЛА ЈЕДАН ПОКРЕТ ШТО ЈЕ БИЛО ДОВОЉНО ДА ПАТРИШИН ОТАЦ СХВАТИ СВЕ...
САДА ЗНАМ ИСТИНУ?

МОРАМ ОВО ДА КАЖЕМ ПАТРИШИ?

ДО ЂАВОЛА? КРЕНУЛИ СУ?

КОБНИ ПОЗИВ

УБРЗО ИСПРЕД СПОРТСКОГ ЦЕНТРА...
СТРАШНО! КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА ЋУ МОРАТИ ДА ПЛИВАМ СПОРИЈЕ ДА БИ ДИЈАНА ПОБЕДИЛА!

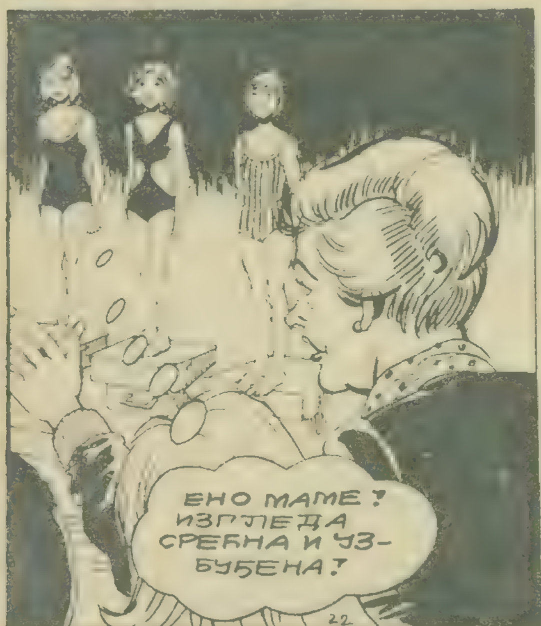
ПАТРИШИН ОТАЦ ЈЕ ТРЧАО ДА БИ СТИГАО ПРЕ ПОЧЕТКА ТРКЕ...
НЕ СМЕМ ДА ДОЗВОЛИМ ДА ПАТРИША ПРЕДА ТРКУ!

ДРАГИ ГЛЕДАОЦИ, ПРВИ ПУТ НА ОВАКВОМ ЈЕДНОМ ТАКМИЧЕЊУ УЧЕСТВУЈЕ СЛЕПА ДЕВОЈЧИЦА! ТО ЈЕ ДИЈАНА ЛОЈД, УНУКА ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ОВОГ СПОРТСКОГ ТАКМИЧЕЊА!

НАПРЕД, ДИЈАНА!
САМО ДА ЈА НИСАМ КРИВА ЗА ЊЕНО СЛЕПИЛО!

ЕНО МАМЕ! ИЗГЛЕДА СРЕЋНА И УЗБУЂЕНА!

ПАТРИША И ДИЈАНА УБРЗО СУ ИЗБИЛЕ НА ЧЕЛО...
МОРАМ МАЛО СПОРИЈЕ ДА ПЛИВАМ!

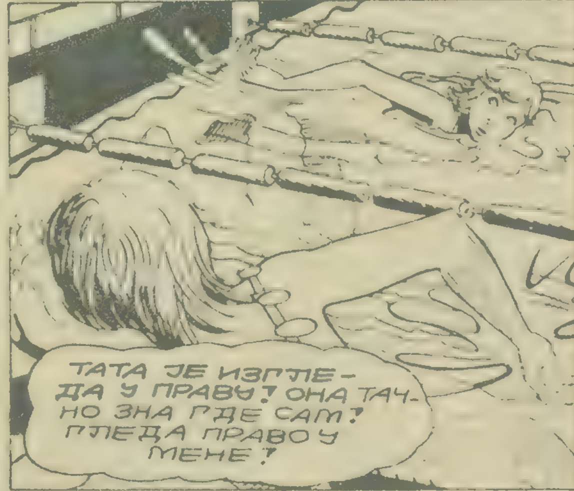
КОБНИ ПОЗИВ

ОПРАШТАМ СЕ ОД ТРОФЕЈА! МОРАМ ОВО ДА УЧИНИМ!

ТАДА СЕ ПОЈАВИО ПАТРИШИН ОТАЦ...
ПАТРИША!
ТАТА?

ПАТРИША, СВЕ ОВО ВРЕМЕ СУ ПРАВИЛИ БУДАЛУ ОД ТЕБЕ! ДИЈАНА НИЈЕ СЛЕПА!

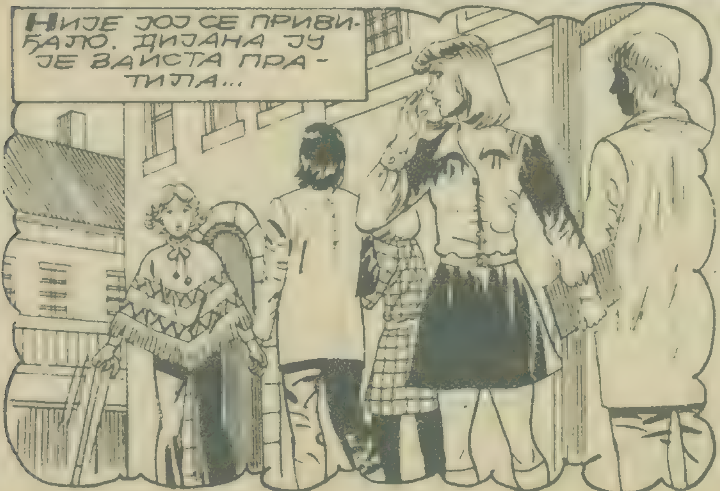

ШТА? ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ?

ТАТА ЈЕ ИЗГЛЕДА У ПРАВУ! ОНА ТАЧНО ЗНА ГДЕ САМ! ГЛЕДА ПРАВО У МЕНЕ!

ОНА НИКАДА НИЈЕ НИ БИЛА СЛЕПА!

ДАЋУ СВЕ ОД СЕБЕ ДА ЈЕ СТИГНЕМ! НИШТА ЈОЈ НЕ ДУГУЈЕМ!

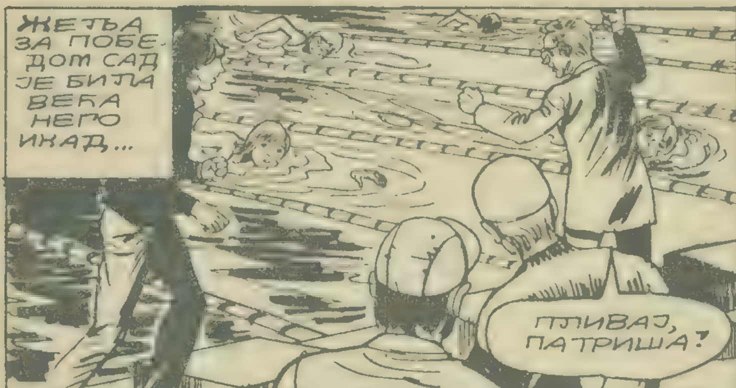

ДОК ЈЕ ПЛИВАЛА, ПАТРИША СЕ ПРИСЕЋАЛА ПРОШЛИХ ДОГАЂАЈА...
ПАЗИ, ПАТРИША!
ИЗНАД ТВОЈЕ ГЛАВЕ!

НИЈЕ ЈОЈ СЕ ПРИВИЂАЛО. ДИЈАНА ЈУ ЈЕ ЗАИСТА ПРАТИЛА...

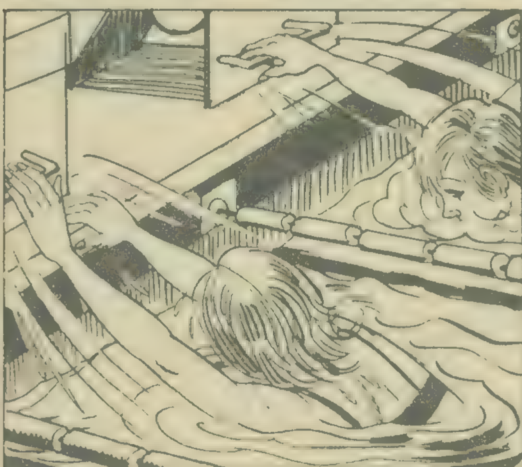

ОНА ЈЕ ЗВАЛА ПОЛИЦИЈУ ЈЕР ЈЕ ВИДЕЛА ЊЕНОГ ОЦА...

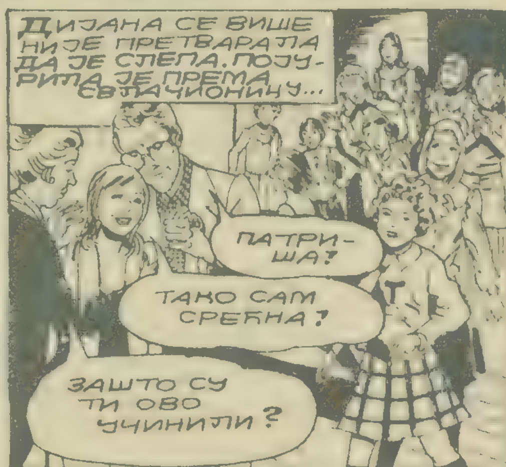
КОБНИ ПОЗИВ

ЖЕЉА ЗА ПОБЕДОМ САД ЈЕ БИЛА ВЕЋА НЕГО ИКАД...
ПЛИВАЈ, ПАТРИША!

СТИГЛА САМ ЈЕ! ХОЋУ ЛИ БИТИ И ПРВА?

У ПИТАЊУ СУ БИЛИ ДЕЛИЋИ СЕКУНДА. ЧЕКАЛА СЕ ОДЛУКА СУДИЈА...
ПОБЕДИЛА ЈЕ ПАТРИША ХАНТ! ВРЕМЕ...
УРА!

ДИЈАНА СЕ ВИШЕ НИЈЕ ПРЕТВАРАЛА ДА ЈЕ СЛЕПА. ПОЈУРИЛА ЈЕ ПРЕМА СВЛАЧИОНИЦИ...
ПАТРИША!
ТАКО САМ СРЕЋНА!
ЗАШТО СУ ТИ ОВО УЧИНИЛИ?

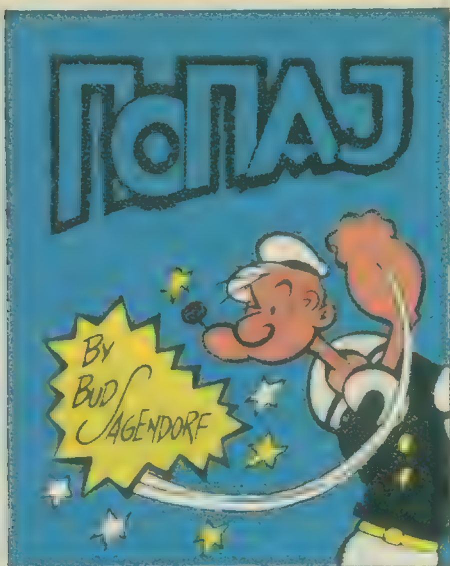

СУТРАДАН СУ САЗНАЛИ ИСТИНУ ПОШТО ИХ ЈЕ ПОЗВАО АДВОКАТ ПАТРИШИНОГ ДЕДЕ...
ОВО ЈЕ ТАЈНИ ТЕСТАМЕНТ КОЈИ ЈЕ ОСТАВИО ЏЕЈМС ЛОЈД!
ТВОЈ УЈАК СЕ ДОКОПАО КОПИЈЕ ОВОГ ДОКУМЕНТА!

ИЗГЛЕДА ДА СЕ СТАРИ ЛОЈД БОЈАО ДА ЈЕ ЛОШЕ ПОСТУПИО ПРЕМА ВАМА ПОШТО ВАС ЈЕ ЛИШИО НАСЛЕДСТВА У СВОМ ПРВОМ ТЕСТАМЕНТУ!
ТО ЈЕ УЧИНИО ЗБОГ ЛАЖИ КОЈЕ ЈЕ МОЈ БРАТ ИЗНЕО ПРОТИВ НАС
НАПИСАО ЈЕ ОВДЕ ДА ВЕЋИНУ СВОГ ИМАЊА ОСТАВЉА ПРВОЈ ОСОБИ У ФАМИЛИЈИ КОЈА ОСВОЈИ ЛОЈДОВ ТРОФЕЈ!

ЗАТО ЈЕ ДИЈАНА МОРАЛА ДА ПОБЕДИ!
АЛИ, НИЈЕ УСПЕЛА! ПАТРИША, САДА СИ БОГАТА!

ЗА ПАТРИШУ И ЊЕНЕ РОДИТЕЉЕ ПОЧЕО ЈЕ НОВ ЖИВОТ. ЛОЈДОВИ СУ СЕ ОДСЕЛИЛИ ИЗ ГРАДА...
НА ПРОДАЈУ
ЕТО, САДА БИСМО МОГЛИ ДА КУПИМО ЊИХОВУ КУЋУ!
ШТА МИСЛИШ О ТОМЕ, ПАТРИША? ИМАЛА БИ И БАЗЕН!
НИ СЛУЧАЈНО! ЗА ОВУ КУЋУ МЕ ВЕЖУ РУЖНЕ УСПОМЕНЕ!

АЛИ, НОЋНА МОРА ЈЕ ПРОШЛА! ВИШЕ НИШТА НЕ МОЖЕ ДА ПОРЕМЕТИ НАШУ СРЕЋУ!
КРАЈ

ПоПАЈ
By Bud Sagendorf

ДАНАС МИ ЈЕ... БАР ЗАСАД... СРЕЋАН ДАН!
НИСАМ НАЛЕТЕО НА ПЕРУ!

ТАКО МИ СВИХ ЗУБАТИХ АЈКУЛА!
ПЕРО! ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО?

УПРАВО САМ ДОШАО ДО ЈЕДНОГ ЗНАЧАЈНОГ ОТКРИЋА!
?
ДА НИСИ ИЗУМЕО КАКВУ НОВУ БОМБУ?

НЕ... НАУЧИО САМ НЕШТО ВАЖНО!
НИСИ, ВАЉДА, ИШ'О У ШКОЛУ!

НАУЧИО САМ ДА МОРАМ БИТИ ВЕОМА, ВЕОМА ОПРЕЗАН...
?
ДА ТЕ НИЈЕ УДАРИО КАКАВ КАМИОН?
© King Features Syndicate, Inc., 1978 World rights reserved

...И САД ЗНАМ ДА...
2-5

?
...НИКАД НЕ ТРЕБА ТРАЖИТИ ОД КРУПНИХ ВЕГЕТЕРИЈАНКИ ДА ТЕ ЧАСТЕ ПЉЕСКАВИЦОМ!
СРАМ ГА И СТИД БИЛО! НЕМА САЖАЉЕЊА ПРЕМА СИРОТОЈ СТОЦИ!
?
Sagendorf

ЗАКЉУЧАНИ ЏЕК ТРКАЧ

ДУГО ЧУВАНА ТАЈНА КРАЉЕВСКЕ ПОРОДИЦЕ

ТЕК КАДА ЈЕ МЛАДИ ТОМАС ЏОРЏ ПОСТАО ЗАКОНИТИ НАСЛЕДНИК И 11. ЕРЛ ОД СТРАТМОРА, ЈЕДНОМ ПРИЛИКОМ ЈЕ НЕСМОТРЕНО ИЗЈАВИО ДА ИМА СТАРИЈЕГ БРАТА. ОД ТОГ ТРЕНУТКА ПОЧЕЛЕ СУ ДА СЕ РАСПРЕДАЈУ НАЈСТРАШНИЈЕ ПРИЧЕ.

Изгледа да Енглези никако не могу да се ослободе духова који се ноћу шуњају по таванима пустих замкова и утерују страх у кости туристима. Свакодневно, њих стотине дају велике суме новца разним туристичким агенцијама само да би посетили неко од тих места страве и ужаса и осетили дах и атмосферу минулих времена...

Међутим, и поред пропаганде и прича да духови ипак постоје, мало је људи у свету који заиста у то верују. Један уносан посао срушиле су наука и урбанизација, па духови доносе све мање новца. Нешто се морало учинити, пољуљана острвска традиција морала се сачувати... па је недавно у Великој Британији обелодањена прича о једном новом духу који је то постао тек 1921. године. Можда то и не би било интересантно да овај најновији не припада — краљевској породици!

ИМАМ СТАРИЈЕГ БРАТА

Читава његова „судбина" описана је у књизи „Привиђења" Петера Андрвуда, коју је написао, наводно, према документованим подацима и чињеницама извесног Пола Блумфилда.

Тако се за само 5,95 фунти (око 220 динара) колико кошта та књига, може сазнати тајна краљевске породице у Великој Британији, која је строго чувана више од 150 година.

О чему се, заправо, ради?

Отприлике у септембру 1821. године, у замку Гламис, недалеко од Енгалса, шкотском лорду Џорџу, блиском рођаку садашње краљевске династије, родио се син наследник. Али, лордова срећа била је кратког века јер је после месец дана малишан умро. Како је речено, беба је била ненормална, телесно деформисана и монголоид. У ишчекивању новог наследника и у стрепњи да ли ће наредно дете бити мушко, прошло је само 11 месеци: већ следеће године, 22. септембра, на свет је дошла здрава мушка беба. И дато јој је име Томас Џорџ.

Међутим, када је 1846. године умро његов деда, а млади Томас Џорџ постао законити наследник и 11. ерл од Стратмора (ерл је племићка титула, трећа по рангу, између маркиза и виконта) сасвим случајно, једном приликом је рекао да има — старијег брата.

— **Он је ментално и физички деформисан!** — несмотрено је изјавио млади ерл.

Како, па зар није умро још као беба? А где се скривао толике године? Значи, у замку Гламис постоји једна увек закључана соба! И како ли изгледа тај човек? -- била су питања после те вести која се одмах проширила од ува до ува и постала окосница прича шапатом распреданих све до данашњих дана.

Тајанствени замак Гламис

ПРИЧЕ СУ ИСТИНИТЕ!

У касним вечерњим сатима, обично када није било месечине и док би се густи облаци превлачили преко неба... по пространом парку око замка Гламис, шетале су се две особе. Мимо обичаја, нису ишле по осветљеним стазама посутим белим облуцима, већ по травњацима, тамо где су сенке високог дрвећа правиле тмину још гушћом. Као да су се од некога скривале.

Једна од њих, ниског раста и надувеног тела које

МАЛИ ДОГАЂАЈИ ВЕЛИКИХ БИТАКА

ДАНИМА СУ ОПКОЉЕНИ НЕМЦИ ОДОЛЕВАЛИ ТЕШКОЈ ПАЉБИ САВЕЗНИКА, СПРЕМНИ ДА СЕ БОРЕ ДО ПОСЛЕДЊЕГ. А ОНДА СУ ЧЕТВОРИЦА ЉУДИ, НАОРУЖАНИ САМО ЈЕДНИМ ЗВУЧНИКОМ, УСПЕЛИ ДА УЧИНЕ ЧУДО.

Било је то неколико дана после савезничког искрцавања у Нормандију јуна 1944. године. Обавештајни официр британске армије Џон Кемп налазио се у саставу америчких снага које су после искрцавања на неприступачној и добро утврђеној обали с муком и много губитака успеле да се пробију ка унутрашњости.

Савезнички продор разбио је немачке снаге и свуда по Нормандији отцепљене јединице немачких војника очајнички су се бориле у обручима који су се око њих стезали. Једна од њих налазила се недалеко од Шербура. Били су решени да се боре до последњег, упркос даноноћном бомбардовању америчке артиљерије, топова са француских бродова и сталних напада енглеске авијације.

— **Имао сам под својом командом три војника једне британске јединице за психолошку борбу. Наше једино оружје било је камиончић са платненим кровом и неколико звучника — прича данас Џон Кемп. — Упркос жестоких борби, Немци су се очајнички држали својих положаја на северном делу Котантенског полуострва. Засипали смо их ватром из свих расположивих оружја, али они једноставно нису хтели ни да се помере. Тако је то ишло данима.**

Онда се заповедник америчких снага сетио Кемпа и његових људи. Можда ће они моћи нешто да уреде, помислио је.

се клатило на танким ногама, придржавало се за високу прилику. Она ју је у ходу вукла и цимала, повремено придржавала да не падне, или би с муком подизала са земље то здепасто тело када би се одједном сручило уназад.

Била је то једна од уобичајених шетњи старијег брата ерла Томаса Џорџа који би само у касним вечерњим сатима излазио из закључане собе у поткровљу једне од бројних кула и са својим чуварем одлазио у парк. А понекад, да би остали потпуно скривени од погледа знатижељника, то створење се са својим тамничарем шетало и по крововима замка, високо изнад пространих тераса, тамо где није могла да допре светлост из соба, већ само месечина.

— **Значи, оне приче о малоумном наследнику су истините** — са зебњом су мрмљали посетиоци замка Гламис ако би тај призор случајно угледали са прозора својих соба. И не могавши да прећуте ту тајну, касније су је шапатом и у поверењу саопштавали својим пријатељима.

НЕЋЕТЕ БИТИ СРЕЋНИ

Како се прича, више од век и по, у замку Гламис постоји необична традиција: на дан пунолетства младића који треба да постане наредни ерл, његов отац би га позвао на разговор. Том приликом би му, између осталог, саопштио и тајну ове породице коју нико, сем ерла-наследника, не сме да сазна.

Тако се дешавало да ти младићи, вече пре свог рођендана, причају друговима како једва чекају да сазнају ту тајну, да би им је саопштили. Али, сутрадан би се појављивали натмурени и нерасположени.

— **Не, то заиста не може да се исприча. И немојте ништа више питати!** — говорили су одбијајући било какав разговор о томе.

Наводно, баба данашње краљице Елизабете II, жена 14. ерла од Стратмора, која је дуго живела у замку Гламис, хтела је да сазна тајну закључане собе у поткровљу. А пошто је чула да о томе зна и чувар имања, неки Гавин Ралстон, покушала је и да га пита.

— **Ваша је срећа што ништа о томе не знате, а ја вам ту тајну никада нећу рећи** — збуњено је одговорио човек одмахујући главом. — **Јер, после тога никада не бисте били срећни!**

Тајну није сазнала ни сестра данашње британске краљице, принцеза Маргарета, која се, такође, родила у том замку. Права истина је од свих љубоморно чувана, мада се прича да су често из једне собе у поткровљу допирали нељудски крици, а људи који су се налазили на спрату испод ње јасно су могли да чују како неко изнад њихових глава трчи или се непрестано шета у круг.

— **То чувар малоумног наследника покушава да научи да нормално хода** — становници замка су сами проналазили одговоре на своја питања. А мистериозну личност коју никада нису видели подсмешљиво су назвали — Џек Тркач.

— **Када смо били деца, никада о њему нисмо смели да говоримо нити да родитељима постављамо било каква питања** — каже тетка данашње краљице леди Гранвил. — **А ако бисмо то ипак учинили, они би одбијали да нам било шта кажу. Ја заиста ништа не знам о Џеку Тркачу.**

Ипак, све те приче почеле су да јењавају 1921. године, када је, претпоставља се, умро малоумни потомак краљевске породице. И мада је правило да такви људи једва доживе пубертет, Џек Тркач је у тренутку своје смрти био — стогодишњак. Али, он је и даље наставио да „живи" у машти многих поклоника духова, који данас тек почињу да распредају приче о његовом постојању.

Б. J.

ШОЉА ЈАЧА ОД ТОПОВА

Требало је да наша мала јединица остави за собом прве редове наше пешадије и да покуша да наговори Немце на предају.

ДУГО НАГОВАРАЊЕ

— **Када смо нас четворица кренули, паљба је престала и ми смо се ускоро нашли далеко од Американаца у густој шуми на ничијој земљи.**

Тако рећи под носем немачком гарнизону, али добро заштићени и скривени дрвећем, поставили смо своју опрему.

Мој наредник је течно говорио немачки, а ја сам претходно исписивао све што сам желео да им каже. Дуго наговарање могло је да почне.

У сабласној тишини затишја зачуо се глас:

— **Предајте се. Ако то не учините, више никада нећете видети своје породице.**

ЏОН КЕМП ЈЕ СВЕДОК И УЧЕСНИК ЈЕДНОГ ОД НАЈНЕОБИЧНИЈИХ ДОГАЂАЈА ЧУВЕНЕ ИНВАЗИЈЕ НА НОРМАНДИЈУ. ОН ЈЕ УЈЕДНО И ПРВИ БРИТАНСКИ ОФИЦИР КОЈИ ЈЕ ОДЛИКОВАН АМЕРИЧКОМ СРЕБРНОМ ЗВЕЗДОМ ЗА ХРАБРОСТ.

— **Глупо је и даље пружати отпор. Савезници већ узимају ствар у своје руке...**

Али, ништа се није догодило. Нису чак ни пуцали на нас, тако да смо ми настављали да им се обраћамо. Чудну тишину у којој се могао чути само глас наредника ништа није прекидало. Ниједан покрет.

Већ смо се спремали да покупимо каблове и да се повучемо у сигурност, када је мени нешто пало на памет. Порука коју сам исписао разликовала се од свих досадашњих.

БЕЛА МАРАМИЦА

Овога пута глас мога наредника није наговарао или претио:

— **Ако се предате, свако од вас добиће шољу топле, праве кафе уместо оног бућкуриша којим вас већ четири године кљукају!**

Тих двадесет минута изгледало нам је као вечност. Знали смо да зачарану тишину у сваком тренутку може да прекине киша граната која би нас разнела у парампарчад.

После заглушујуће буке непрестаних борби, у злокобној тишини трнци језе пели су нам се уз леђа. И баш када сам хтео да издам наређење за повлачење, из шуме се појавила прва група Немаца. Држали су руке високо над главама, а један од њих белу марамицу којом је махао.

Успели смо! Ускоро се појавила још једна групица, па још једна... Гледали смо у то што се дешава и сами не верујући да не сањамо.

За нешто око пола сата, 1200 немачких војника предало се четворици Британаца чије је једино оружје било — звучник!

Приликом испитивања сви немачки војници говорили су исто: претње о уништењу, приче о породицама које више никада неће видети, слом немачке војске — све је то део пропаганде на коју су били спремни. Ономе што се очекује, може се одупрети.

Сломило их је обећање нечег тако опипљивог и стварног као што је обична шоља топле, мирисне кафе.

Савезници су одржали своје обећање. Свих 1200 заробљеника још није ни успело да се построји пред америчким заповедником, а у ваздуху је већ лебдео мирис кафе. С укусом предаје.

М. И.

ПОЛЕНОВ ПРАХ

РЕЗЕРВОАР ЖИВОТА

ЗА ДАНСКОГ ПИЛОТА, ИЗВУЧЕНОГ ИЗ ОЛУПИНЕ ЗАПАЉЕНОГ АВИОНА, НИЈЕ БИЛО НАДЕ.

Није му било помоћи. Готово читаво тело било му је прекривено ранама, а црвена кожа препуна пликова непрестано је влажила. Страшан ударац о земљу, па мирис запаљеног бензина, блесак ватре која је изненада букнула када је летелица ударила о брдо, тама и опет ватра — били су једини утисци, болни и застрашујући, који су му остали у сећању.

СТРАШНЕ ОПЕКОТИНЕ

Лекари су одмахивали главом. Не, заиста му нема помоћи, опекотине су захватиле више од половине његовог тела, ране су превише дубоке, већ су почеле и да се гноје...

А тада се неко досетио! Зашто му не бисмо тело премазали оном жутом машћу, прича се да она помаже да кожа брже зацели! Тако су и урадили... његово лице, врат, руке и ноге прекрили су дебелим слојем жуте масти и оставили га да лежи у тами болничке собе, обамрлог од бола и врелине коју је осећао у сваком дамару.

Сутрадан га нису пронашли мртвог. Лекарима је рекао да се много боље осећа, чак је и бол почео да јењава. После два дана могао је већ да седи у кревету... Опоравио се после три месеца.

Чудотворна жута маст спасла је живот овом данском пилоту који је у септембру 1944. године, после квара на авиону, ударио у једно брдо недалеко од града Колинга, у Данској, а затим горео као жива буктиња. А тај мелем био је направљен од — поленовог праха помешаног са млечом и ланолином!

Мед помешан са поленовим прахом сматрао се у старом Египту за један од најбољих лекова против упале грла, опекотина, као и стомачних и очних обољења. Тако на папирусу, који је дешифровао Еберс, поред рецепта за справљање масти од меда и полена и описа начина примене, налази се примедба исписана црвеним хијероглифима: „Обрати пажњу на то, јер је стварно добро средство“.

Чак и данас, када се медицина обогатила низом нових сазнања, лекови справљени од меда и полена понекад изгледају незаменљиви. Јер, свако зрнце поленовог праха је, заправо, мушка полна ћелија биљке. Пошто је носилац живота, богато је најразличитијим хранљивим и лековитим материјама. Тако свака та ћелија садржи готово све амино киселине, угљене хидрате — глукозу, фруктозу, сахарозу, декстрин, скроб, као и целулозу, уља, холестерол, витамине ферменте и хормоне, па представља праву пилулу живота једва видљиву голим оком!

ЗЛАТНИ ПЕЛУД

Експериментни пчелара, као и научника, који су покушавали да полен из исхране пчела замене шећерним сирупом, као и брашном ражи, кукуруза или грашка, остали су без успеха — што управо доказује колика је хранљива и витаминска вредност овог праха живота. Тако, ако се ови инсекти хране пелудом (конзервираним цветним прахом, помешаним са медом) дневно одгаје и 175 ларви! Међутим, када се хране сувим квасцем, у стању су да одгаје само 64

ларве, сувом павлаком — 30, пуномасним млеком — 27, а брашном — ниједну.

Пчела радилица поленова зрнца скупља усним апаратом, ногама и длакама које покривају њено тело. Када слети на цвет, она горњим чељустима сече и откида поленове кесице, из њих ослобађа зрнца, па их прихвата доњим чељустима и сурлицом: при томе их кваси пљувачком и соковима из свог желуца. Тако се поленова зрнца слепљују у грудвице које пчела смешта и прилепљује у посебне кесице на ногама, да их не би изгубила приликом лета до кошнице.

У једној тури пчела сакупи десетине хиљада зрнаца, просечне тежине око 20 милиграма, што значи да јој је потребно око педесет путовања од цветова до кошнице да би сакупила само грам полена. Као мерило радне активности овог инсекта може послужити следећи податак: једна цветна главица беле детелине садржи до 150 хиљада поленових зрнаца, пчела одједном може да понесе око — 350 хиљада. Али, за разлику од ове врсте детелине, цветови неких биљака представљају праве резервоаре поленовог праха. Тако у једној реси граба има око 1,2 милиона ових зрнаца, у цвету божура — 3,6 милиона, у реси леске — 4 милиона, у реси брезе — 6 милиона, док у само једној перјаници кукуруза има око 50 милиона.

ПРАХ УМЕСТО ИНЈЕКЦИЈЕ

— Међу људима који су доживели 100 или више година старости, добра половина су пчелари — каже совјетски академик Цицин. — Тај податак најбоље говори о хранљивој вредности полена, као и о његовој лековитој функцији, јер подстиче измену материја у организму.

Према речима овог научника, поленово зрно, пошто садржи беланчевине и ферменте, регулише животне процесе, па се управо зато његово деловање у цветовима биљака може упоредити и са активношћу жлезда са унутрашњим лучењем. Код животиња оне су добро проучене, као и све њихове функције, док су ти процеси код биљака још велика тајна.

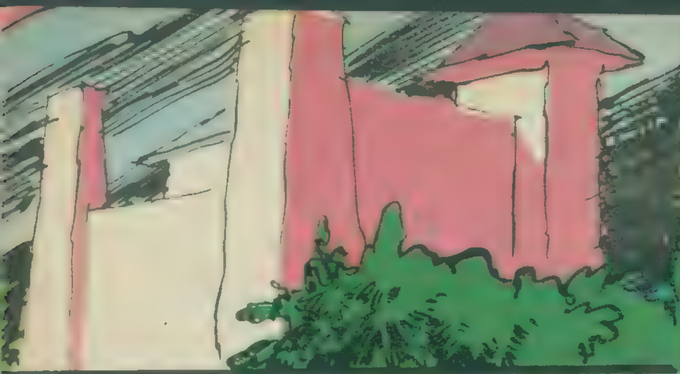
А да је поленов прах и одличан извор за добијање велике количине каротина, (провитамина витамина А), показали су огледи француског професора Реми Шовена. Он је доказао да у цветном праху љиљана и жуте акације има 20 пута више каротина него у шаргарепи, која је и основни извор за индустријску производњу витамина А. Тако се из 100 цветова љиљана може сакупити 10 грама праха и добити 25 милиграма препарата каротина.

Поленов прах лечи и многе болести. Професор Реми Шовен је вршио експерименте са мишевима, па им је у храну стављао незнатне количине цветног праха, али су се и поред тога нагло развијали и сваким даном све више добијали у тежини. Већ после десетак дана узимања такве хране, у њиховим цревима нису пронађени никакви микроорганизми — што потврђује да у поленовим зрнцима постоје неке супстанце које делују и као антибиотици.

Једно је неоспорно: поленов прах помаже оболелима од катара или чира на желуцу, повећава апетит и радну способност, садржај хемоглобина и еритроцита у крви, снижава крвни притисак, смањује нервну напетост, повећава интелектуалне способности, отклања старачку исцрпљеност... Управо зато, многи научници верују да дуговечност у неким афричким племенима није наследна, већ да домороци залазе и у позне године старости, иако не познају благодети савремене медицине, јер им је искључива посластица — мед помешан са поленом.

Б. Јеремић

Прва постојбина Срба на подручју око горње Дрине, Пиве и Таре, горњег тока Западне Мораве, долине Лима и Ибра, која ће се касније назвати Рашка по граду Расу, била је доминантно подручје у односу на околне крајеве, јер је могла да се брани и од знатно моћнијих суседа. Та велика бразда на Балкану много је значила Бугарима, на пример, који су овуда, преко Београда и Браничева, продирали ка Панонској низији. Тако су Срби били у могућности да прекидају ту комуникацију па су због тога, између осталог, Бугари стално настојали да их покоре.

Средином 9. века Срби под вођством кнеза Властимира успевају да одбију нападе бугарског кнеза Пресијана у трогодишњем рату који их је прилично исцрпао, али нису посустали. Нетрпељивост се преносила с колена на колено па су Владимирови синови, Мутимир, Стојимир и Гојник, страховито поразили Пресијановог сина Бориса када је упао у Србију. Заробили су Борисовог сина и дванаест великих бољара и за извесно време одбили непријатеља прерастајући у најмоћније племе међу околним Словенима.

Управо тада међу Србе продире и хришћанство и својом централистичком црквеном организацијом све више јача моћ кнежева. Византија, у то време водећа сила Балкана, није могла да се уплиће у послове српске државе јер је била заокупљена борбама са Бугарима, Персијанцима и Арабљанима. Десети век је, међутим, доба највеће моћи Бугарске која се са Византијом отима за престиж на Балкану. На Анхијалском пољу 917. године бугарски цар Симеон победио је Византију и тако добио одрешене руке и у односу на Србију. У муњевитом налету 924. године Бугари су је опустошили и одвели са собом силно робље, међу њима и кнежевића Часлава Клонимировића који је тако одрастао на бугарском двору у Преславу. После Симеонове смрти 927. године Часлав је, исте или наредне године, побегао из Бугарске и уз помоћ Византије почео да обнавља и организује српску државу, која је после разарања 924. године прикључена Симеоновом царству.

Једна од опасности које су претиле његовој младој држави били су и пљачкашки упади мађарских племена. У тада ослабљеној Европи Мађари харају на све стране, а врло често залећу се и на Балкан, не само ради пљачке него и због бројног робља које после одводе са собом и тако обезбеђују радну снагу. Да би зауставио те пљачкашке походе, Часлав Клонимировић сачекао је педесетих године 10. века Мађаре, према неким изворима, код реке Дрине и у жестоком окршају поразио њиховог кнеза Киша. Стешњени тада са свих страна, нарочито после битке код Леха 955. године када их је потукао Отон I, разбешњени Мађари тешко подносе овај пораз. Гонећи непријатеља, Часлав је ушао у Срем и, како каже летопис попа Дукљанина, Мађари су га једне ноћи ухватили и удавили у Сави.

БИТКА НА ДРИНИ

ХИТ-СТРАНА

СУЗИ КВАТРО (SUZY QUATRO)

Дуго се ништа није могло чути о СУЗИ КВАТРО. После великих хитова као што су били „Кен д кен" (»Can the Can«) или „Девил гејт драјв" (»Devil Gate Drive«) дошла је серија неуспеха тако да последњих годину дана Сузи није издала ниједну плочу. Недавно се поново вратила на светску сцену песмом „Ако не можеш да ми пружиш љубав" (»If You Can't Give Me Love«). Плоча је изненадила и саму Сузи јер се одмах напла на врху топ-листа. Ову песму компоновали су Чин и Чепмен, два композитора који су написали и њене раније хитове, а пишу и све песме за групу СМОКИ.

Сузи, која је управо завршила турнеју по неким европским земљама, сада је поново у центру пажње. Више не носи кожна одела, јер се сада овако облаче све групе, мада је 1973. године била једна од првих која их је понела. На њеним концертима, као и раније, влада паклена атмосфера јер Сузи зна како да загреје своју публику: од прве песме па до последње држи је на ногама. Највећи аплауз и сада добијају стари хитови мада су јој и нове песме добре. Сузи се у међувремену удала. Супруг јој је Лен Таки, дугогодишњи гитариста у њеном саставу.

★ ПЕСМА НЕДЕЉЕ ★

АКО НЕ МОЖЕШ ДА МИ ПРУЖИШ ЉУБАВ

(IF YOU CAN'T GIVE ME LOVE)

Музика и текст: Чин и Чепмен
Пева: Сузи Кватро

Well, I've seen you before
On that discotheque floor,
You were driving me out of my mind.

Oh, but I could've sworn
That I saw something more
In your eyes.

Oh, though you were surrounded
By beauty unbounded,
Your glances intended
For me.
And though I tried to hide it,
I found myself looking to see.

So then you took your shances,
You made your advances.
Your touch my breath away.
But when you said,
»Hello, are you
Ready to go?«
Well, I had just one thing to say

If you can't give me love
Honey, that ain't enough.
Let me go,
Look for somebody else.
If you can't give me feelings,

With old fashiond meanings,

Then just stay in love
With yourself,
If you can't give me love.

Well you may be the king
Of this discotheque thing
But honey, I ain't looking for that.
What I need is a man,
Not some sort of aristocrat.

Oh, if only you'd waited
Or just hesitated
Or maybe just asked me to dance.

But you really don't know, why
I don't want to go.
Well, baby, that's why
We don't stand a shance.

ВИНГС ★ WINGS

Недавно је група ВИНГС, коју сада сачињавају само три члана — Пол Макартни, Линда Макартни и Дени Лејн — издала своју нову плочу „Град Лондон" (»London Town«). Поводом њеног изласка Пол је пристао, што иначе није његов обичај, да разговара с новинарима о новој плочи, о групи ВИНГС, а и о неизбежној теми — БИТЛСИМА.

О новој плочи »London Town« Пол је рекао:

„Плоча на неки начин представља мој повратак рок-музици. Велики број песама су кратке и брзе композиције које подсећају на музику какву је правио Елвис Присли на почетку своје каријере. Међутим, уплашио сам се да, ако цела плоча буде у брзом ритму, не оштетим оне своје поклонике који воле моје спорије песме. Зато је на плочи и неколико лепих балада. Сада плоча личи на један коктел."

На питање зашто се разрушила група ВИНГС, Пол каже:

„Проблем је у томе што сви бивши чланови групе никако нису могли да се опусте и свирају и компонују онако како то иначе раде. Стално су имали на уму да сам ја један од бивших БИТЛСА и, сем Денија, ниједан није успео да постане више од пратећег инструменталисте. Вероватно сам и ја донекле за то крив, јер пишем много песама а и први сам певач у групи, па је то обесхрабрило друге да понуде своје песме сматрајући да, у поређењу са мном, нису довољно добри композитори. Поред тога, ја сам у почетку желео да имам комплетну групу, па сам се трудио да себе што више потиснем у други план. Због тога раније нисмо изводили ниједну стару ствар БИТЛСА. У међувремену сам схватио да и поред свег мог труда публика и даље превенствено долази на концерте ради мене. Сада сматрају да и није толико важно имати неку сталну групу. Нас троје ћемо за снимање плоча користити услуге студијских музичара или ћемо звати пријатеље да нам помогну а када кренемо на турнеју скупићемо људе, отићи на гостовање и опет се разићи."

И поред тога што већ неколико година сва четворица бивших БИТЛСА снимају солистичке плоче, упорно се пише о њиховом поновном окупљању. Пол о томе изјављује:

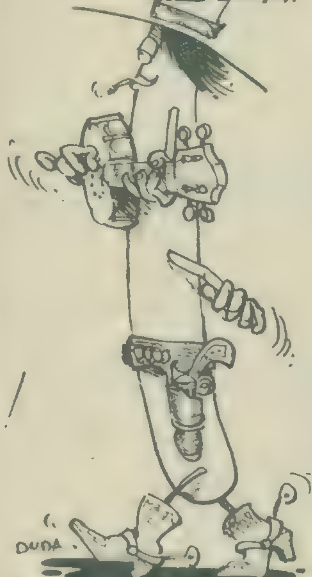
„Ја сам потпуно равнодушан када у новинама прочитам такве вести. Ја једино могу да кажем да за сада од неког поновног снимања или наступања заиста нема ништа. Остале БИТЛСЕ ретко виђам, што је права штета јер смо ми опет сви добри пријатељи. Нисам превише одушевљен правом половином нових плоча БИТЛСА. Имам утисак да компанија која има право да издаје све наше старе плоче заиста претерује у жељи за што бољом зарадом. На жалост, наш уговор са њима је истекао и ми не можемо ту ништа да изменимо."

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем ЛП плочу »Funny Adams« групе SWEET. Ко жели да је прода нека се јави на адресу:

Душан Зоркић
Канарево брдо 44
11000 Београд

Желео бих продати следеће ЛП плоче: »SWEET« (»Strung up), SAILOR (»Trouble«) DEEP PURPLE (»24 Caraat of«) и БИЈЕЛО ДУГМЕ („Шта бих дао да си на мом мјесту"). Продајем и синглове: SMOKIE (»I'll Meet You at Midnight«), BONEY M (»Daddy Cool«), ABBA (»Money, Money, Money«, »Knowing Me, Knowing You«, »So Long«), MUD (»Mooushine Sally«), SLADE (»Nobodys Fool«), NEW VENTURES (»Moonshine Serenade«), YU („Освета") и ЈУТРО („Кад бих био Бијело дугме").

Габор Фехер
Возе Шарчевића 24/I—4
24000 Суботица

●✱●

Купујем било коју плочу састава BAY CITY ROLLERS. Цена по договору.

Тодор Деловски
Жил Верн 8
91000 Скопље

●✱●

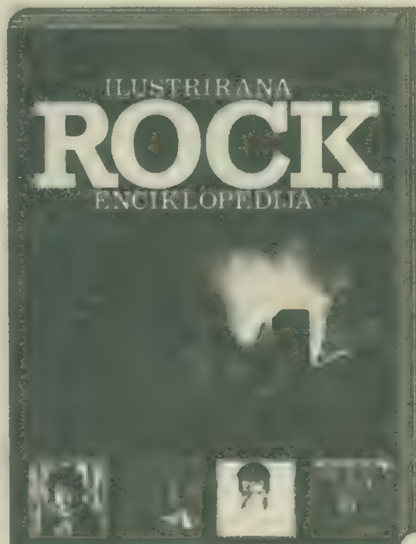
Жељела бих купити очуване и неоштећене плоче JANIS JOPLIN: »Big Brother and the Holding Company«, »I Got Them Ol' Kozmic Blues Again Mamma«, »Pearl« и »In Concert«.

Бисерка Блажековић
Кришка 75
41000 Загреб

РОК — ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Крајем ове године, први пут код нас, појавиће се у продаји енциклопедија о рок-музици на нашем језику. Реч је о „Илустрованој rock енциклопедији" коју издаје „Младост" из Загреба. Ову енциклопедију саставили су уредници по знатог британског листа »New Musical Exspress«, а превео ју је загребачки музички критичар Дра

жен Врдољак. У њој су дати најважнији подаци и дискографија о групама и солистима од Елвиса Прислија до панк-рока. Штампана је на 250 страница и има 150 фотографија извођача и 300 фотографија омота плоча. Садашња претплатна цена је 550,00 и за око 30% је нижа од цене која ће бити по изласку. Они који желе да се претплате на рок-енциклопедију нека се обрате за наруџбеницу Издавачком књижарском предузећу МЛАДОСТ, ООУР Издавачка дјелатност, 41000 Загреб, Максимирска 129.

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ ОСТОЈИЋЕВА

Прошлог лета у Остојићеву је почела с радом група СУПЕР СОНИК. Састављена је од младића који се музиком баве већ пет година. Чланови групе желе да се за њих чује и изван њиховог малог места и ако наставе овако предано да раде, као што су досад, та жеља ће им се можда и остварити.

Групу сачињавају: Драгомир Крајновић (соло-гитара), Драган Прља (бас), Ласло Лазар (бубњеви) и Зоран Закић (гитара и вокал).

Сава Павловић
Петра Драпшина 25
Сента
(хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ НОВОГ БЕОГРАДА

У Новом Београду већ више од годину дана постоји група Н.С.О. (Неидентификовани свирајући објект). Иако су чланови групе још веома млади, сами компонују и свирају само своје композиције од којих су најбоље „Џеп код Банкро-

та", „Шу је", „Летећи тањир" и др. Омиљене групе су им ПАРНИ ВАЉАК И БИЈЕЛО ДУГМЕ. Чланови састава Н.С.О. су: Жељко Ђурђевић (гитара и вокал), Дејан Ћаковић (клавир, оргуље и вокал) и Бора Милићевић (бубњеви).

Драган Катић
Карађорђева 5
Земун
(хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ ПРИЗРЕНА

Група ТЕЛСТАР свира и ствара већ неколико година у древном граду на Бистрици, Призрену. Чланови групе су браћа Зоран, Бујар и Коља Лула. Њихова музика заснива се на мотивима везаним за средину у којој живе. Већ имају неколико песама снимљених за радио. Интересантно је да је садашњи бубњар Мита из YU групе некада свирао у саставу ТЕЛСТАР. Група жели да изгради свој стил, а да ли је у томе и успела, видећемо ускоро када се појави са новим композицијама.

Анка Баковић
Бар
(хонорар 100 дин.)

БОБ ДИЛАН (BOB DYLAN)

БОБ ДИЛАН је пре извесног времена завршио своју турнеју по Аустралији. Интересовање које је изазвао било је огромно, што није никакво чудо када се зна да он у овој земљи није гостовао већ 12 година. Публика је имала прилику да види једног прилично измењеног Дилана. То више није био онај стидљиви певач протестних песама са акустичном гитаром, већ професионалац, елегантно одевен, са електричном фендер-гитаром око врата, који се понаша на бини тако слободно да би му и Том Џонс позавидео. Ова новина изненадила је све његове поклонике који су навикли на старог Дилана.

Са Диланом сада свира осам музичара, и то је најбоља пратња коју је икада

имао. Аранжмани песама су доста измењени, неколико композиција изводи у реге-ритму, а остале и маниру тешког рока. Песме које је раније изводио сам, са акустичном гитаром сада свира уз пратњу једног пијанисте и саксофонисте, тако да ствара џез-атмосферу. Нарочиту пажњу привлачи сама организација турнеје. Нису запостављени ни најситнији детаљи, све је разрађено до савршенства. На концертима је било преко 150 000 посетилаца, а приходи су рекордни. Међутим, ова турнеја по Аустралији била је у ствари загревање пред мамутску светску турнеју на коју Боб Дилан креће крајем лета.

НАША ✱ КАРИКАТУРА

BILLY PRESTON

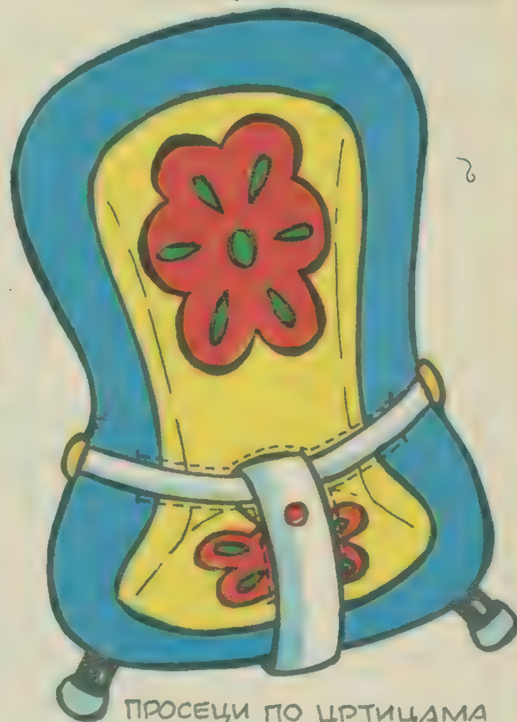
КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

ОБУЦИ БЕБУ

МОРНАРСКИ КОМПЛЕТ

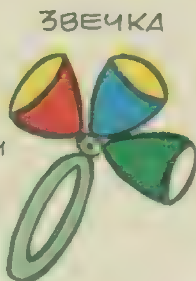

БЕБИН НАЈБОЉИ ДРУГАР

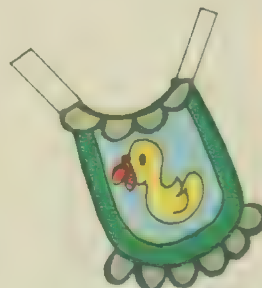
СТОЛИЧИЦА ЗА РУЧАВАЊЕ

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА ПОРЕД КАИШЕВА И ПРОВУЦИ БЕБИНЕ НОГЕ

ЗВЕЧКА

ПРОВУЦИ РУКУ КРОЗ ОБРУЧ

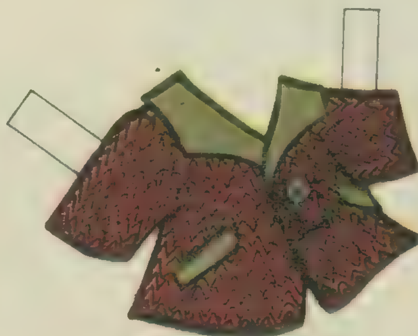

ПОРТИКЛА

ФРОТИРСКИ МАНТИЛ ЗА КУПАЊЕ

КАЧКЕТ

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА И УВУЦИ БЕБИНУ ГЛАВУ

КОМПЛЕТ ЗА ВЕТРОВИТЕ ДАНЕ

ШТОФАНИ МАНТИЛ

ОДЕЛО ЗА ИГРУ

Biljana L.P. 78

ЖИВИ КОМПЈУТЕРИ

ОНИ НЕЋЕ ДОЋИ НА НАШУ ПЛАНЕТУ ЈЕР БИ ПУТОВАЊЕ КРОЗ СВЕМИР БИЛО ЗАМОРНО И НЕПРАКТИЧНО. АЛИ, ЗАТО ЗНАЈУ ОДЛИЧАН НАЧИН КАКО ДА НАС УНИШТЕ.

Ни зелене боје, како је већ уобичајено да се о њима говори, јер тај једнострани опис њиховог физичког изгледа може само да их потцени и изазове подсмехе на нашој планети. Они немају руке и ноге, кожу... или било коју другу карактеристику људи са Земље, већ су четвртастог облика, заправо црне кутије које представљају — компјутере!

И на другим планетама у нашој галаксији, као и ван ње, постоје жива бића — добро је позната теза многих научника који се баве изучавањем космоса: математичара, астронома, егзобиолога... Али, смела претпоставка др Роберта Џастроуа, директора Годаровог института за испитивање свемира, у Њујорку, изгледа да је поново узбуркала научну мисао у Америци и подстакла умне главе да друкчије него до сада говоре о ванземаљским бићима.

ЗА ЊИХ ЈЕ СВЕ СИТНИЦА

— Та бића налазе се на много вишем еволутивном ступњу него људи — верује др Џастроу — па сам управо зато убеђен да су превазишла све оно што чини битне особине човека: обличје могу да мењају, а биострује у њиховом телу не преносе се нервним влакнима већ електронским цевима. Заправо, тела им изгледају као црне кутије испуњене електронским ћелијама или су променљивог облика, јер их сачињавају скупине електрицитета у којима се налази веома мало чврсте форме.

Ипак, изгледа да облик ванземаљских бића не интересује толико др Џастроуа колико њихови покушаји да са Земљанима успоставе контакт, односно, ми са њима.

— Кад бисмо успели да у свемир пошаљемо снажне радио или телевизијске поруке, тако да стигну и до најудаљенијих сунчевих система, убеђен сам да би ванземаљска бића која тамо, свакако, постоје, пронашла начин да нам на њих одговоре — каже др Џастроу. — Они би се јавили за 20 до 40 земаљских година, тако да би многи људи који данас живе постали савременици тог догађаја.

А шта ће се догодити ако су та бића ратоборна? — питају се многи које је ова теорија заинтересовала.

— Она би добродошла у нашу цивилизацију, јер би нам саопштила толико новог и за нас непознатог: о пореклу Земље или нас самих, пошто је овај део наше галаксије најмлађи — објашњава научник. — Та бића су далеко изнад нас у сваком погледу, па је за њих ситница управљање природним силама, као и споразумевање са странцима... Не, наше схватање дотле не досеже.

НЕЋЕМО ОДОЛЕТИ ИСКУШЕЊУ

Астроном Патрик Мур слаже се са мишљењем др Џастроуа да жива бића постоје негде у свемиру, али одлучно одбија идеју да су то компјутери у облику црних кутија.

— Основа сваке живе ћелије на Земљи је угљеник, — каже он — који са сопственим атомима или молекулима других атома гради компликована хемијска једињења. Ако тај закон важи на Земљи, као једном делу космоса, не видим разлог да не буде правило и на другим планетама. Зато сам убеђен да та бића подсећају на нас!

Професор Фред Хојл, један од најпризнатијих британских ауторитета из ове сфере науке, подстакнут тим мишљењима, каже:

— Од свега је најважније да ли ће нас та бића једног дана напасти. Пошто је космос неограничен, а раздаљине између галаксија огромне, не верујем да би се усудили да крену према нашој планети, јер би то било веома непрактично и заморно. Зато ће нас уништити бомбардовањем радио-порукама у облику зракова које ће хватати научници са Земље.

Професор Фред мисли да ће ти зрачни радио-таласи садржати неслућене информације и потпуно револуционаре, „као када би данашњи научници објашњавали старим Римљанима изглед атома или молекула" — како сам каже.

— Наравно, наша цивилизација неће моћи да одоли том искушењу — сматра овај научник — па ће употребити и применити та нова сазнања. Међутим, она ће за нас бити убитачна!

Једино је сигурно: ако та бића изгледају као компјутери, састављени од електронских ћелија, онда су то само ствари за које не могу да важе закони еволуције. Како се онда размножавају, поправљају или своја четвртаста или флуидна тела хране енергијом?... Све су то питања неверних Тома који још подсмешљиво додају: — Докази! Докази! Хоћемо доказе!

А њих наравно, нема! Сем бујне маште и — нагађања.

Б. Ј.

ОРТАЦИ : СТАЗА

А, ТУ СУ!
АААААХ!

ОПЕТ САМ ЈА КРИВ! ШТО НИСИ ГЛЕДАО КУД СЕДАШ?

'ОЋЕМО ЛИ МИ НАЈЗАД ДА НАМЕСТИМО ОВУ СТАЗУ?
ЈА САМ СПРЕМАН ...

ОНДА ВУЦИ!
ЈЕ Л' ДОБРО ОВАКО?

ПЉАС!
ГЛЕ, НОВЧИЋ!

ШТО СИ СЕ ТАКО УМОТАО, МИЛЕ? ХЛАДНО ТИ ЈЕ?

ОСЛОБОДИ МЕ ОВЕ СТАЗЕ, ГЛУПАНЕ!
ОДМА', ОДМА'!

ФРРРРРР

ВАМА НИЈЕ ДОБРО?

МА, НЕ! НИКАКО НЕ МОЖЕМО ДА ИСПРАВИМО ОВУ СТАЗУ!
СВАШТА!

ПА, ТО И ЈЕДНО ДЕТЕ МОЖЕ ДА УРАДИ!

ЕХО
ПРЕТУКЛИ ЧОВЕКА У ВЛАСТИТОЈ КУЋИ.
ГДЕ СТЕ, КУКАВИЦЕ?
ОВАЈ СЕ ДОБРО НАОРУЖАО! ЈУРИЋЕ НАС И НА КРАЈ СВЕТА!

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РАТКО ЈАНКОВИЋ

ЧУВАР ВРЕМЕНА

Нису имали кога да криве, ни коме да се свете.

Машине су радиле, Време је стало. Брод је подрхтавао, живеле су његове слепљене, отврдле ивице, проводнице и направе. Енергетско срце је створено по угледу на живот; његов одштампани, изукрштани мозак, без замора, воље, наде или очаја, командовао је и трајао. Све је срачунато, унапред припремљено да сачува лежиште у којима су била мека тела у хладноћи. И Брод је чувао. Од Васионе: смртне празнине и хладноће, од даљине и времена — значи старости.

Тишину без светлости, једнолично као удар била, реметио је гладак шум кретања и понеки тихи звук којим је Брод извршавао давно научену заповест.

Брод се чувао система и планета. Све што је могло да га заустави морало се избећи и предвидети у далеком простору и времену.

Буђење

Лагано, Брод је почео да припрема своју глуву утробу за нежно присуство. Ледене ивице посташе топлије, лавиринти се испунише светлошћу, машине се покренуше, и све постаде спремно да прими, очува и подржи живот.

ЛОРИН: као да је прошао трен. нисам осетио ништа. не сећам се ничега. а опет знам стар сам страшно стар старији од многих светова и цивилизација.

ДЕЈНА: живи смо млади и лепи.

КАСТАК: ми смо изгубљени за све осим за себе саме. ти си дејна будућност расе овога брода, нигде у свемиру не постоји раса као нас четворо. ми смо народ. они што смо их оставили на планети су или еволуирали или изумрли. ми више не припадамо никоме. једно другоме можда. и урса је наша будућност. и нас двојица. лорин и ја. даље нема. можда нека планета која хоће да нас прими.

УРСА: ако неће. ако нас одбију планете. могу нас отровати туђ живот и клима.

КАСТАК: онда ће овај тврди ковчег док се не излиже или распадне бити наша планета. можда ћемо га испунити потомством исклати се и изгристи међу собом борећи се за мало слободног простора мрвицу хране или кратки уздах. можда ћемо опет у ледени сан. живећемо у паузама и постати стари као галаксије. кад време истакне умрећемо.

УРСА: ја нисам способна никоме да дам живот. могу само да га одузмем.

ДЕЈНА: ни ја. то је био услов поласка.

ЛОРИН: онда да бирамо, смрт у простору или повратак на родну планету. тамо би нас мучили. већ сада смо за њих праисторија. ако њихова историја уопште траје.

ДЕЈНА: можда ћемо наћи планету.

ЛОРИН: можда.

КАСТАК: морамо извршити задатак.

ЛОРИН: не морамо. можемо гражити планету на којој ћемо старити и умрети. нико нас не може спречити.

КАСТАК: може.

УРСА: ко може ако будемо сложни.

КАСТАК: брод. измените правац. додирните сплет машина у трагању за измењеним циљем и брод ће уништити и себе и нас. у трену. машина слуша свога творца.

Била је мека тишина у топлој шпиљи угодној за живот. Постало им је јасно: слушати — значи живети. Нису имали кога да криве, ни коме да се свете Виновници њихове несреће већ су одавно били мртви. Могли су да се освете својој планети, али њихова мржња не беше толика.

Једина могућност избора им је била начин добровољне смрти. Али, живели су кратко. Брод је на то рачунао и пробудио их је на време. Пред њима је била огромна планета. У трену, радозналост је победила и далеко потиснула смрт.

ЛОРИН: ја нисам знао куда ме шаљу. сада знам.

ДЕЈНА: нико од нас није знао. после сна знамо.

УРСА: у сну нас је научио и убедио брод. и међу собом нас је упознао брод.

КАСТАК: док смо спавали брод је радио. можда смо измењени. остала је само љуштура и изглед тела. остало је преиначио брод ликом својих твораца и снагом машина.

ДЕЈНА: али ми мислимо. ми се не покоравамо. ми нисмо живи делови брода.

УРСА: сећања су ми бледа скоро никаква. али ипак постоје.

КАСТАК: можда је то за сада броду довољно или није имао времена за више. то траје дуго. али он чека. његово време почиње када наше стане. чека нас у наредном сну. за извршење задатка потребан је разум. зато га је и оставио. зато није смео све да преинача. у повратку ће учинити од нас шта хоће.

ОРИН: можда и самоубице.

КАСТАК :ако му је тако наређено пре нашег поласка можда и хоће.

УРСА: мо... ...мо се волети.

...ИН: то би нам олакшало ...на нашој планети.

...анета ...уго трајања

Брод је прилазио систему. Крио је прохладну утробу од жеге звезде, чувао гнездо живота у себи као што се чува драгоцени инструмент. Извршио је сложени маневар и приближавао се огромној планети. Она се споро и тромо окретала на великој удаљености од свога сунца. Обилазила та је, заједно са другим планетама система, у скоро бесконачно великим круговима. Њен дан је вечност, и ноћ је вечност. Једно читаво трајање. На овој планети се морало трајати дању, јер ноћи су биле сувише дуге.

КАСТАК: овде време као да стоји.

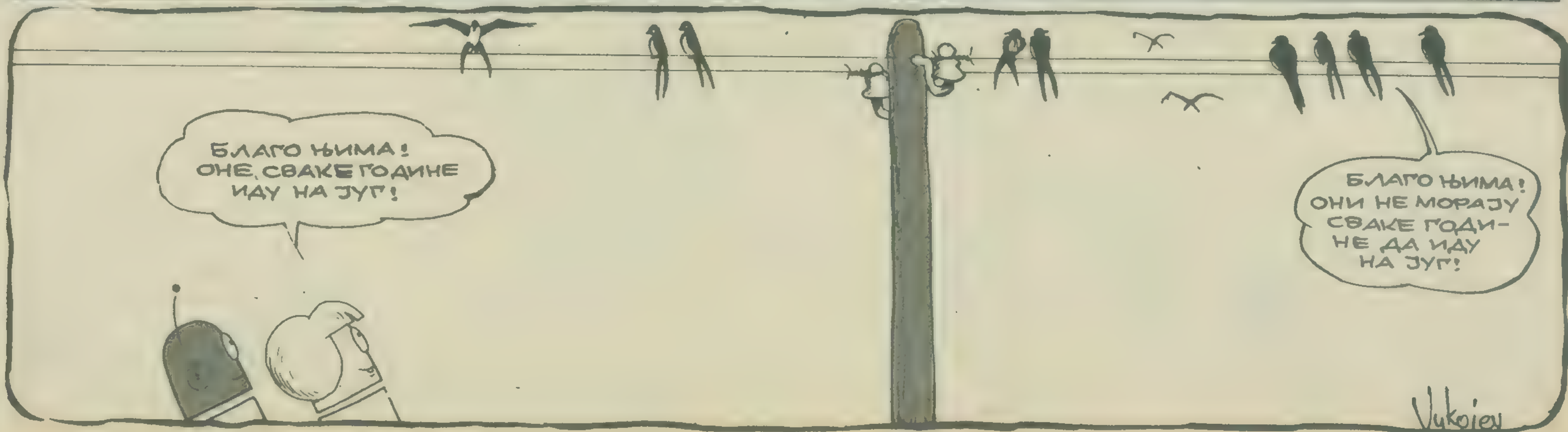
УРСА: све је тако споро и бесконачно дуго. ово не може бити планета за нас.

ДЕЈНА: може ако се изабере дан. живели бисмо и умрли у светлости. то је срећа. савршена срећа.

ЛОРИН: ако овде постоји живот који се креће ритмом планете они су бесмртни.

КАСТАК: то је исто. нема разлике. њихов живот јер их планета тера на то изгледа им кратак

ШРАФКО

као дах. започну да га спознају и већ је крај.

Брод је успоравао и пребирао. Повремено би сасвим смањио брзину, скоро застао, као да се колеба и премишља, па онда нагло кренуо на супротну страну као да је нечим заплашен. Вештачка семисао у његовим коморама, стиснута чауром недовољних података, вртела укруг, неодлучна да погрешном одлуком све не уништи. Требало је помоћи, али помоћи није било.

Коначно, зањиха се над равницом, ако је на планети уопште било нечега равног, меко дотаче тле, спреман да свом силином мотора узлети ако дође до несигурног и неочекиваног.

ДЕЈНА: стигли смо. слетели. стали.

КАСТАК: можда ће нам машина рећи је ли дан.

ДЕЈНА: већ је рекла. Прелом дана и ноћи.

ЛОРИН: морамо изићи. то је задатак. изићи и испитати.

УРСА: то је могла и машина. не. машина уме само да прикупља без реда или одабира познато. нема разума. ми смо за сада разум овога брода.

ЛОРИН: док поново не заспимо.

Брод је после тихог чекања дао сигнал за излазак. Није понудио заштиту. Дао је само сигнал. Значи, извршио је испитивања. Лабораторије, у удаљеним, неприступачним крајевима су донеле одлуку: није опасно по живот. Ипак, био је разложан. Одабрао је Лорина. Изићи ће само он. Био је два пута старији од осталих.

ЛОРИН: одлазим.

ДЕЈНА: волимо и чекамо да се вратиш. ја волим да се вратиш. јако волим.

КАСТАК: брод зна да ћеш се вратити. он нас сада штити. не плаши се. брод је уз тебе. и ми смо али ти не можемо помоћи.

УРСА: чекамо те.

Лорин је био у навали светлости. Дејна није била у праву. Није био прелом дана и ноћи. Већ је освојио дан. Упијао је матицу топлих зрака. Чуо је око себе далеке, снажне тонове, удисао мирисе, уживао боје. Али, све му је изгледало непомично, круто, огромних размера. Ничему није могао да сагледа крај јер му се губило из вида у даљини.

Тле на коме је стајао било је неравно, храпаво, испуцало и црно. Заударало је. Лорин се помаче у страну и пред собом угледа огромни облик чије су се контуре губиле у даљини. Дубоко је уздахнуо. Око њега је била пустош, ништа живо. А испред, далеко, облик чију природу није познавао. Из брода, у облику праскавог, љутитог таласа долете команда. Назад. Послушао је.

ЛОРИН: било је дивно. атмосфера је пуна мириса. тле је заударало. није природно. вештачко је, постоји и облик. не знам шта је.

КАСТАК: значи неко је градио.

ДЕЈНА: волим што си дошао. волим да те видим овде.

ЛОРИН: млада си. можда те брод преломио.

УРСА: значи има живота. неко је градио. а облик. шта је то. је ли то некакав живот. овде је све огромно.

ЛОРИН: не знам.

С мачем у руци

Брод им је показао слику. Била је смањена, оштра, прилагођена да је потпуно распознају. Показивао је и податке. Пратили су непокретно.

ДЕЈНА: то је чудно биће. брод претпоставља главу и удове.

ЛОРИН: огромно је. ено брод показује очи. брод зна све. он или обавести или ћути. не лаже.

КАСТАК: руке су окренуте и испружене небу. за оно дугачко брод каже да је мач. држи га у руци. чува.

ДЕЈНА: погледај очи. гледају некуд у даљину.

УРСА: не помера се. њему је ово несвесни тренутак а нама време жури.

ЛОРИН: овде је све огромно и дуго. и трен је овде дуг.

ДЕЈНА: гледа у небо. очи су му благе. лепе су.

КАСТАК: ко држи у руци мач можда не зна за брод и свемир.

ЛОРИН: знају за свемир. мачем и бескрајним временом се штите од њега.

ДЕЈНА: шта је онда ово. шта.

УРСА: то је чувар. чува себе и расу планете. они се не расипају и не жртвују и уништавају једни друге. чува од туђе посете. чува од дошљака и заборава. то је чувар времена. свога времена. прошлог и будућег на овој планети је то исто. дуго траје. али они не дају да се њихово руши.

ДЕЈНА: онда је врло моћан чувар.

Осетили су се. Нико од њих није смео то да сажето изрази. Јер, Брод би сазнао све. Укочено су чекали. Желели су да што пре изиђу и драговољно се предају заштити Чувара Времена. Хтели су да му повере и своје време, па макар трајало и један дан на овој планети бесконачног трајања. Жудели су за моћном заштитом у мирисном, светлом дану.

Сигнал је стигао. Изишли су. Хтели су да се довољно удаље од Брода. Али, напетост сломи вољу.

КАСТАК: брзо. бежимо.

УРСА: ћути. ћути безумниче. далеко смо од моћне заштите чувара.

У истом тренутку када сазнаде њихове намере, Брод се стреловито помери, долете, и заједно са њима нестаде у снажној експлозији.

— Одакле ова рупа у асфалту — запита Марта. — Јуче је није било.

— Ко би знао — одговори Калвин. Погледао је замишљено испред себе, у очи упрте према небу, у руку са мачем и подераљена прса.

— Диван је овај споменик — рече. — Спомен жртвама рата. Као да чува и подсећа на давно време.

— Калвине, ова рупа је од неке експлозије. Скоро стопу је широка — рече Марта и сагну се да погледа истопљене рубове.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Кад би батине училе мудрости, волови би били најмудрији.

(Шенспир)

укрштене речи

ПОЗНАТЕ ЕНГЛЕСКЕ КЊИЖЕВНИЦЕ

1. Један од најзначајнијих енглеских писаца између два рата (1882—1941), романи: **Г-ђа Даловеј, Излет на светионик, Таласи...**
2. Право име Мери Ан Еванс (1819—1880), даје реалистичну слику енглеског села и провинцијске варошице, романи: **Воденица на Флоси, Адам Бид, Сајлас Марнер...**
3. Аутор (1775—1817) који пише о провинцијској Енглеској, са хумором и благом иронијом, романи: **Разбор и осећање, Мансфилдски парк, Ема...**

1
2
3

АУТОР ВЕ-МАК	ИГРА КАРТАМА	ЈАПАНСКИ ВИТЕЗ		1		УЧЕНИК	ГРАД У ГРЧКОЈ, НА ПЕЛОПОНЕЗУ	ОКРУГАО	ЗНАК ШИБЕНИКА
ДЕО ВРАТА						ПОЕН У КОШАРЦИ			
МОНГОЛ. ОСВАЈАЧ ТАМЕРЛАН		МИКРООРГАНИЗМИ / НОВАЦ, НОВЧАНИЦА							
				ВИДИ, ГЛЕ	ЗНАК РАДИЈУМА / ЛЕЈЗЕР				ИСТАНЧАНО, ТАНАНО
2									
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"	БЕЗАЗЛЕН / ГЛУМАЦ ЛУИС							СУМА	
3									
ЗНАК ЕГИПТА			КОЈИ ЈЕ ОД ЗЛАТА		ФРАНЦ. ПИСАЦ ФРАНС		З.К. / СТРАНО МУШКО ИМЕ		
БЕСНО, ЈАРОСНО									
ЗНАК ИТАЛИЈЕ		ИНДУСТ. БИЉКА / СУМПОР				ЗНАК МОЛИБДЕНА			ФРАНЦ. КОМИЧАР (ЖАК)
РЕКА У СИБИРУ	НАША РЕКА / ДОМАЋЕ ГОВЕЧЕ					СКРАЋ. НАЗИВ ЗА ЕСТОНЦА			
		СТАРАТЕЉ / НЕОБУЧЕН						АМПЕР / ЗНАК СПЛИТА	
МЕСТО КОД ХЕРЦЕГ-НОВОГ						НАШЕ ОСТРВО			
СПОРОВИ, СУКОБИ (СТР.)									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) „Потоп", 6) прост, с, 11) пара, 12) рест, с, 14) пршљен, 16) идеали, 18) рат, 19) сцена, 21) тас, 22) Ади, 23) Тибор, 24) Ика, 25) вата, 27) Рас, 28) квар , 29) Ариље, н, 31) орати, 32) одбојка, 33) Плеша, в, 36) омлет, 40) рола, 41) гис, 43) пиле, 44) оке, 45) Банат, 47) пир, 48) рам, 49) рвање, 50) Аса, 51) Елемир, 53) „Арарат", д, 55) нога, 56) Тели, и, 57) отмен, 58) инати.

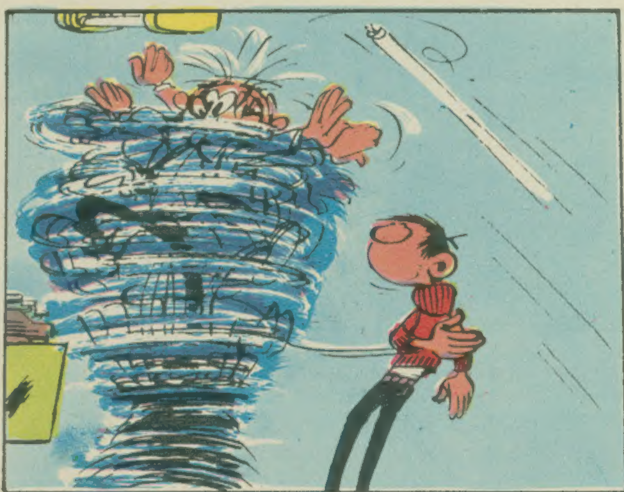
Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523, Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132.00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Претплата се врши на жиро-рачун 60801-603-16915 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА", ООУР „Политикин забавник". Годишња претплата у страној валути: Долар 29, ДМ 68, Ффр 143, СФрс 73, Шкр 125. Уплате из иностранства примају се на девизни рачун НИП „Политика" код Инвест банке — Београд на рачун 60811-620-63--257300-00054 са обавезном назнаком за „Политикин забавник". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

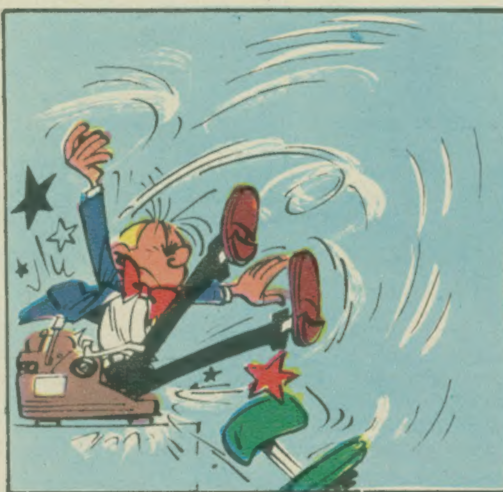
ПРИПРАВНИК ПЕЦА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

БРОЈЕВИ И ПРАВОПИС

Интересује ме да ли је при писању правилно ако се године, датуми или неки други бројеви, написани бројкама, стављају на почетак реченице.

Адем Мукјановић,
Градачац

Реченица није ни правилно ни лепо написана ако се почне бројем, као на пример „1846. године умро је Вук Стефановић Караџић". Правилно написана ова реченица би

гласила „Године 1846..." или „Вук Стефановић Караџић је умро 1846. године", што зависи од смисла реченице, места у тексту, стила и сл. Дакле, број, једино ако није написан речима (као: „Први мај је празник радних људи") никад не стоји на почетку реченице.

ПОСАО ЗА СТУДЕНТЕ

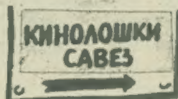
Чуо сам да у Београду постоји студентска организација која студентима, преко лета, обезбеђује посао, па бих желео да сазнам адресу те организације.

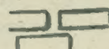
Драгутин Стевкић,
Неготин

Задруга студената Универзитета у Београду, Светозара Марковића

79, обезбеђује, зависно од потреба, посао само за редовне студенте Београдског универзитета.

ЗА ЉУБИТЕЉЕ ПАСА

Желео бих да сазнам адресу Кинолошког савеза Југославије па те молим да ми помогнеш.

Зоран Симинчевић,
М. Тита 6б
Сопот

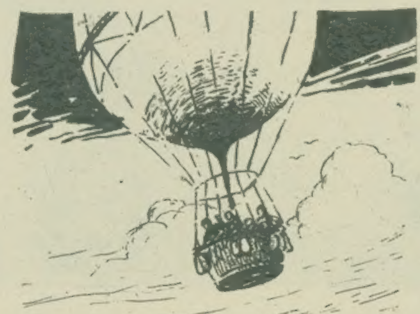
Кинолошки савез СФРЈ налази се у Београду, Улица Алексе Ненадовића 23, телефон 437-652.

БАЛОНИ И АВИОНИ

Зашто се у нашој земљи путници не превозе балонима?

Даница Продановић,
Власеница

Балон је летелица цилиндричног или крушкастога облика који се састоји из омотача од непромочи-

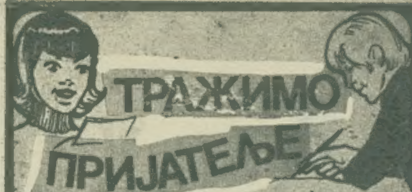
вог гумираног платна испуњеног водоником или хелијумом, корпе за посаду, ужади... Правац лета одређен је ваздушним струјама, а ако се у корпи налази посада, онда људи из ње одређују смер балона скупљањем и опуштањем конопаца. Балон се у ваздуху одржава захваљујући разлици у специфичној тежини ваздуха и гаса којим је испуњен. Први балон којим се човек уздигао у висине пуштен је над Паризом 15. новембра 1783. године, а њиме је управљао Пилатр де Розије. Међутим, ускоро се испоставило да овим летелицама не може прецизно да се управља, чак и мало јачи ветар их је скретао са пута, приземљење је било веома тешко, хелијум у балону се често палио, а посаду је могло да сачињава само неколико људи... Развој авионског саобраћаја, далеко безбеднијег и бржег, потиснуо је превожење путника балонима или цепелинима. Ипак, ова летелица се и данас употребљава, углавном у метеорологији: у корпи се налазе разни инструменти за мерење притиска, температуре и влажности у разним слојевима ваздуха. На великим висинама балон прсне, а инструменти се помоћу падобрана спуштају на земљу.

СКИ-РОЛ

Следећег петка, на захтев великог броја читалаца, „Политикин забавник" објављује чланак о ски-ролу. Из њега ћете сазнати све о „летећој дасци" која је постала најомиљенија забава младих широм света. А недељу дана касније, у броју 1385, покушаћемо да вас научимо како се вози ски-рол.

Истовремено, ако вам се ово ново „возило" допадне, можете га наручити преко „Политикиног забавника". Биће довољно само да попуните наруџбеницу и пошаљете је произвођачу, „Механотехници" из Изоле која је управо пустила на тржиште свој први ски-рол. Цену смо већ објавили: 490 динара! Првим купцима „Политикин забавник" ће, са своје стране, послати леп поклон — кацигу за возаче ски-рола. Али о томе детаљније у наредном броју.

Славко Јанковић, Даниловград, Његошева 30 — 15 година, скупља значке, воли спорт и музику

●●●

Svetlana Berar, Temišvar, Romania, Str. Labirint 7, scara D, apart. 8 — ученица шестог разреда српскохрватске школе, желела би да стекне пријатеље у Југославији

●●●

Маја Вицић, 54550 Валпово, Владимира Назора 45 — 14 година, скупља значке, стари новац и постере, воли групе АББА, Бони М, Нове фосиле и Здравка Чолића

Мартин Николац, 41000 Загреб, Шимунска 8а — 15 година, скупља значке, навија за Динамо и Цибону, воли групе Смак, Смоки, Парни ваљак и Тајм

●●●

Горица Николић, 14220 Лазаревац, Јанка Катића 2 — 14 година, навија за Црвену звезду, скупља маркице, значке и постере

●●●

Бранка Кузмановска, Кавадарци, ОШ „Страшо Пинџур" — 13 година, жели пријатељство са вршњацима из целе наше земље

WALT DISNEY
МИКИ

ПА МОМЦИ, ЈЕСТЕ ЛИ ПОНЕЛИ СВЕ ШТО ЈЕ ПОТРЕБНО ЗА ЛОГОРОВАЊЕ У ДИВЉИНИ?
ЈЕСМО!

ЖВАКЕ, СТРИПОВЕ И ТРАНЗИСТОР!

ЗАР НИЈЕ ЛЕПО ОТИЋИ ДАЛЕКО ОД ГРАДА...

...И БАЦИТИ СЕ У НАРУЧЈЕ МАЈЦИ ПРИ-РОДИ?
Copyright (c) 1978 Walt Disney Productions World Rights Reserved

МОЖДА ПРЕ НАС ОВА-КО ДАЛЕКО НИКО НИ-ЈЕ ПРОДРО!

МОЖДА У ОВАЈ КРАЈ ПРЕ НАС ЉУДА-СКА НОГА НИ КРОЧИЛА НИЈЕ!
1-22

ПАЗИ!

